

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Sciences

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

**Srovnání znalostí členů jednotek sborů
dobrovolných hasičů obcí, na území ORP Vimperk
v oblasti teorie a postupů při mimořádných
událostech**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Studijní program: [OCHRANA OBYVATELSTVA](#)

Autor: Bc. Eliška Dohnalová

Vedoucí práce: Mgr. Renata Havránková, Ph.D.

České Budějovice 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci s názvem **„Srovnání znalostí členů jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí, na území ORP Vimperk v oblasti teorie a postupů při mimořádných událostech“** jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby diplomové práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé diplomové práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 9.5.2022

.....

Poděkování

Ráda bych poděkovala jednotlivým respondentům za jejich ochotu při vyplnění dotazníku k praktické části diplomové práce.

Velký dík patří především vedoucí práce paní Mgr. Renatě Havránkové, Ph.D. za její odborné vedení, trpělivost, cenné rady a připomínky, které mi v průběhu zpracování diplomové práce věnovala.

Srovnání znalostí členů jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí, na území ORP Vimperk v oblasti teorie a postupů při mimořádných událostech

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá srovnáním znalostí členů jednotek sborů dobrovolných hasičů na území obce s rozšířenou působností Vimperk v oblasti teorie a postupů při mimořádných událostech.

Cílem práce je zhodnotit stav znalostí členů jednotek sborů dobrovolných hasičů na území obce s rozšířenou působností Vimperk v oblasti teorie a postupů při mimořádných událostech, a následně porovnat znalosti mezi členy, kteří zastávají odlišné funkce. K dosažení těchto cílů byla potřeba stanovit hypotézy, H1: Znalosti členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí na území obce s rozšířenou působností Vimperk v oblasti teorie a postupů při mimořádných událostech dosahují minimálně 80 % a H2: Funkce v jednotkách sborů dobrovolných hasičů obcí na území obce s rozšířenou působností Vimperk má vliv na znalosti v oblasti teorie a postupů při mimořádných událostech.

K dosažení stanovených cílů a ověření hypotéz bylo provedeno dotazníkové šetření a následně pomocí statistických metod vyhodnoceny výsledky. Dotazník obsahoval 27 otázek, z toho dvě informativního charakteru. Výzkumný soubor tvořilo 158 členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí působících na území obce s rozšířenou působností Vimperk. Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že znalosti členů dosahují stanovené úrovně 80 %. Dále bylo zjištěno že funkce, kterou členové v jednotce zastávají má vliv na jejich znalosti. Dle získaných výsledků byly obě hypotézy přijaty.

Přínosem diplomové práce je především získaný přehled o znalostech členů jednotek sborů dobrovolných hasičů na území obce s rozšířenou působností Vimperk. Získané výsledky mohou být využity pro potřeby Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje.

Klíčová slova:

požární ochrana, jednotky požární ochrany, jednotka sboru dobrovolných hasičů obce, vzdělávání, odborná příprava, znalosti hasičů

Comparison of knowledges of members of volunteer fire brigades in the Vimperk municipality at theories and methods during emergencies

Abstract

This thesis deals with the comparison of the knowledge of members of the units of volunteer fire brigades in the Vimperk municipality with extended jurisdiction, in the field of theory and procedures in emergencies.

The aim of the thesis is to evaluate the state of knowledge of volunteer fire brigade unit members in Vimperk in the field of theory and procedures in emergencies, and then to compare the knowledge between members who hold different positions. In order to achieve these objectives, hypotheses needed to be established. H1: The knowledge of volunteer fire brigade unit members in the Vimperk municipality in the field of theory and procedures in emergencies reaches at least 80%. And H2: The function in volunteer fire brigade units in the Vimperk municipality has an impact on knowledge in the field of theory and procedures in emergencies.

In order to achieve the set objectives and verify the hypotheses, a questionnaire survey was conducted and the results were subsequently evaluated using statistical methods. The questionnaire contained 27 questions, two of which were informative. The research sample consisted of 158 volunteer fire brigade unit members operating in Vimperk municipality with extended jurisdiction. The results of the questionnaire survey show that the knowledge of the members reaches to the specified level of 80%. It was also found that the position that members hold in the unit has an impact on their knowledge. Both hypotheses were accepted according to the results obtained.

The contribution of the thesis is mainly the obtained overview of the knowledge of volunteer fire brigade members in Vimperk municipality. The obtained results can be used for the needs of the South Bohemian Fire Brigade.

Keywords:

Fire protection, fire brigades, volunteer fire brigades, education, training, knowledge of firefighters

OBSAH

ÚVOD.....	8
1 TEORETICKÁ ČÁST.....	9
1.1 HISTORIE POŽÁRNÍ OCHRANY V ČESKÝCH ZEMÍCH A PRÁVNÍ PŘEDPISY	10
1.2 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM	12
1.3 JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY	14
1.3.1 Rozdělení jednotek požární ochrany.....	14
1.3.2 Jednotky hasičského záchranného sboru kraje.....	15
1.3.3 Jednotky hasičského záchranného sboru podniku	17
1.3.4 Jednotky sboru dobrovolných hasičů podniku.....	18
1.3.5 Jednotky sboru dobrovolných hasičů obcí.....	18
1.3.6 Vojenská hasičská jednotka	20
1.4 PLOŠNÉ POKRYTÍ ÚZEMÍ JEDNOTKAMI POŽÁRNÍ OCHRANY	20
1.4.1 Řešení plošného pokrytí.....	21
1.4.2 Princip plošného pokrytí.....	22
1.5 ZŘIZOVÁNÍ JEDNOTEK SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ	23
1.5.1 Zřízení jednotky.....	23
1.5.2 Zdravotní prohlídky členů jednotky	24
1.5.3 Smluvní vztahy zřizovatele se členy jednotky.....	24
1.5.4 Jmenování velitele jednotky	25
1.5.5 Vybavení technikou a věcnými prostředky.....	25
1.5.6 Vybavení členů osobními a společnými ochrannými prostředky	27
1.5.7 Odborná způsobilost členů jednotky.....	29
1.6 AKCESCHOPNOST JEDNOTKY	29
1.7 VNITŘNÍ ORGANIZACE JEDNOTKY	31
1.8 VZDĚLÁVÁNÍ A PŘÍPRAVA ČLENŮ JEDNOTEK.....	32
1.9 CVIČENÍ JEDNOTEK SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ OBCÍ.....	35
1.9.1 Taktické cvičení.....	35
1.9.2 Prověřovací cvičení	36
1.10 JEDNOTKY DOBROVOLNÝCH HASIČŮ V ZAHRANIČÍ	36
1.10.1 Slovenská republika	37
1.10.2 Německá demokratická republika.....	37
1.10.3 Chorvatsko	38
1.10.4 Polsko.....	38
1.10.5 Spojené státy americké.....	39
1.10.6 Jihoafrická republika.....	39

2	CÍL PRÁCE, HYPOTÉZY	40
2.1	CÍL PRÁCE	40
2.2	HYPOTÉZY	40
3	METODIKA.....	41
3.1	VÝZKUMNÝ VZOREK	42
3.2	STATISTICKÉ METODY	42
4	VÝSLEDKY	45
4.1	VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	45
4.2	PARAMETRICKÉ TESTOVÁNÍ – JEDNOVÝBĚROVÝ T-TEST	97
4.3	PARAMETRICKÉ TESTOVÁNÍ – ANOVA	98
5	DISKUZE	100
5.1	DISKUZE K JEDNOTLIVÝM OTÁZKÁM.....	100
5.2	DISKUZE KE STATISTICKÉMU ŠETŘENÍ.....	107
7.3	ZHODNOCENÍ STAVU A VLASTNÍ NÁVRHY	109
6	ZÁVĚR	111
7	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	112
8	SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK.....	120
9	SEZNAM ZKRATEK	124
10	SEZNAM PŘÍLOH.....	126
	PŘÍLOHY.....	127

ÚVOD

Jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí jsou nedílnou součástí integrovaného záchranného systému. Mají za úkol, stejně jako Hasičský záchranný sbor České republiky, chránit život, zdraví osob a zvířat, majetek a životní prostředí. Jeden z rozdílů, která mezi dobrovolnými a profesionálními sbory je, že členové jednotek sborů dobrovolných hasičů, činnost spojenou se záchranou životů a majetku vykonávají výhradně dobrovolně, a to i ve svém volném čase. I přes dobrovolnost této činnosti, musí členové zařazení v jednotkách absolvovat každoroční přípravu, kdy zdokonalují své znalosti a postupy při záchranných pracích a likvidaci mimořádných událostí. Tato příprava probíhá samostatně ale i za pomoci profesionálních sborů hasičských záchranných sborů krajů.

Je nutné, aby dobrovolní hasiči, kteří ve většině případů zasahují po boku profesionálních kolegů, měli odpovídající znalosti v oblasti požární ochrany, záchrany života a dalších oblastech, aby byla zajištěna profesionální pomoc občanů, kteří jsou zasažení mimořádnou událostí jakéhokoliv druhu.

Oproti době minulé jsou dnes nejvytíženější jednotky sborů dobrovolných hasičů, kvalitně odborně připravovány a vybavovány nejmodernějšími prostředky, které při zásazích využívají, a při zásazích jsou tak naprosto rovnocennými partnery profesionálních jednotek.

Podle statistiky z roku 2017 je v České republice více než 7 000 jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí. Už tento počet napovídá, že funkce dobrovolné požární ochrany v České republice je téměř nezastupitelná, a proto je důležité, aby kvalita vzdělávání dobrovolných jednotek fungovala na co nejlepší úrovni. (Deník veřejné správy, 2017)

1 TEORETICKÁ ČÁST

Teoretická část diplomové práce se zabývá jednotkami požární ochrany, jejich historií a současností. Dále je zaměřena na právní zakotvení jednotek požární ochrany v české legislativě, kdy je popsáno jejich rozdělení, metodika zřizování dobrovolných jednotek, jejich základní vybavenost a další podrobnosti týkající se jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí. Důležitým tématem je vzdělávání členů těchto jednotek, kdy jsou popsány jednotlivé vzdělávací kurzy a prameny, které jsou pro vzdělávání a výcvik jednotek používány. Práce se zabývá i činností jednotek dobrovolných hasičů v některých zahraničních zemích. Celá diplomová práce je úzce spojena s pojmem požární ochrana. Tímto pojmem je myšlena aplikace technických a organizačních opatření, sloužících k předcházení vzniku požárů, nebo jejich likvidaci. K technickým prostředkům, které mají za úkol chránit před požáry, či je likvidovat patří požárně bezpečnostní zařízení, která jsou definována vyhláškou č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru. Účelem těchto systémů a technických zařízení je zajištění požární bezpečnosti staveb, nebo jiných zařízení. Mezi těmito prostředky jsou například elektrická požární signalizace (EPS), detektory hořlavých plynů a par, hasicí a protivýbuchová zařízení, samočinné hasicí přístroje, zařízení pro odvod kouře a tepla, nebo požární či evakuační výtah a nouzové osvětlení. (TZB-info, 2022)

Jedním z nejdůležitějších prvků požární ochrany jsou jednotky požární ochrany, které jsou nasazovány k likvidaci požárů a dalších mimořádných událostí. Jednotky požární ochrany jsou vybavovány věcnými prostředky požární ochrany, které zahrnují například hasicí přístroje a hasiva, požární stříkačky, žebříky, hydraulické vyprošťovací zařízení, požární výzbroj nebo analyzátory nebezpečných látek. (TZB-info, 2022)

V dnešní době, kdy se neustále rozvíjí technika, vznikají nové materiály nebo přístroje, roste i riziko vzniku požárů. S příchodem tohoto rizika přichází i další rozvoj požární ochrany, a to jak v postupech při zdolávání požárů, tak i například ve vývoji nových hasiv, ochranných pomůcek, a dalších potřeb, které jednotky potřebují k výkonu služby a činností, které vedou ke zdolávání požárů a jiných mimořádných událostí. Jen v roce 2020 musely jednotky požární ochrany na území České republiky likvidovat 17 346 požárů, z toho nejvíce v domácnostech. Dobrovolné jednotky u těchto událostí zasahovaly v 92 %. (MV-GŘ HZS ČR, 2021a)

1.1 Historie požární ochrany v Českých zemích a právní předpisy

První zmínky o požární ochraně, které se drobně přibližovaly dnešnímu stavu, pocházejí ze 14. století, kdy byl vydán první požární řád v Praze, jehož název byl „O pořádku při hašení ohně“, ve kterém je mimo jiné psáno, jak by měl zásah proti ohni probíhat. Řízením zásahu byl pověřen rychtář a starší sousedé a k pomoci byli určeni občané dle svých profesí a všem byla tato povinnost uložena. V 18. století přichází reformy Marie Terezie, které se týkaly požárů a také pojištění proti nim. V tomto období se začala objevovat i určitá požární technika a prostředky, jako například kožené savice, či ruční čtyřkolové stříkačky, později i první dvoukolové ruční stříkačky. V 19. století se začaly objevovat snahy o založení hasičských sborů. V roce 1848 byly vydány říšské zákony, ve kterých byl stanoven „Řád policii požárové a řád hasící“. Tento řád stanovil, aby v každé obci, čítající více jak 50 domů byl zřízen hasičský dobrovolný sbor, kdy sbor měl být založen starostou obce, a obec měla pořídit nejnutnější výstroj a hasící zařízení. (Menšík a Beránková, 1994)

V roce 1853 v Praze vznikl první profesionální hasičský sbor, který byl složen z třiceti metařů. Osm z těchto metařů bylo vycvičeno k obsluze stříkačky a další jako pomocníci. Tito metaři byli od ostatních odlišeni červenou páskou na rameni a sídlili v obecném dvoře v Letenské ulici na Malé Straně. O rok později byl založen v Čechách první česko-německý sbor dobrovolných hasičů, a to v Zákupcích. (Černý, 2013)

V roce 1857 se novým hasebním mistrem stal Josef Lammer, který své zkušenosti sbíral ve Francii či Itálii. Získané zkušenosti uplatnil u hasičského sboru v Praze, který čítal již 81 mužů. V této době se pod vedením Josefa Lammera začal prosazovat způsob vojenské organizace. Tím je myšleno například sjednocení oděvu, který tvořila plechová přilba, zelený vojenský kabát a šedé soukenné kalhoty. Dále byl zaveden jednotný výcvik. V roce 1864 vznikl první český dobrovolný hasičský sbor, a to ve Velvarech. (Szazso, 2010)

V druhé polovině 19. století se sbory začaly sdružovat a byla snaha o vytvoření zastřešující organizace. Sbory byly rozděleny do žup, které byly součástí Ústřední zemské hasičské jednoty Království Českého. V roce 1891 se od sebe oddělila česká a německá ústřední hasičská jednota. Ve 20. století ke slovu přišel nový stejnokrojový předpis, nová moderní technika a tím i motorizace sborů. V roce 1919 po rozpadu Rakouska-Uherska vznikl Svaz dobrovolného hasičstva Československého. Ve válečném období bylo

hasičstvo jedna z mála organizací, která se mohla stále rozvíjet. Po 2. světové válce přešlo řízení požární ochrany pod ministerstvo vnitra. V tomto období se změnil i název ze Svaz československého hasičstva na Československý svaz požární ochrany. I tento název zanikl a vznikl Český a Slovenský svaz požární ochrany. V roce 1985 vznikl zákon o požární ochraně, který je, s určitými novelami, platný dodnes. Český a Slovenský svaz požární ochrany byl přejmenován na Svaz dobrovolných hasičů Čech, Moravy a Slezska. Roku 1995 vznikl název Hasičský záchranný sbor České republiky, který je dodnes používán. (HZS ČR, 2021)

Už v tehdejší době se k hašení požárů používala, krom věder s vodou, i speciálnější technika, která požární zásah usnadňovala. Většina tehdejší techniky pocházela ze zahraničí, a to především ze západních zemí. (SDH Stodůlky, 2012)

Požární voznice (lejty) byly vozy, sloužící k dopravě vody určené k hašení. Voda užívaná k hašení většinou pocházela z kašen a studní. Konstrukce vozu umožňovala dovoz 200 až 400 litrů vody. Dále se na vozu vezlo i několik žebříků, trhacích háků nebo tlumic a jednopístová ruční stříkačka. Na vozu se převážela i obsluha těchto prostředků. Vzorem těchto voznic byly prostředky užívané ve Francii či Německu. Koncem 18. století počala výroba těchto prostředků i v Českých zemích. (SDH Stodůlky, 2012)

Parní stříkačky byly na svou dobu mimořádně moderní stroje. Parní stroj umožňoval sání i čerpání vody do proudnic. Nevýhodou byla dlouhá doba od zapálení k výrobě páry, která spouští parní stroj. Z tohoto důvodu byly parní stříkačky účinnější při požární obraně (zabránění šíření ohně dále), než-li při požárním útoku (přímý boj s ohněm). (SDH Stodůlky, 2012)

Některé historické předpisy o požární ochraně jako například „Řád policii požárové a řád hasící“, který dával hasičstvu jakousi formu, byly předzvěstí vzniku právních předpisů, které používáme dodnes, byť například nejdůležitější z nich vznikl před 37 lety. Pro zlepšení ochrany před požáry a jinými druhy mimořádných událostí a koordinaci činností jednotek požární ochrany jsou v české legislativě zakotveny následující právní předpisy:

- Zákon č. 133/1985 Sb., zákon České národní rady o požární ochraně (dále jen zákon o PO) – tento zákon má za úkol stanovit podmínky pro účinnou ochranu života a zdraví obyvatel, zvířat a majetku před požáry a také pro poskytování pomoci při vzniku živelných pohrom, nebo jiných mimořádných událostech.

- Nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně – tento předpis dopodrobna rozebírá jednotlivé body ze zákona o požární ochraně. Například vyjmenovává druhy dokumentace požární ochrany, rozsah a vedení této dokumentace, nebo podmínky poskytování péče zasahujícím hasičům, a další.
- Vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci) – tato vyhláška je důležitá z hlediska požární prevence a upravuje například termíny jako je požární bezpečnost, požární technika, věcné prostředky, stanovuje organizaci zabezpečení požární ochrany a jiné.
- Vyhláška č. 247/2001 Sb., o činnosti jednotek požární ochrany stanovuje povinnosti a úkoly jednotek požární ochrany, jejich vnitřní organizaci plošné pokrytí území, barvené značení techniky, zásady velení a činnost při zásahu. Také podrobně popisuje funkci velitele zásahu, štábu, a hasičů na místě zásahu.
- Zákon č. 239/2001 Sb., o integrovaném záchranném systému (dále jen zákon o IZS) stanovuje základní složky integrovaného záchranného systému, do kterého mimo jiné patří jednotky požární ochrany, je popsáno využití integrovaného záchranného systému, a dále například stanovuje práva povinnosti velitele zásahu a další skutečnosti týkající se zásahu složek IZS.
- Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému (dále jen vyhláška o podrobnostech IZS) blíže specifikuje vzájemnou spolupráci jednotlivých složek IZS. Zabývá se koordinací záchranných a likvidačních prací, fungováním operačních středisek složek IZS a také dokumentací v rámci IZS. Tato právní norma určuje postup při zpracování, schvalování a používání havarijních plánů.

1.2 Integrovaný záchranný systém

Integrovaný záchranný systém (ve zkratce IZS) slouží k přípravě na mimořádné události a k provádění záchranných a likvidačních prací. Jedná se o koordinovaný postup jeho složek a je používán v případě, kdy jsou prováděny záchranné a likvidační práce dvěma, a více složkami současně. Tímto systémem se naplňuje právo občana, na pomoc při ohrožení života a zdraví. Toto právo je zakotveno v Ústavě České republiky. IZS není institucí jako takovou. Slouží pouze jako systém spolupráce a součinnosti mezi

jednotlivými složkami. IZS je součástí systému, který zabezpečuje vnitřní bezpečnost státu. Je tedy možné říct, že se jedná o systém smluvních ujednání řídicí se stanovenými pravidly. (Skalská, Hanuška a Dubský, 2010)

Integrovaný záchranný systém je tvořen složkami, které zajišťují jeho funkčnost. Rozlišujeme základní a ostatní složky IZS. Složky IZS jsou určeny zákonem č. 239/2000 Sb., o IZS.

Základní složky IZS (Zákon č. 239/2000 Sb., o IZS):

- Hasičský záchranný sbor České republiky;
- a jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany;
- Policie České republiky;
- poskytovatelé zdravotnické záchranné služby.

Ostatní složky IZS (Zákon č. 239/2000 Sb., o IZS):

- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil;
- obecní policie;
- orgány ochrany veřejného zdraví;
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby;
- zařízení civilní ochrany;
- neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím.

Hlavním gestorem integrovaného záchranného systému je Hasičský záchranný sbor České republiky, zkráceně HZS ČR.

Zákon o IZS také uvádí některé pojmy, které jsou úzce spjaty s činností jednotek požární ochrany například je zde uvedena definice mimořádné události, záchranných a likvidačních prací, ochrany obyvatelstva a dalších. Je zde popsána i funkce velitele zásahu, který je, ve většině případů, velitel jednotky požární ochrany. Velitelem zásahu může být i vedoucí jiné složky na místě zásah, pokud na místě zásahu má daná složka převažující činnost. Velitel zásahu má na místě zásahu mnoho úkolů, povinností a oprávnění. Tyto skutečnosti jsou popsány ve vyhlášce č. 328/2001 Sb., o podrobnostech IZS.

1.3 Jednotky požární ochrany

Jednotkou požární ochrany, zkráceně JPO, je myšlen organizovaný systém tvořený odborně vyškolenými osobami (hasiči), požární technikou (automobily) a věcnými prostředky požární ochrany (výbava automobilů, agregáty a další). Jedním z poslání jednotek požární ochrany je chránit život a zdraví obyvatelstva a majetek, nebo životní prostředí před mimořádnými událostmi jako jsou požáry, živelní pohromy. Jejich úkolem je poskytovat účinnou pomoc a provádět záchranné a likvidační práce. (HZS Kraje Vysočina, 2009)

Jednotky požární ochrany působí v organizačním řízení a operačním řízení, kdy se organizačním řízením rozumí provádění činností, které zajišťují neustálou připravenost. Těmito činnostmi je myšleno například prohlubování organizační, technické a odborné způsobilosti hasičů (školení, výcvik), a také údržba techniky a dalších prostředků požární ochrany. O organizačním řízení můžeme mluvit v případě, kdy se jedná o činnosti mimo výjezd. Operační řízení je období od obdržení zprávy o mimořádné události (vyhlášení poplachu) až po dobu návratu sil a prostředků na základnu. Do operačního řízení je zahrnuta cesta k zásahu, provádění záchranných a likvidačních prací a návrat na základnu. (Šenovský a Hanuška, 2006)

1.3.1 Rozdělení jednotek požární ochrany

Všechny druhy jednotek požární ochrany mají určitou operační hodnotu neboli operační ekvivalent. Tato hodnota ukazuje schopnost jednotky provádět činnost při záchranných a likvidačních pracích, a to při zdolávání požárů tak i při jiných mimořádných událostech. Operační hodnota je tvořena dobou výjezdu jednotky od vyhlášení poplachu a územní působností jednotky. (Šenovský a Hanuška, 2006)

Jednotky požární ochrany jsou podle zákon č. 133/1985 Sb., o PO děleny podle druhů, a to na jednotky Hasičského záchranného sboru České republiky, jednotky hasičského záchranného sboru podniku (HZSP), jednotky sboru dobrovolných hasičů obcí (JSDHO) a jednotky sboru dobrovolných hasičů podniku (JSDHP). Tyto druhy jednotek se dělí na kategorie jednotek požární ochrany. Jednotka požární ochrany kategorie I (JPO I) je jednotkou HZS ČR. Jednotky požární ochrany kategorie II a III a V (JPO II, III, V) jsou jednotky SDH obcí. Jednotky požární ochrany kategorie IV je jednotkou HZS

podniku (JPO IV) a jednotky požární ochrany kategorie VI je jednotkou SDH podniku (JPO VI). Dále existuje jednotka nezařazená do plošného pokrytí. Tato jednotka se označuje jako JPO N. Počet hasičů je stejný jako u JPO V. (Richter, 2018)

Jednotky kategorií I, II, III mají takzvanou územní působnost. To znamená, že svoji činnost provádějí i mimo území svého zřizovatele. Jednotky kategorií IV, V, VI, mají působnost místní, tudíž mohou svoji činnost provádět převážně na katastrálním území svého zřizovatele. (Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně)

K snadnější orientaci slouží tabulka 1, která uvádí například časy výjezdu, územní či místní působnost.

Tabulka 1 Kategorie JPO

Kategorie jednotky PO	JPO I	JPO II	JPO III	JPO IV	JPO V	JPO VI
Doba výjezdu (min)	2	5	10	2	10	10
Územní působnost (min)	20	10	10	Není	Není	Není
Druh jednotky PO	HZS kraje	SDH obce	SDH obce	HZS podniku	SDH obce	SDH podniku

Zdroj: Valášek, 2022

1.3.2 Jednotky hasičského záchranného sboru kraje

Tyto jednotky jsou zřizovány hasičskými záchrannými sbory krajů. Jsou složeny z příslušníků hasičského záchranného sboru a svou službu vykonávají na stanicích HZS krajů. Příslušníci HZS kraje slouží ve třísměnných 24hodinových službách, Je tedy zajištěn nepřetržitý režim služby. Po 24hodinové směně následuje 48hodinové volno. Tyto směny jsou děleny na 16 hodin výkonu služby a 8 hodin nařízené pohotovosti, do které jsou započítány i přestávky na jídlo a odpočinek. (MV-GŘ HZS ČR, 2022a)

Jednotka HZS kraje je organizačně rozdělena na čtyři družstva a družstva o zmenšeném početním stavu, případně skupiny. Četa je rozdělena na dvě družstva a v čele stojí velitel

čety. Družstvo je tvořeno pěti hasiči a jedním velitelem družstva (označuje se jako 1+5). Družstvo o zmenšeném počtu je tvořeno jedním velitelem družstva a třemi hasiči (označeno jako 1+3). Skupina je tvořena velitelem skupiny a jeden až dva hasiči. V současné době se družstvo o zmenšeném počtu a skupiny nevyžívají. (MV-GŘ HZS ČR, 2022b)

V jednotkách požární ochrany jsou hasiči určováni do různých funkcí, a to podle jejich odbornosti. Velitel čety – řídí a organizuje četu na stanici i při zásahu (větší události), velitel družstva – řídí a organizuje družstvo při zásahu (základní organizační složka), strojník – je řidičem požární techniky a obsluhuje čerpadla a jiné agregáty. Hasič-technik – provádí kontroly a údržbu prostředků chemicko-technické služby, hasič – provádí hasební, záchranné a likvidační práce. (HZS Karlovarského kraje, 2021)

Početní stav sloužících hasičů se odvíjí od druhu stanice, ve které slouží. Rozlišujeme stanice centrální – C, které se dále dělí na C1, C2, C3 a stanice pobočné – P. Ty jsou děleny na P0, P1, P2, P3, P4. (MV-GŘ HZS ČR, 2022b) Počty hasičů a jejich funkce na jednotlivých stanicích lze vyčíst z následující tabulky 2.

Tabulka 2 Základní a minimální počet příslušníků ve směně na stanicích HZS ČR

Typ stanice	C1	C2	C3	P0	P1	P2	P3	P4
Počet organizovaných výjezdů k zásahu k zabezpečení plošného pokrytí	2	2	3	1	1	1	2	2
Základní početní stav příslušníků ve třech směnách	39	45	60	9	15	24	33	39
Základní početní stav v jedné směně	13	15	20	3	5	8	11	13
Minimální početní stav příslušníků v jedné směně	8	10	14	2	4	6	8	6
Funkční složení směny								
Velící důstojník směny	-	-	1	-	-	-	-	-
Velitel čety	1	1	1	-	-	-	1	1
Velitel družstva	2	2	3	1	1	1	2	2
Hasič	2	3	4	-	1	2	2	3
Řidič – strojník	4	5	7	2	2	3	4	4
Hasič - technik speciální služby	4	4	4	-	1	2	2	3

Zdroj: MV-GŘ HZS ČR, 2022b

1.3.3 Jednotky hasičského záchranného sboru podniku

Jednotka hasičského záchranného sboru podniku (HZS podniku) je zřizována právnickou, či podnikající fyzickou osobou, která provozuje činnost se zvýšeným a vysokým požárním nebezpečím. Zda má být jednotka HZS podniku zřízena určuje HZS kraje. Pokud se jedná o osoby, které provozují činnost s celostátní působností, nebo zasahují do dvou či více krajů, o zřízení jednotky rozhoduje ministerstvo vnitra – generální ředitelství HZS ČR (MV-GŘ HZS ČR). Při určování, zda má být jednotka zřízena, se vychází z výsledků posouzení požárního nebezpečí, podle kterého se dále určuje počet hasičů a vybavení této jednotky. (Zákon č. 133/1985 Sb., o PO)

Tato jednotka je označována jako JPO IV. Velitel této jednotky je jmenován a odvoláván právnickou nebo podnikající fyzickou osobou, a to po vyjádření HZS kraje ke způsobilosti vykonávat tuto funkci. Jednotku HZS podniku lze zrušit pouze se souhlasem HZS kraje, potažmo MV-GŘ HZS ČR. Hasiči v této jednotce vykonávají službu v této jednotce jako své hlavní zaměstnání. (MV-GŘ HZS ČR, 2021b)

Jednotka HZS podniku je dislokována na centrálních stanicích podniku. V případě, je-li potřeba, aby doba jízdy k místu zásahu nepřesahovala 5 minut jízdy, jsou zřízeny pobočné stanice. Tyto jednotky mohou být speciálně vybaveny ke zdolávání požárů a mimořádných událostí uvnitř podniku, kde mohou být používány speciální technologie. Jednotky mohou na základě zařazení do plošného pokrytí zasahovat i mimo území svého zřizovatele. (MV-GŘ HZS ČR, 2021b)

Mezi hasičské záchranné sbory podniků v ČR patří například Hasičský záchranný sbor Letiště Praha, Hasičský záchranný sbor Škoda Auto, a.s., nebo Hasičský záchranný sbor Spolana, a.s.

1.3.4 Jednotky sboru dobrovolných hasičů podniku

Jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku označovaná jako JPO VI, působí stejně jako HZS podniku na území svého zřizovatele, s tím rozdílem, že členové této jednotky činnost vykonávají dobrovolně, a to vedle svého dalšího zaměstnání v podniku. Jednotka vyjíždí k místu události do 5 minut, pokud členové jednotky vykonávají činnost v jednotce jako své zaměstnání nebo do 10 minut, pokud je složena výlučně z členů, kteří nevykonávají službu v jednotce jako své zaměstnání (MV-GŘ HZS ČR, 2021b)

Jednotku sboru dobrovolných hasičů podniku zřizuje například Správa Národního parku Šumava. (Správa Národního parku Šumava, 2018)

1.3.5 Jednotky sboru dobrovolných hasičů obcí

Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce je zřizována a spravována obcí. V čele této jednotky stojí velitel, kterého po vyjádření HZS kraje jmenuje starosta obce. Jednotku tvoří členové, kteří do jednotky vstupují na základě dobrovolnosti. Činnost, která je vykonávána při záchranných a likvidačních pracích těmito členy, je považována za občanskou povinnost. (Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně)

Jednotky sboru dobrovolných hasičů jsou rozděleny do těchto kategorií (Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek PO):

- Jednotka požární ochrany II (JPO II), je jednotka, v níž členové vykonávají službu jako svoje hlavní či vedlejší povolání. V kategorii JPO II je zpracováván plán výkonu služby mimo pracoviště (pohotovost). Členové této jednotky, podle vyhlášky č. 172/2001 Sb., vyhlášky k provedení zákona o požární ochraně, vykonávají pohotovost na hasičské zbrojnici nebo v dosahu. Jedním z důvodů je i doba určená k výjezdu jednotky, která činí 5 minut, od vyhlášení poplachu. Často se jednotka označuje JPO II/1 nebo JPO II/2. Toto označení vyjadřuje počet družstev, které jednotka zabezpečuje k výjezdu. Tyto jednotky jsou určeny i pro zásah mimo území svého zřizovatele, mluvíme tedy o nich jako o jednotkách s územní působností.
- Jednotka požární ochrany III (JPO III) může být také označena jako JPO III/1 nebo 2. V této jednotce vykonávají členové službu dobrovolně. Doba výjezdu jednotky od vyhlášení poplachu je 10 minut. I tato jednotka má územní působnost.
- Jednotka požární ochrany kategorie V (JPO V) je jednotkou, která působí výhradně na území svého zřizovatele, lze o ní tedy mluvit jako o jednotce s místní působností, a zajišťuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu a to do 10 minut od vyhlášení poplachu. Členové vykonávají službu v jednotce dobrovolně.
- Jednotka požární ochrany nezařazená (JPO N) je jednotka, která není zařazená do plošného pokrytí kraje. Tato jednotka má stejný početní stav jako JPO V. Nejčastěji jsou nasazovány v případech, kdy je vyhlášen 2. a vyšší stupeň požárního poplachu. (SDH Hřebeč, 2022)

V jednotkách dobrovolných hasičů obce musí být dle vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany minimální základní počet členů. Tato skutečnost je uvedena v tabulce 3.

Tabulka 3 Základní početní stav členů JSDHO

Vnitřní organizace jednotky	Kategorie jednotky				
	JPO II/1	JPO II/2	JPO III/1	JPO III/2	JPO V
Celkem základní početní stav členů	12	24	12	24	9
Počet členů v pohotovosti pro výjezd v dané kategorii jednotky	4	8	4	8	4
Funkce					
Velitel jednotky	1	1	1	1	1
Velitel družstva	2	5	2	5	2
Strojník	3	6	4	6	2
Hasič	6	12	5	12	4

Zdroj: Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek PO

1.3.6 *Vojenská hasičská jednotka*

Tato jednotka působí ve vojenských objektech či prostorech založených nebo zřízených Ministerstvem obrany České republiky, to je například vojenský újezd. Jednotka je složena z vojáků a občanských zaměstnanců. Zřizování, organizace a vybavování jednotky je v působnosti ministerstva obrany. Jednotky plní stejné úkoly jako jiné JPO. Tyto jednotky zasahují převážně na území svého zřizovatele. V případě nutnosti, například rozsáhlé mimořádné události v blízkosti území zřizovatele vojenské hasičské jednotky, může být povolána i mimo toto území. Jednotka svým charakterem připomíná jednotku hasičského záchranného sboru podniku nebo jednotku sboru dobrovolných hasičů podniku. V čele stojí velitel jednotky. V Jihočeském kraji se jedná například o vojenskou hasičskou jednotku ve Vojenském újezdu Boletice. (Vojenský újezd Boletice, 2006)

1.4 **Plošné pokrytí území jednotkami požární ochrany**

Plošným pokrytím území jednotkami požární ochrany je myšlen systém organizace jednotek požární ochrany za účelem provádění záchranných a likvidačních prací při různých mimořádných událostech na celém území republiky. Systém je založen na tvorbě vazeb mezi jednotlivými jednotkami PO, které vedou k efektivnějšímu zásahu, používání

speciální požární techniky, odbornosti členů jednotek PO, nebo například k účelnému rozdělování dotací na podporu JSDHO. (Hanuška, 2006)

Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 36 z roku 2005 ukládá povinnost ředitelům HZS krajů zpracovat podklady pro dokumentaci kraje, která slouží k zabezpečení plošného pokrytí, a to podle právních a jiných předpisů, dále musí aktualizovaný dokument předložit odboru integrovaného záchranného systému a výkonu služby MV – generálního ředitelství HZS ČR. Ředitel HZS kraje musí projednat zařazení jednotek PO do plošného pokrytí území kraje jednotkami PO a zpracovat návrh nařízení k zabezpečení plošného pokrytí kraje, které je vydáváno jako nařízení kraje. Je potřebné, aby HZS kraje vedlo aktualizované seznamy a počty všech jednotek, a to včetně početních stavů. (MV-GŘ HZS ČR, 2005)

1.4.1 Řešení plošného pokrytí

Při tvorbě plošného pokrytí se vychází ze stupně a kategorie nebezpečí vzniku mimořádných událostí, v jednotlivých katastrálních územích. Tyto stupně jsou stanoveny na základě míry rizika vzniku mimořádné události, počtu obyvatel na daném katastrálním území, charakteru tohoto území a počtu zásahů jednotek požární ochrany za stanovené období, které je stanoveno na rok. Tato základní kritéria charakterizují možnost vzniku mimořádné události na daném území. Ukazatelem, který může naznačovat vyšší pravděpodobnost vzniku mimořádné události, může být vysoký počet obyvatel, historická jádra měst a obcí, rekreační nebo průmyslové oblasti, významné dopravní uzly. Vzhledem k těmto odlišnostem je nutné odlišit i zabezpečení daného území. (Hanuška, 2006)

Jsou stanoveny čtyři stupně nebezpečí, které mají následnou charakteristiku (Hanuška, 2006):

- I. stupeň – *nejvíce nebezpečný* – jedná se o historická centra velkých měst, nebezpečné podniky, velké nemocnice apod;
- II. stupeň – *středně nebezpečný* – jedná se o větší města, sídliště, podniky, dílny hotely;
- III. stupeň – *nebezpečný* – jde o menší obce do 4 000 obyvatel, nebo zemědělské farmy;

- IV. stupeň – málo *nebezpečný* – samoty, pohraniční lesy, slabě osídlené území.

Je potřebné, aby byla stanovena doba dojezdu jednotek požární ochrany a stanoven minimální počet sil a prostředků. Tyto informace vycházejí ze statistických analýz zásahové činnosti, operační hodnoty a obvyklých standardů a také ze společensky přijatelné míry rizika z hlediska potřeby zásahu JPO. Statistické údaje hovoří o tom, že na likvidaci průměrného požárů stačí 6 hasičů. Vzhledem k dalším činnostem, které jsou u zásahu prováděny jako je průzkum, evakuace, poskytování první pomoci atd., je potřeba na místě zásahu asi 10 hasičů, což mohou být i 3 jednotky požární ochrany. (MV-GŘ HZS ČR, 2022b)

1.4.2 Princip plošného pokrytí

Princip plošného pokrytí spočívá ve vnitřní organizaci a vybavení jednotek, a to včetně dislokace, druhů a kategorií, která musí být volena tak, aby dle stupně nebezpečí bylo na území obce zabezpečeno požadované množství sil a prostředků, aby byla splněna podmínka dojezdových časů na místo události (Hanuška, 2006), a to podle tabulky 4.

Tabulka 4 Plošné pokrytí

Stupeň nebezpečí objektu	Kategorie nebezpečí objektu	Doba dojezdu množství sil a prostředků jednotek PO na místo zásahu
I	A	2 JPO do 7 minut, další 1 JPO do 10 minut
	B	1 JPO do 7 minut, další 2 JPO do 10 minut
II	A	2 JPO do 10 minut, další 1 JPO do 15 minut
	B	1 JPO do 10 minut, další 2 JPO do 15 minut
III	A	2 JPO do 15 minut, další 1 JPO do 20 minut
	B	1 JPO do 15 minut, další 2 JPO do 20 minut
IV	A	1 JPO do 20 minut, další 2 JPO do 25 minut

Zdroj: Hanuška, 2006

1.5 Zřizování jednotek sboru dobrovolných hasičů

Podle zákona č. 133/1985 Sb., o PO zřizují jednotku sboru dobrovolných hasičů obce v samostatné působnosti, která slouží k hašení požárů a provádí záchranné a likvidační práce při živelních pohromách a dalších mimořádných událostech. Tyto a další úkoly, které jsou jim určeny, plní na území svého obvodu. Obec má za povinnost udržovat akceschopnost jednotky, zabezpečovat odbornou přípravu členů, materiální a finanční potřeby jednotky. Obec musí zajišťovat péči o členy zasahující při déle trávající mimořádné události, nebo při zásahu ve ztížených podmínkách. Dále hradí členům jednotky preventivní zdravotní prohlídky, a poskytuje náhradu ušlého zisku členům, kteří se zúčastnili při záchranných a likvidačních pracích ve své pracovní době, nebo v době, ze které členovi plyne příjem. (MV-GŘ HZS ČR, 2014)

Obec je povinna zajistit požární ochranu, nemusí ovšem zřizovat svou jednotku sboru dobrovolných hasičů, ale musí se finančně podílet na chodu jiné jednotky, která na území této obce zasahuje jako první. Tato skutečnost plyne z poplachové plánu kraje. Tyto finanční prostředky musí být v minimální výši, aby zajistily akceschopnost jednoho družstva o zmenšeném početním stavu. Tento vztah může fungovat mezi obcí a hasičským záchranným sborem, nebo jinou obcí, která jednotku zřizuje. (MV-GŘ HZS ČR, 2014)

1.5.1 Zřízení jednotky

Jednotku je možno zřídit po náboru členů, které je nutné seznámit s podmínkami vstupu a fungováním jednotky. Po zajištění dostatečného počtu členů, je návrh zřízení jednotky projednáván zastupitelstvem obce. Zde se projednává forma zřízení jednotky (zda bude jednotka součástí obecního úřadu nebo obce apod.), nebo například forma vztahu členů jednotky k obci (pracovní poměr, dohoda o provedení činnosti, apod.). Po schválení zřízení jednotky se tato skutečnost zveřejňuje obvyklým způsobem, a to například vyvěšením na úřední desce. (MV-GŘ HZS ČR, 2014)

Po těchto krocích následuje vytvoření zřizovací listiny, jmenovacího dekretu velitele jednotky, seznam členů jednotky, dokumentace o odborné způsobilosti členů, a doklad o zdravotní způsobilosti členů pro výkon služby v jednotce. (MV-GŘ HZS ČR, 2014)

1.5.2 Zdravotní prohlídky členů jednotky

Podrobit se zdravotním prohlídkám je povinností, která vyplývá z § 29 a § 69b zákon o PO. Tuto povinnost ještě blíže specifikuje nařízení vlády č. 352/2003 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti jednotek hasičských záchranných sborů podniku a členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obce nebo podniků. (MV-GŘ HZS ČR, 2014)

Při zřizování jednotky musí členové podstoupit vstupní prohlídku. Tuto prohlídku každý člen podstoupí před zahájením výkonu služby v jednotce, to znamená před zařazením do jednotky, nebo před vznikem pracovně právního vztahu (v případě, že člen vykonává službu jako zaměstnaní). Účelem vstupní prohlídky je komplexní vyšetření člena. Jedná se o vyšetření zraku, sluchu kůže, pohybového aparátu, orientační neurologické vyšetření a vyšetření moči. (MV-GŘ HZS ČR, 2014)

Při dalším posuzování zdravotní způsobilosti se využívají výsledky preventivních prohlídek, které jsou dle zákona o veřejném pojištění hrazené ze zdravotního pojištění. U členů, kteří v jednotce plní funkci nositele dýchací techniky, se navíc provádí dvě odborná vyšetření, a to spirometrie a EKG. (Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění)

1.5.3 Smluvní vztahy zřizovatele se členy jednotky

Zákon č.133/1985 Sb., o PO neurčuje, jaká forma smluvního vztahu má být uzavřena se členy jednotky. Zákon č.133/1985 Sb., o PO uvádí, že činnost v JSDHO je zpravidla vykonávána v pracovně právním vztahu k obci. Je tedy důležité v tomto vztahu určit práva a povinnosti obou smluvních stran. Vzhledem k úkolům, která má člen jednotky plnit, jako je činnost při zásahu, ale i výcviku, nebo údržba věcných prostředků a techniky, musí být uzavřen takový smluvní vztah, který člena pověřuje těmito pracemi. Tyto požadavky lze splnit v případě, kdy je uzavřen pracovně právní vztah podle zákoníku práce. (Zákon č. 133/1985 Sb., o PO)

Metodika zřizování JSDHO doporučuje u jednotek JPO V a JPO N formu dohody o provedení práce. U těchto jednotek se nepředpokládá vysoký počet zásahů a celkový počet odpracovaných hodin, který zpravidla nepřesáhne 200 hodin. U JPO III, které nemají vysoký počet zásahů, je též vhodná dohoda o provedení práce. U JPO III, které

mají počet výjezdů vyšší, je vhodné zvolit dohodu o pracovní činnosti. Se členy v jednotce zařazené do kategorie II je vhodné uzavřít dohodu o pracovním poměru na zkrácený úvazek. Tato dohoda umožňuje po členech jednotky požadovat pohotovost. (Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

1.5.4 Jmenování velitele jednotky

V zákoně č. 133/1985 Sb., o PO stojí, že starosta obce jmenuje a odvolává velitele jednotky sboru dobrovolných hasičů obce. Před tímto jmenováním je příslušný HZS kraje požádán o vyjádření ke způsobilosti navrženého člena jednotky vykonávat tuto funkci. Starosta obce také může přihlédnout k návrhu spolku na úseku požární ochrany, který v obci působí. Těmito spolky je myšleno například Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, Česká hasičská jednota, či Moravská hasičská jednota. Velitel jednotky po jmenování zodpovídá zřizovateli za akceschopnost a činnost podřízené jednotky. (MV-GŘ HZS ČR, 2014)

Do funkce velitele je ve většině případů jmenován člen jednotky, o kterém je známo, že má přirozenou autoritu mezi ostatními členy jednotky. Důležitá je také schopnost vést kolektiv nejen při výcviku, ale i při vypjatých situacích při řešení mimořádných událostí. Jmenovaný velitel by měl mít zkušenosti a předchozí praxi v jednotce požární ochrany. Velitel bývá dost často oporou starostovi obce v otázkách požární ochrany nebo ochrany obyvatelstva. Při jmenování velitele jednotky je vhodné jmenovat i jeho zástupce, který velitele zastupuje v jeho nepřítomnosti. Zástupce velitele jednotky může určit i velitel jednotky. (MV-GŘ HZS ČR, 2014)

Pracovně právní vztah určeného velitele se zřizovatelem by měl obsahovat náležitosti, jako jsou práva a povinnosti velitele jednotky vůči zřizovateli, tím je myšleno například přikládání zpráv o činnosti jednotky, nakládání s majetkem, výkazy, nebo povolování jízd. (MV-GŘ HZS ČR, 2014)

1.5.5 Vybavení technikou a věcnými prostředky

Pro plnění úkolů na úseku požární ochrany, ochrany obyvatelstva a dalších je nutné, aby byla jednotka vybavena technikou a dalšími věcnými prostředky. Vybavení jednotky se

odvíjí od kategorie jednotky, kdy minimální požadavky na vybavení jednotky jsou stanoveny ve vyhlášce č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti JPO, konkrétně v příloze 4. Vybavení, které je nad rámec této vyhlášky, se odvíjí od předurčenosti jednotky, jako je například předurčenost na záchranné práce při dopravních nehodách, únik nebezpečných látek, nebo plnění úkolů na úseku ochrany obyvatelstva. (Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti JPO)

JPO V a JPO N, dle tabulky techniky a věcných prostředků PO, musí být vybaveny motorovou stříkačkou. Vybavení dopravním automobilem (DA) nebo cisternovou automobilovou stříkačkou (CAS) v těchto jednotkách musí být odůvodněno plošným pokrytím. Jednotky kategorie III musí být vybaveny CAS a DA a dalšími věcnými prostředky jako jsou izolační dýchací přístroje. JPO II musí být taktéž vybavena technikou DA a CAS a izolačními dýchacími přístroji. Vybavení výškovou technikou u JPO II a JPO III se provádí po dohodě s HZS kraje. (Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti JPO)

K věcným prostředkům lze zařadit i vozidlové a přenosné radiostanice požární ochrany a mobilní telefon. (Bohanes et al., 2022) Pro lepší orientaci ve vybavenosti technikou a věcnými prostředky slouží následující tabulka 5.

Tabulka 5 Technika a věcné prostředky PO

Požární technika a věcné prostředky požární ochrany	JPO II/1	JPO II/2	JPO III/1	JPO III/2	JPO V
Cisternová automobilová stříkačka (CAS) v základním provedení	1	1	1	1	1
Dopravní automobil	1	1	1	1	1
Automobilový žebřík do 30 m	1	1	1	1	
Automobilová plošina do 30 m	1	1	-	-	-
Odsavač kouře nebo přetlakový ventilátor	1	1	1	1	1
Motorová stříkačka	1	1	1	1	1
Izolační dýchací přístroj	4	8	4	8	4
Vozidlová radiostanice požární ochrany	2	2	2	2	-
Přenosná radiostanice požární ochrany	2	4	2	4	1
Mobilní telefon	1	1	1	1	1

Zdroj: Bohanes et al., 2022

Techniku a věcné prostředky lze do vybavení jednotek zařadit v případě, že vyhovují stanoveným technickým podmínkám. Pokud nejsou technické podmínky stanoveny právním předpisem, podléhá vybavení technickým normám a mezinárodním technickým pravidlům. Technika podléhá vyhlášce č. 35/2007 Sb., o technických podmínkách požární ochrany, a věcné prostředky podléhají vyhlášce č. 69/2014 Sb., o technických podmínkách věcných prostředků požární ochrany.

Jedním z důležitých úkonů je zajistit systém vyrozumění členů jednotky o vyhlášení poplachu jednotce. K tomuto účelu jsou využívány sirény místního rozhlasu. Jako doplňkové se používá vyrozumění pomocí SMS zpráv a volání na mobilní telefony členů jednotky. Tyto funkce se v posledních letech stávají primárním způsobem, jak jednotku vyrozumět. Používání sirén rozhlasu pro vyrozumění jednotky PO je na ústupu. (Bohanes et al., 2022)

1.5.6 Vybavení členů osobními a společnými ochrannými prostředky

Podle §104 občanského zákoníku má zaměstnavatel povinnost vybavit zaměstnance ochrannými prostředky. V tomto případě je nutné vyhodnotit rizika při činnostech a stanovit prostředky a další opatření k eliminaci či snížení těchto rizik. V případě jednotek požární ochrany se dá při vyhodnocování rizika vycházet z Bojového řádu jednotek PO, kde jsou popsána nebezpečí, která při zásahu hrozí. Díky obtížnému vyhodnocování rizik lze, vzhledem k obdobnému vykonávání zásahových činností a stejných povinností jako má i HZS ČR, při stanovování ochranných prostředků vycházet z pokynu generálního ředitele HZS ČR, který určuje podmínky pro poskytování ochranných pracovních prostředků. (MV-GŘ HZS ČR, 2014)

Ochranné pracovní prostředky musí odpovídat požadavkům stanoveným právními předpisy, technickými normami a vyhláškou č. 69/2014 Sb., o technických podmínkách věcných prostředků požární ochrany. Tyto ochranné prostředky jsou členům poskytovány pro zásahovou činnost, výcviky, cvičení a dalších činnostech. (MV-GŘ HZS ČR, 2021b) Minimální rozsah osobních ochranných prostředků je uveden v tabulce 6.

Tabulka 6 Osobní ochranné pomůcky

Druh osobního ochranného pracovního prostředku		Počet pro každého hasiče
Pracovní stejnokroj II (PS II)	blůza	1
	kalhoty	1 (2) ^I
Čepice k pracovnímu stejnokroji II		1
Zásahový oděv I (kabát, kalhoty)		1 ^{III}
Zásahový oděv II (blůza, kalhoty)		1 ^{II}
Přilba pro hasiče		1
Obuv pro hasiče		1
Ochranné rukavice pro hasiče (zásahové rukavice)		1
Ochranné rukavice proti mechanickým rizikům (pracovní rukavice)		1
Kukla pro hasiče		1 ^{III}
Hasičský opasek s karabinou s minimální pevností 22 kN v podélném směru se sekýrou (tzv. polohovací pás)		1 ^{IV}
Svítilna		1 ^{VI}
Spodní prádlo a doplňky k zásahovému oděvu	Spodní prádlo pro hasiče - triko	2 ^V
	Doplňky zásahového oděvu spodky s dlouhými nohavicemi	1 ^{III}
	Doplňky zásahového oděvu - nátělník	2 ^{III}

Zdroj: MV-GŘ HZS ČR, 2021b

Zásahový oděv varianty I je složen z třívrstvého kabátu a kalhot, které jsou vyrobeny z nehořlavých materiálů. Tento oděv lze, díky jeho vlastnostem, používat při zásahu v uzavřených prostorech. Zásahový oděv I je doporučen pro jednotky kategorií II a III. Zásahový oděv varianty II je určen pro zásah v otevřených prostranstvích. Jedná se o jednovrstvý oblek složený z blůzy a kalhot, a je vyroben z nehořlavého materiálu.

Pracovní stejnokroj lze rozdělit na variantu A, který je proveden v nehořlavé úpravě, tudíž je možné ho využít jako alternativu k zásahovému oděvu II. Lze provádět technické zásahy nebo hašení požárů ve venkovním prostředí jako jsou lesní požáry, požáry travních porostů a podobně. Pracovní stejnokroj varianta B je oděvem, který lze používat pro běžnou činnost v organizačním řízení (odborná příprava, údržba techniky). Tento stejnokroj lze využít při zásahu, kde nedochází ke kontaktu s požárem, nebo chemickými látkami. Vzhledem k materiálům, ze kterého je tento stejnokroj vybaven, nesmí být používán u požárů. (MV-GŘ HZS ČR, 2021b)

Jednotka je vybavována i společnými ochrannými pracovními prostředky jako jsou například polohovací pásy, sekýrky, izolační dýchací přístroje, reflexní vesty apod. Tyto prostředky neslouží pouze jednomu členovi, ale jsou umístěny tak, aby je mohl využít každý člen, který je ke své právě vykonávané činnosti potřebuje. (MV-GŘ HZS ČR, 2021b)

1.5.7 Odborná způsobilost členů jednotky

Před vstupem do jednotky musí každý člen podstoupit školení zaměřené na bezpečnost práce, ochranu zdraví při práci. Tato školení jsou vztažena na činnost v objektech využívaných jednotkou a také k manipulaci s majetkem patřící obci. Po absolvování tohoto školení přichází školení, které zajišťuje odbornou způsobilost členů, a to podle zákona o požární ochraně. Podrobnosti o odborné přípravě se nacházejí ve vyhlášce o jednotkách PO, a dále vycházejí z pokynu generálního ředitele HZS ČR k provádění odborné přípravy a odborné způsobilosti členů JSDHO a JSDHp. (MV-GŘ HZS ČR, 2014)

Po vstupu do jednotky absolvuje každý člen základní odbornou přípravu, která musí být provedena do 10 měsíců od nástupu člena k jednotce. Kromě základní odborné přípravy existují další druhy odborné přípravy, při jejichž absolvování může člen vykonávat funkce jako velitel družstva, strojník, nebo technik speciálních služeb. (MV-GŘ HZS ČR, 2014)

1.6 Akceschopnost jednotky

Akceschopností jednotky je myšlena organizační, technická a odborná připravenost členů jednotky a prostředků k provedení zásahu. Ukazatelem akceschopnosti je početní stav hasičů a vnitřní organizace jednotky podle vyhlášky č. 247/2001 Sb., a také schopnost výjezdu jednotky k zásahu ve stanoveném časovém limitu. Další podmínkou pro splnění akceschopnosti je absolvování odborné způsobilosti pro výkon funkce velitele, nebo strojníka, které lze doložit platným osvědčením a provádění odborné přípravy pro členy JSDHO. Jednou z podmínek akceschopnosti jednotky, je potřeba

neustálé připravenosti techniky a věcných prostředků, které jsou nutné k výjezdu jednotky. (MV-GŘ HZS ČR, 2014)

Jednotka zařazená do kategorie JPO II, jejíž členové službu vykonávají jako své povolání, musí zajistit nepřetržitou akceschopnost jednotky, a to po celých 24 hodin denně. 24hodinová pohotovost nemusí být rovnocenně zabezpečována, pokud jsou směny v jednotce organizovány na kratší dobu než 24 hodin, nebo je-li početní stav hasičů měněn z důvodu různého požárního nebezpečí v průběhu dne v zásahovém obvodu jednotky. (MV-GŘ HZS ČR, 2021b)

Nemůže-li jednotka zajistit nepřetržitou akceschopnost, je velitel jednotky povinen tuto skutečnost nahlásit na příslušné krajské operační a informační středisko daného HZS kraje. (MV-GŘ HZS ČR, 2021b)

Aby bylo možné udržet jednotku akceschopnou, musí být vedena dokumentace, která slouží nejen ke kontrole akceschopnosti, ale i pro rozvoj jednotky, nebo při spolupráci s jinými jednotkami. Mezi tuto dokumentaci patří (CRDR spol, 2019):

- Strážní kniha – je vedena u jednotek, ve které jsou hasiči z povolání. Tato dokumentace obsahuje záznamy o výkonu služby, jak je např. datum výkonu služby, organizační zařazení hasičů, a přiřazení k zásahové technice, záznam o odborné přípravě, průběhu služby, o zásahové činnosti.
- Dokumentace o pravidelné odborné přípravě – tato dokumentace obsahuje roční plán pravidelné odborné přípravy a její rozpracování na příslušné měsíce. Tento plán zpracovává velitel jednotky na základě základního zaměření odborné přípravy na daný rok, který vydává MV-GŘ HZS ČR. Tato dokumentace dále obsahuje protokol o ověření odborné přípravy, záznamy o pravidelné odborné přípravě a o prohlubování odborných znalostí.
- (Dílčí) zpráva o zásahu – slouží jako podklad pro zpracování zprávy o zásahu. Tyto zprávy fungují jako doklad o činnosti jednotky u zásahu. Zpráva uvádí činnost jednotky na místě zásahu, počet členů, použité prostředky při zásahu atd. (Blíže popsáno v Pokynu GŘ HZS ČR 37/2015).
- Staniční protokol radiových služeb – u dobrovolných jednotek obsahuje seznam spojových prostředků a umístění u jednotky.
- Taktické postupy – slouží pro jednotlivé postupy jednotky a pro orientaci jednotky v zásahovém obvodu – dokumentace zdolávání požárů, kartotéka ulic.

- Dokumentace speciálních služeb u jednotky – obsahuje záznamy o pravidelných kontrolách věcných prostředků a požární techniky, evidenci a používání.

1.7 Vnitřní organizace jednotky

Jak je již uvedeno v předchozích částech práce, nejvýše postavenou osobou sboru dobrovolných hasičů je velitel jednotky. Velitel jednotky je odpovědný za funkčnost a akceschopnost, kterou garantuje zřizovateli jednotky, který vytváří podmínky pro její chod. (MV-GŘ HZS ČR, 2014)

Hasiči jsou rozdělováni do družstev, kde každý plní svůj úkol a to podle zařazení v jednotce. Součástí jednotky může být i jiná organizační součást, která zabezpečuje výkon služby při organizačním řízení – u JSDHO takovou součástí může být například ohlašovna požárů. Hasiči jsou podřízeni veliteli jednotky, který pověřuje členy jednotky úkoly, jako je například řízení příslušných částí jednotky veliteli družstva. Službu nebo činnost v jednotce lze vykonávat až po dovršení 18 let, a po prokázání zdravotní způsobilosti. Zřizovatel jednotky může stanovovat další požadavky na přijetí. (MV-GŘ HZS ČR, 2014)

Ze členství v jednotce vyplývají povinnosti, kterými se musí každý člen řídit. Těmito povinnostmi jsou, například v organizačním řízení, prohlubování odborných znalostí, udržování fyzické zdatnosti, podrobovat se zdravotním prohlídkám. V operačním řízení mají členové povinnost plnit a dodržovat úkoly, které vyplývají ze základního poslání jednotek PO a z právních předpisů, které upravují činnost na místě zásahu, plnit rozkazy velitele zásahu, nebo svých nadřízených. (MV-GŘ HZS ČR, 2014)

V jednotce sboru dobrovolných hasičů jsou vykonávány funkce, které určují kromě hierarchického postavení člena i povinnosti, které musí v dané funkci zastávat. Těmito funkcemi jsou (Hasiči Lhoty u Potštejna, 2022):

- Velitel jednotky – nejvýše postavený člen zodpovídající za chod jednotky. Provádí školení členů. Je nadřízený ostatním členům, kteří musí vykonávat jeho příkazy. Rozhoduje o nasazení prostředků a provedení zásahu a sám se těchto prací účastní.
- Velitel družstva (zástupce velitele dobrovolné jednotky) – je zároveň zástupcem velitele vykonává funkci velitele družstva a zastupuje velitele jednotky v případech, kdy se jich účastnit nemůže. Velitel družstva vede družstvo nebo družstvo

o zmenšeném početním stavu a řídí jeho členy. Rozhoduje o nasazení prostředků a provedení zásahu a sám se těchto prací účastní.

- Technik – má na starosti speciální služby jako například technickou, nebo chemickou.
- Strojník – jeho úkolem je obsluhovat a řídit požární techniku, požární čerpadla a další zařízení, na které je potřeba mít osvědčení o splnění kurzu strojník.
- Hasič, starší hasič – plní příkazy od velitele jednotky či družstva, provádí záchranné a likvidační práce.

Členové jsou k tomuto účelu rozlišováni pomocí funkčního označení, které je dle funkce složené z určitého počtu rozet, u velitelských funkcích je přidána distinkce. Toto označení je nošeno na pracovním stejnokroji. Příklady funkčního označení – viz příloha A.

1.8 Vzdělávání a příprava členů jednotek

Jak je již uvedeno výše při vstupu do jednotky absolvuje každý člen základní odbornou přípravu v rozsahu 40 hodin, která musí být provedena nejpozději do 10 měsíců od nástupu člena jednotky. Po jejím absolvování může samostatně vykonávat službu při zdolávání požárů. Tato odborná příprava zahrnuje témata, jako jsou přehled organizace požární ochrany, kdy je hasič seznámen se základními úkoly jednotek PO, výkonem služby v jednotkách, úkoly hasiče na místě zásah, a také s povinnostmi mlčenlivosti. Dále je potřeba seznámit hasiče s ochranou zdraví a života hasiče při zásazích a zdravotní přípravou, kdy je seznámen s účinky zplodin hoření na organismus člověka a s poskytováním první pomoci. Další okruh znalostí, který je hasičům představen je požární prevence a požární taktika, kdy je seznámen s hasebním obvodem jednotky, s teorií hoření a hašení, postupy při hašení požárů, užívání správných hasebních látek na určité typy požárů, nebo například vyhledáním nadzemních či podzemních hydrantů a znalostí jejich použití. Je nutné, aby členové JPO absolvovali i technický výcvik, ve kterém jsou zahrnuty informace o věcných prostředcích, kterými jednotka disponuje a dále je dle Cvičebního řádu JPO seznámen se zásadami bojového rozvinutí, signály užívanými na místě zásahu, pracovními uzly, sebejištěním a sebezáchranou, nebo s řízením dopravy na místě zásahu. Základní odbornou přípravu organizuje a provádí velitel jednotky. Po splnění základní odborné přípravy je členovi udělena funkce „hasič“. (Nepovím, 2014)

Pro získání specializovaných funkcí jako je strojník, technik, nebo velitel, je nutné absolvovat odbornou přípravu, jež je organizována HZS kraje, nebo školním a výcvikovým zařízením HZS ČR. Dále je možné kurzy absolvovat ve specializovaných zařízeních, jako je například Ústřední hasičská škola Jánské koupele, kterou zřizuje Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska (SHČMS). (Bohanes et al., 2022)

Odborná příprava strojníků je dělena do několika kategorií. Pro jednotky kategorií JPO II a III je kurz označován jako S-40. Tento kurz je v rozsahu 40 hodin, kde jsou zahrnuta témata, jako je řízení vozidel s právem přednostní jízdy, kdy je účastník seznámen například s nejčastějšími příčinami vzniku dopravních nehod požární techniky, se znalostmi bezpečnostních zásad při řízení vozidel s právem přednosti v jízdě apod. Dále je nutné účastníky seznámit s požární taktikou z hlediska fungování čerpacích stanovišť, fungování vodních čerpadel a se základními pojmy s hydromechaniky, jako je například vodní ráz, tlakové ztráty, nebo kavitace. Dále jsou seznámeni se způsoby ustavování techniky při zásahu, nebo například s dopravou vody. Je nutné, aby byli účastníci seznámeni s plněním úkolů strojní služby a znali ustanovení Řádu strojní služby v jednotkách HZS podniků a SDH obcí a podniků a také technicko-taktická data určených prostředků a také znalost uživatelských zkoušek požárních čerpadel a další techniky. Dále jsou účastníci seznámeni se základní zdravotnickou pomocí. Součástí praktické části kurzu S-40 je výcvik s požárními čerpadly a mobilní požární technikou, nebo vyprošťovacím zařízením a dalšími prostředky. (Bohanes et al., 2022)

Kurz označovaný jako S-16 je organizovaný pro jednotky JPO V, JPO VI a JPO N, které disponují CAS nebo AS. Tento kurz je velice obdobný kurzu S-40, s tím rozdílem, že se vzhledem k různým omezením jako je například působnost, nezaměřuje na vyprošťovací zařízení a jiné agregáty, které v těchto kategoriích nebývají ve výbavě jednotky. Kurz S-8 je taktéž pro jednotky JPO V, VI a N, které ale nedisponují CAS nebo AS, ale pouze přenosnou motorovou stříkačkou. Tento kurz je značně omezen na používání požárních čerpadel a na znalost strojní služby u jednotek PO. (MV-GŘ HZS ČR, 2014a)

Odborná příprava velitele jednotky a velitele družstva je v rozsahu 40 hodin s označením V-40. Tento kurz obsahuje organizaci požární ochrany, především právní zakotvení požární ochrany v legislativě České republiky, fungování plošného pokrytí a roli státní správy a samosprávy na úseku PO. Dále se kurz zabývá speciálními službami jako je chemická technická nebo strojní služba, kdy je úkolem seznámit osoby s fungováním

těchto služeb. Odbornou přípravou členů JPO v kurzu V-40 je v tomto případě myšleno seznámení s vhodnými zdroji informací pro vzdělávání členů jednotky. Kurz také obsahuje informace o fungování rádiového spojení na místě zásahu nebo s krajským operačním a informačním střediskem, dále popisuje fungování analogové a digitální sítě a také seznamuje s vedením dokumentace, týkající se provozu radiostanic. Zdravotnická příprava v kurzu V-40 je standardní přípravou na situaci, kdy je nutné zahájit první pomoc. Jsou zde popsány různé metody záchrany osob například při dušení nebo krvácení a podobně. Kurz obsahuje i seznámení s prací ve výškách a nad volnou hloubkou, kdy jsou představeny základní věcné prostředky, které jsou právě pro práci ve výškách a nad volnou hloubkou užívány a dále jsou účastníci kurzu seznámeni se sebezáchranou a pracovním polohováním. Důležitou částí kurzu je seznámení s taktikou, řízením a rozhodovacími procesy a činnostmi, kdy je popsán Bojový řád JPO, a účastníci jsou seznámeni s některými kapitolami, jako je například nebezpečí u zásahu, nebo požární zásahu. Účastníci jsou také seznámeni s fungováním ochrany obyvatelstva a civilní ochranou a s některými činnostmi, které jsou v rámci ochrany obyvatelstva prováděny. Tento kurz je totožný pro všechny JSDH obcí a podniku. (MV-GŘ HZS ČR, 2014b)

Kurzy pro strojníky i velitele jsou vždy zakončovány zkouškou před komisí slouženou z příslušníků HZS kraje, kterou jmenuje ředitel HZS kraje. Tyto kurzy musí být s odstupem času opakovány. Pro tyto účely slouží opakovací kurzy, kdy u strojníků jsou kurzy v délce 8 nebo 16 hodin, v závislosti, zda disponují CAS nebo AS či ne. Tento opakovací kurz musí být absolvován po pěti letech od vydání osvědčení. Pro velitele slouží kurz označený jako V-8, v délce 8 hodin. Tento kurz musí všichni velitele absolvovat každý rok, minimálně však třikrát v průběhu pěti let, od vydání osvědčení. (Bohanes et al., 2022)

Další kurzy, které může člen absolvovat, jsou specializované kurzy, po jejichž absolvování může hasič provádět další činnosti jako je používání dýchací techniky, práce ve výšce a nad volnou hloubkou, vyprošťování osob z havarovaných vozidel, nebo obsluhovat řetězovou nebo rozbrušovací motorovou pilu. Bez těchto specializačních kurzů nesmí člen dané činnosti provádět. Délka jednotlivých kurzů je dána náročností. (Nepovím, 2014)

Důležitá součást služby u jednotek požární ochrany, je pravidelná odborná příprava, kterou je nutné každoročně absolvovat. Pravidelná odborná příprava je stanovena

Generálním ředitelem HZS ČR, který pomocí pokynů určuje základní zaměření pravidelné odborné přípravy členů v jednotkách, jejíž provedení ukládá veliteli jednotky za povinnost. Úkolem pravidelné odborné přípravy je prohlubování znalostí a dovedností hasičů, které jsou nutné pro výkon jejich služby v jednotce. Je vhodné, aby teoretický i praktický výcvik probíhal v průběhu celého roku, a to na základě místních podmínek a předurčenosti jednotky. V rámci prohlubování teoretických znalostí se členové jednotek seznamují s právními předpisy na úseku požární ochrany, interními předpisy HZS ČR, řády speciálních služeb, bojovým řádem a dalšími dokumenty. V rámci praktického výcviku jsou prováděna cvičení na základě cvičebního řádu, jako například bojová rozvinutí, technický výcvik, řízení vozidel s výstražným světelným a výstražným zařízením apod. Důležitým aspektem jsou také taktická a prověřovací cvičení. (MV-GŘ HZS ČR, 2021c)

1.9 Cvičení jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí

Pro účel zdokonalování znalostí a činností při zásahu, jsou připravována taktická a prověřovací cvičení jednotek požární ochrany. Oba druhy cvičení organizuje velitel jednotky požární ochrany, a to v souladu s plánem odborné přípravy jednotky.

Dokumentace taktického a prověřovacího cvičení je schvalována velitelem příslušné jednotky nebo zřizovatelem jednotky v případě, jedná-li se o cvičení jedné jednotky. V případě, zapojení dvou a více jednotek požární ochrany schvaluje dokumentaci ředitel příslušného územního odboru HZS kraje. V případě bude-li se cvičení účastnit jakákoliv jiná složka IZS, schvaluje cvičení ředitel HZS kraje nebo hejtman, popřípadě primátor hl.m. Prahy (MV-GŘ HZS ČR, 2009)

1.9.1 Taktické cvičení

Tento typ cvičení je prováděn za účelem přípravy jednotek požární ochrany, štábů za účelem nácvičku činností jednotek při zdolávání požárů nebo při záchranných a likvidačních pracích, při mimořádných událostí. Charakteristikou taktického cvičení je, známost cvičení ještě před zahájením, a jednotky jsou připravovány na činnost při cvičení. Jednotky při přípravě využívají Cvičební řád jednotek požární ochrany. V tomto řádu jsou

uvedeny postupy družstev 1+3 a 1+5 při bojovém rozvinutí, například dopravní vedení, nebo užití útočného proudu při technickém výcviku jako je sebezáchrana, užívání kotevních bodů. Dále se se při výcviku využívá Bojového řádu jednotek požární ochrany, který obsahuje metodické listy, které jsou tvořeny postupy při vzniku mimořádných událostí. (SPBI, 2019)

1.9.2 Prověřovací cvičení

Prověřovací cvičení slouží k prověření akceschopnosti jednotky požární ochrany. Jednotka není o cvičení předem informována. Součástí prověřovacího cvičení může být vyhlášení cvičného požárního poplachu. Prověřovací cvičení simuluje vznik mimořádné události a zásah jednotek. Jednotky procvičují činnosti dle Bojového řádu jednotek požární ochrany v závislosti na námětu cvičení. Může se jednat například o dopravní nehodu, požár průmyslového objektu a podobně. (Požary.cz, 2016)

Bojový řád je vydán pokynem GŘ č. 41/2017 a slouží k metodickému řízení jednotek požární ochrany při vzniku různých druhů mimořádných událostí, řízení jednotek a obsahuje obecné zásady při vzniku mimořádné události. Je rozdělen na metodické listy a kapitoly, z nichž je každá označena písmenem značící danou činnost.

Metodický list kapitoly P obsahuje zásady zdolávání požárů jako je požární útok, požární obrana, zásobování vodou, hašení za silného mrazu, lesní požáry atd. Metodický list kapitoly Ob obsahuje zásady ochrany obyvatelstva a činnosti JPO při povodni, evakuaci atd. Metodická list kapitoly T obsahuje zásady technických zásahů jako je odstraňování nebezpečného hmyzu, nebo havarijní kácení dřevin. Bojový řád dále obsahuje metodické listy kapitol D – zaměřené na dopravní nehody, L – zaměřené na nebezpečné látky, S – zaměřené na součinnost se složkami IZS, Ř – řízení zásahu, N – nebezpečí hrozící při zásahu, O – upravuje obecné zásady při výjezdu jednotky. (SPBI, 2017)

1.10 Jednotky dobrovolných hasičů v zahraničí

Nejen v České republice fungují dobrovolné hasičské jednotky. Jejich přínos můžeme vidět i v sousedních okolních státech v Evropě, ve Spojených státech amerických, nebo například v Jihoafrické republice, kde plní speciální službu v monitorování lesních

požárů. Za výběrem těchto států stojí snaha poznat organizaci a náplň činností dobrovolných hasičských sborů, nejen u našich nejbližších sousedů, ale i v poměrně exotických zemích.

1.10.1 Slovenská republika

Jednotky dobrovolných hasičů podobně jako v České republice zřizují obce, nebo fyzická podnikající osoba (FPO) či právnická osoba (PO), pokud jim to nařídí právní předpis. Důležitým právním předpisem v oblasti požární ochrany na Slovensku je zákon č. 314/2001 Sb., o ochrane pred požiarmi. Dobrovolní hasiči jsou na Slovensku sdružováni pod organizaci Dobrovoľná požiarna ochrana SR. Pod toto sdružení spadá jak činnost hasičského sdružení, tak i činnost jednotek hasičů. Tato organizace spolupracuje

se slovenskými ministerstvy a jinými ústředními správními úřady, kdy se podílí na přípravě nových právních předpisů na úseku požární ochrany, a prevence. Jedním z cílů tohoto sdružení je organizace a zdokonalování dobrovolné požární ochrany v oblasti zásahů u požárů a událostech technického charakteru, požární prevence, odborné přípravy a školení a v oblasti ochrany obyvatelstva. (Dobrovoľná požiarna ochrana SR, 2022)

Základní jednotkou této organizace jsou dobrovolné hasičské sbory (DHZ), které jsou jednou ze složek slovenského integrovaného systému. Organizace jednotky je téměř totožná s organizací jednotek v České republice. Úkolem těchto sborů je zdolávání požárů, pomoc při dalších mimořádných událostech, při ochraně obyvatelstva a další činnosti. (Ministerstvo vnútra SR, 2022)

1.10.2 Německá demokratická republika

Oproti systému zajišťování požární ochrany na území České republiky či Slovenska je na území Německa kladen obrovský důraz na dobrovolné hasičské sbory. Profesionální hasičské sbory jsou v Německu zřizovány pouze v těch největších městech jako je například Berlín, Mnichov či Hamburk. Měst s profesionálními sbory je celkově asi 110. Odpovědnost za požární ochranu tedy přechází na obce, ve kterých musí být zřízeny

dobrovolné hasičské sbory „Freiwillige Feuerwehr“. (Freiwillige Feuerwehr Vaterstetten, 2022)

Množství dobrovolných hasičských sborů tvoří velice hustou síť pokrytí území jednotkami, a přináší tak poměrně rychlou pomoc při vzniku mimořádné události, kdy čas dojezdu na místo nesmí přesáhnout 10 minut. Činnosti vykonávané těmito jednotkami se od činnosti jednotek v jiných státech příliš neliší. (Šilhánek, 2012).

Podle statistik, uváděných na webu feuerwehrverband.de, bylo v Německu na konci roku 2019 celkem 22 167 dobrovolných hasičských sborů, ve kterých působilo přes jeden milion dobrovolných hasičů a z toho 10,3 % zastávaly ženy. (Erfassung statistischer Daten, 2020)

1.10.3 Chorvatsko

V Chorvatsku se nachází 1 835 dobrovolných hasičských sborů, které jsou zřizovány obcemi a městy napříč celým státem. Podobně jako sbory v České republice jsou i tyto sbory financovány z rozpočtu zřizovatelů. Jejich úkolem je likvidace požárů, které jsou vzhledem k podnebí a k suchému rázu krajiny často rozsáhlé, a je velmi obtížné je likvidovat. Dobrovolní hasiči dále likvidují jiné technické události. (vatrogastvo.hr, 2022)

V současné době se v Chorvatsku nachází 1845 dobrovolných hasičských sborů, ve kterých působí více než 64 tisíc členů. (Hrvatska vatrogasna zajednica, 2022)

1.10.4 Polsko

Dobrovolné hasičské jednotky v Polsku zastávají velmi důležitou roli v plnění úkolů ochrany obyvatelstva. Tyto sbory jsou sdružovány pod Svaz dobrovolných požárníků (Związek Ochotniczych Straży Pożarnych). Mezi úkoly dobrovolných jednotek patří kromě plnění úkolů na úseku ochrany obyvatelstva, také asistence profesionálním hasičským sborům při likvidaci požárů a dalších mimořádných událostech. (Związek Ochotniczych Straży Pożarnych RP, 2022)

V současné době statistika uvádí více než 16 500 aktivních hasičských sborů a jednotek na území Polska. Dobrovolné jednotky se v Polsku potýkají s nedostatečným

financováním, z čehož plyne nedostatečná vybavenost jednotek a používání zastaralé techniky. (Firefighting and rescue system, 2020)

1.10.5 Spojené státy americké

Vzhledem k obrovské rozloze území Spojených států amerických, je nutné zřizovat, kromě profesionálních hasičských sborů, také sbory dobrovolné. O důležitosti dobrovolných hasičů vypovídá i statistika, která v roce 2018 udávala celkový počet hasičů v USA 1 115 00, z toho 67 % tvořili hasiči dobrovolní. (U.S. fire department profile, 2021)

Obrovský počet hasičů je zapříčiněn situacemi, které na území USA velmi často vznikají. Nejčastějšími událostmi jsou rozsáhlé lesní požáry v západní části země, hurikány ve východní části země, ale i požáry ve výškových budovách ve velkých městech jako je New York, Chicago, nebo Los Angeles. Vzhledem k počtu dobrovolných hasičů jsou zřizovány střediska sloužící k výcviku hasičů, ve kterých jsou bezplatně cvičeni pro boj s požáry a jinými mimořádnými situacemi. (U.S. Fire Administration, 2021)

1.10.6 Jihoafrická republika

Kromě fungujících profesionálních hasičských sborů na území Jihoafrické republiky existuje organizace Volunteer wildfire service, která je složena z více než 200 dobrovolníků, kteří bojují s lesními požáry nejen na území Jihoafrických národních parků. Dobrovolní hasiči jsou rozděleni do 4 stanic rozmístěných po území země. Tato organizace provádí hašení a monitoring lesních požárů, provádí osvětu o lesních požárech. (About volunteer wildfire services, 2018)

Dobrovolníci z řad hasičů jsou i ve velkých Jihoafrických městech jako je Kapské město, nebo Johannesburg. Úkolem těchto dobrovolníků je poskytování první pomoci, likvidace požárů nebo zvládání katastrof. (Volunteer, 2018)

2 CÍL PRÁCE, HYPOTÉZY

2.1 Cíl práce

Cílem této diplomové práce je zhodnotit stav znalostí členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí na území obce s rozšířenou působností Vimperk v různých kategoriích v oblasti teorie a postupů při mimořádných událostech.

2.2 Hypotézy

K dosažení stanoveného cíle byly zformulovány následující hypotézy:

- Znalosti členů jednotek sborů dobrovolných hasičů na ORP Vimperk v oblasti teorie a postupů při mimořádných událostech dosahují minimálně 80 %.
- Funkce v jednotkách sborů dobrovolných hasičů obcí na území ORP Vimperk má vliv na znalosti v oblasti teorie a postupů při mimořádných událostech.

3 METODIKA

Při zpracování teoretické části diplomové práce byl proveden rozbor odborné literatury, právních předpisů a dokumentů z oblasti požární ochrany, mimořádných událostí a podrobností týkajících se funkčnosti, činnosti a členění jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí.

Pro zpracování výzkumné části diplomové práce byl použit kvantitativní výzkum, kdy data byla získána prostřednictvím dotazníkového šetření, které proběhlo mezi členy jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí na území obce s rozšířenou působností Vimperk. Dotazník, který nalezneme v příloze B, byl sestaven formou vědomostního testu čítající 25 otázek, které byly zaměřeny na oblast teorie a postupů při mimořádné události. Dotazník dále obsahoval 2 otázky informativního charakteru, dotazující se na kategorii jednotky a na funkci v ní. Na každou vědomostní otázku existovaly 4 odpovědi, z nichž pouze 1 odpověď byla správná.

Výběr jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí, byl proveden za pomoci prostudování seznamu JPO na území Jihočeského kraje, který vychází z Nařízení Jihočeského kraje 22/2021, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení plošného pokrytí území Jihočeského kraje jednotkami požární ochrany. Z tohoto seznamu JPO byly vybrány jednotky, které se nacházejí na ORP Vimperk. Celkem bylo vybráno 20 JPO, z nichž bylo 8 jednotek kategorie JPO III a 12 jednotek kategorie JPO V. Důvodem absence jednotky kategorie JPO II je nepřítomnost takové jednotky na území ORP Vimperk. Z tohoto důvodu byla částečně upravena otázka č. 1 v dotazníku.

Konkrétně se v kategorii JPO III jednalo o JSDHO Borová Lada, Čkyně, Horní Vltavice, Hrabice, Stachy, Svatá Maří, Vacov a Zdíkov. V kategorii JPO V se jednalo o JSDHO Benešova Hora, Bohumilice, Bořanovice, Boubská, Budilov, Buk, Kvilda, Strážný, Šumavské Hoštice, Vimperk, Výškovice, Žárovná. Celkem bylo rozdáno 180 dotazníků a navraceno 158 dotazníků což činí 87% návratnost. Z celkového počtu 158 bylo celkem 93 od členů JPO III a 65 od členů JPO V.

Získaná data byla zpracována v programu Microsoft Office Excel, kde byla zpracována do grafů, a následně byla vyhodnocena pomocí metod deskriptivní a matematické statistiky a na závěr byla porovnána s jinými obdobnými šetřeními.

3.1 Výzkumný vzorek

Výzkumným vzorkem, nebo-li výběrový souborem je myšlena skupina jednotek, která je pozorována v rámci výzkumu. Jedná se o skupinu, kterou se daný výzkumní zabývá a je reálně pozorována. Ve statistickém zpracování se pro počet jednotek ve vzorku používá označení písmenem „n“. Důvodem redukce na výzkumný vzorek je, že není možné z různých příčin zkoumat všechny jednotky pro daný výzkum. Touto příčinou může být například etický důvod, technický nebo finanční. Při výběru výzkumného vzorku je nutné dbát na správný výběr, aby nedošlo k redukci získaných informací. Získané informace je nutné zobecnit na celou populaci, je tedy potřeba zvolit reprezentativní vzorek, který se podobá populaci ve všech jejích rysech a vlastnostech. (Čevelová, 2011)

3.2 Statistické metody

Statistika je vědou zkoumající jevy, které mají hromadný charakter. Zkoumaný jev náleží určité části většího množství prvků, jako jsou například osoby či předměty. Statistika je dělena na deskriptivní (popisnou) a matematickou. Deskriptivní statistika se zaměřuje na popis stavu nebo vývoje hromadných jevů. Zahrnuje formulaci šetření, škálování, měření a elementární statistické zpracování. Z deskriptivní statistiky se vyvinula matematická statistika, jejíž základní částí je teorie pravděpodobnosti. Díky ní, je možné vyjadřovat závěr o daném sledovaném jevu. (Homola, 2014)

Formulace statistického šetření

Formulace je jednou ze základních metod popisné statistiky, a také prvním krokem ve statistickém výzkumu. Prvním úkolem je potřeba stanovit hromadný náhodný jev (HNJ) a statistickou jednotku (SJ). Jedna z vlastností statistické jednotky je statistický znak (SZ). Základní statistický soubor (ZSS) je tvořen souborem všech statistických jednotek. Základní statistický soubor může být zmenšen náhodným výběrem (NV) na výběrový statistický soubor (VSS). Výše uvedené názvy lze popsat následovně (Zášková et al., 2011):

- Hromadný náhodný jev (HNJ) – realizace procesů nebo činností, jejichž výsledek není možné předpovědět, a které se odehrávají ve velké množině prvků, které mají skupiny stejných a odlišných vlastností.

- Statistická jednotka (SJ) – je vymezena shodnými vlastnostmi prvku zkoumané množiny.
- Statistický znak (SZ) – je vymezen jednou z odlišných vlastností prvku zkoumané množiny.
- Základní statistický soubor (ZSS) – je určen všemi statistickými jednotkami. Jeho velikost je rovna počtu všech statistických jednotek. Ve výzkumu je vhodné snížit počet statistických jednotek. Toto snížení je prováděno pomocí náhodného výběru. Vybrané statistické jednotky se tímto stávají výběrovým statistickým souborem.
- Náhodný výběr (NV) – je náhodný vektor, jehož části jsou nezávislé náhodné veličiny se stejným rozdělením pravděpodobnosti.
- Výběrový statistický soubor (VSS) – je soubor konečného počtu kusů nebo jedinců ze základního souboru u něhož je provedeno měření.

Škálování

Škálování je další z metod deskriptivní statistiky, kdy pomocí prvků škály provádíme vhodné vyjádření hodnot statistického znaku. Můžeme rozlišovat několik druhů škál – ordinální, nominální, kvantitativní metrická a absolutní metrická škála. (Záškodný et al., 2011)

Měření v deskriptivní statistice

Další z metod popisné statistiky je měření, kdy je každé statistické jednotce výběrového statistického souboru přiřazen jeden z prvků škály. Z tohoto měření vznikají údaje o hodnotách statistického znaku. Hodnoty relativních četností udávají pravděpodobnost výsledku měření a kumulativní sděluji pravděpodobnost, zda bude výsledek měření menší nebo roven výsledku. (Záškodný et al., 2011)

Elementární statistické zpracování

Čtvrtou metodu popisné statistiky je elementární statistické zpracování. Výsledky měření se pomocí tohoto zpracování uspořádají, graficky vyjádří a parametrizují správnými empirickými parametry. Výsledkem je obraz daného výběrového statistického souboru. Jednotlivé části jako je uspořádání, grafické vyjádření a parametrizace můžeme vystihnout pomocí tabulky, polygonu (empirické rozdělení) nebo empirickými parametry. (Záškodný et al., 2011)

Jednovýběrový t-test

Tento test je jednou z nejužívanějších metod parametrického testování, a slouží k testování rozdílu 2 středních hodnot. Tuto metodu užíváme v případech, kdy je známa střední hodnota základního souboru. Při testování je vycházeno z dat sledovaného výběrového souboru, u kterého je předpokládáno, že pochází z populace s určitými parametry. (StatSoft CR, 2022)

ANOVA

Metoda ANOVA je zkratkou anglických slov „analysis of variance“ tedy analýza rozptylu. Důležité je ale říct, že k měření používá průměr. Tato metoda umožňuje zjistit, jestli má na proměnnou statistický vliv jeden nebo více faktorů, kdy tento faktor musí nabývat konečného počtu hodnot. Metoda je využívána v případech, je-li potřeba porovnat více než 2 soubory. Dle počtu daných faktorů používáme tuto metodu s jednoduchým nebo vícenásobným tříděním. Základem této metody je F-test, který porovnává rozdílnost skupinových průměrů. Pomocí tohoto testu je testována hypotéza, zda se průměry ve skupinách liší. (ACREA CR, 2022)

4 VÝSLEDKY

Tato kapitola popisuje výsledky dotazníkového šetření formou grafů a následně i statistické zpracování.

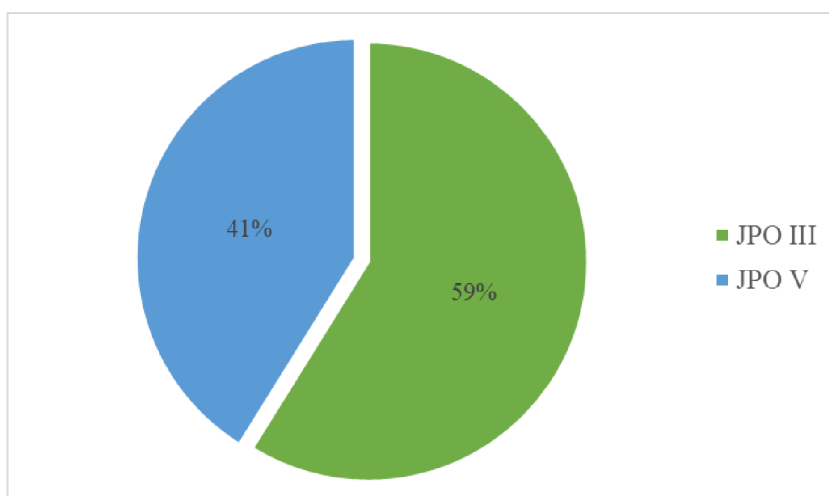
4.1 Výsledky dotazníkové šetření

Tato část se zabývá otázkami uvedenými v dotazníku a prezentuje jednotlivé odpovědi. U každé otázky jsou uvedeny všechny odpovědi, z nichž správná je zvýrazněna. U každé otázky se nacházejí dva obrázky, kdy první ukazuje procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí a druhý ukazuje procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí podle funkce v jednotce. První otázka ukazuje procentuální zastoupení jednotek podle kategorií a druhá ukazuje procentuální zastoupení podle funkce v jednotce.

1. *Kategorie Vaší jednotky*

- a) JPO III
- b) JPO V

Obrázek 1 zobrazuje zastoupení členů JSDHO dle kategorie JPO. V kategorii JPO III se jedná o 59 % a v kategorii JPO V se jedná o 41 % odpovídajících.

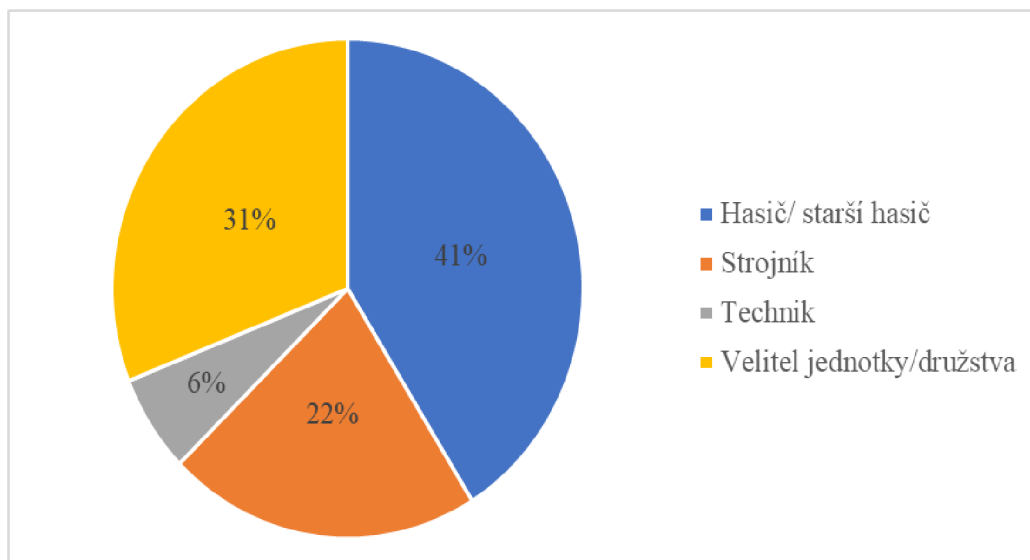

Obrázek 1 Procentuální zastoupení dle kategorie JPO zdroj: vlastní

2. *Vaše funkce v jednotce*

- a) Hasič/starší hasič
- b) Strojník
- c) Technik
- d) Velitel jednotky/družstva

Obrázek 2 ukazuje rozložení podle vykonávané funkce v jednotce. Největším podílem 41 % je zastoupena funkce hasič/starší hasič, dále je zastoupen velitel jednotky/družstva 31 % respondentů, strojník – 22 % odpovídajících, technik – 6 % odpovídajících.

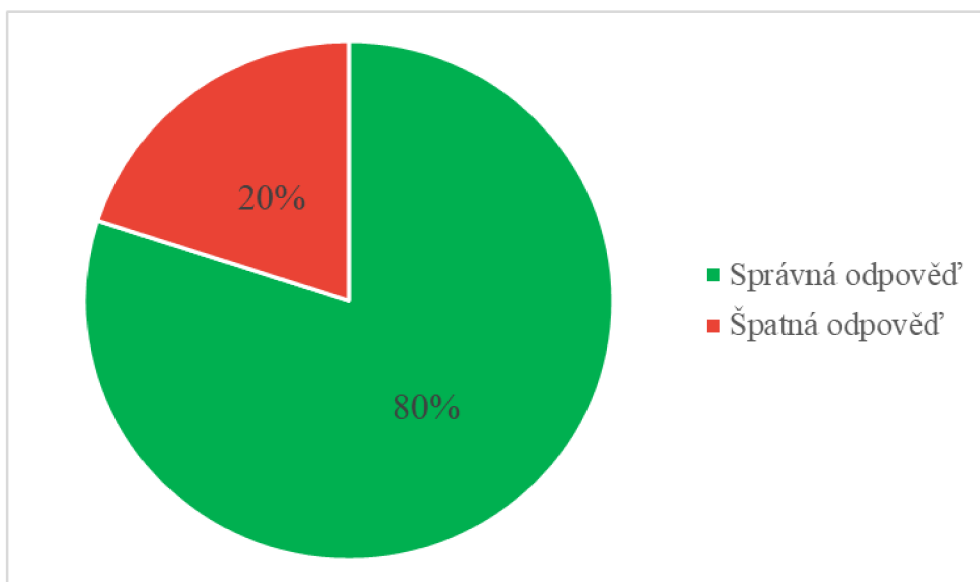

Obrázek 2 Procentuální zastoupení členů podle funkce v jednotce, zdroj: vlastní

3. ***Jednotky požární ochrany jsou zřizovány podle:***

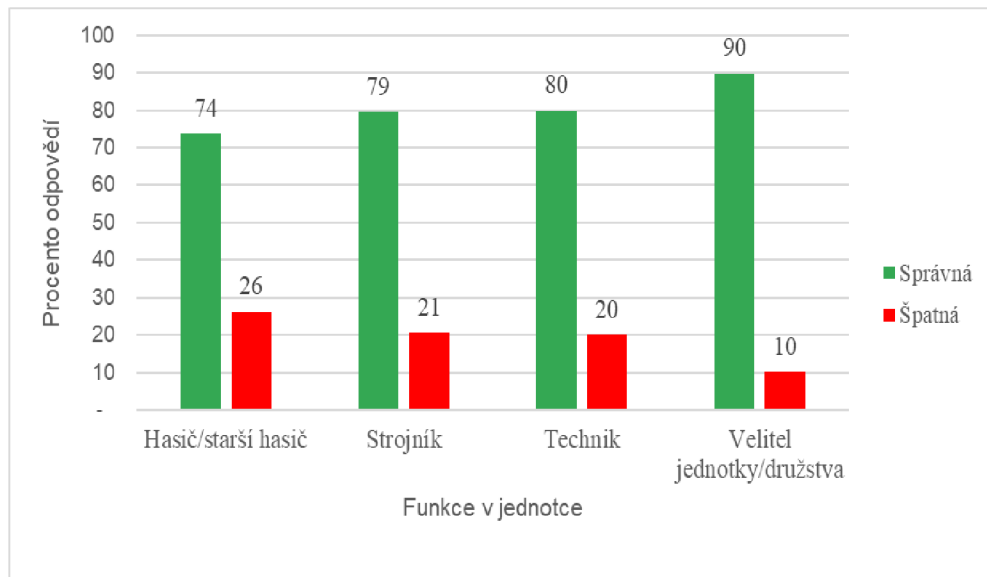
- a) Zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému
- b) Zákona č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky
- c) Zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- d) **Zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně**

Otázka č. 3 se zabývala základním právním předpisem z oblasti PO. Ze všech respondentů správně odpovědělo 80 % z nich. Špatnou odpověď vybralo 20 % členů JPO, kdy nejčastěji vybírali zákon č. 239/2000 Sb., o IZS. Zastoupení odpovědí vidíme na obrázku 3.

Obrázek 3 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 3, zdroj: vlastní

Obrázek 4 představuje odpovědi na otázku podle funkce v jednotce. Lze vyčíst, že na tuto otázku odpovídali nejlépe členové s funkcí velitel jednotky/družstva (dále jen velitel), kdy správně odpovědělo 90 % z nich. Na tuto otázku správně odpovědělo 74 % členů s funkcí hasič/starší hasič (dále jen hasič), 79 % členů s funkcí strojník a 80 % členů s funkcí technik.

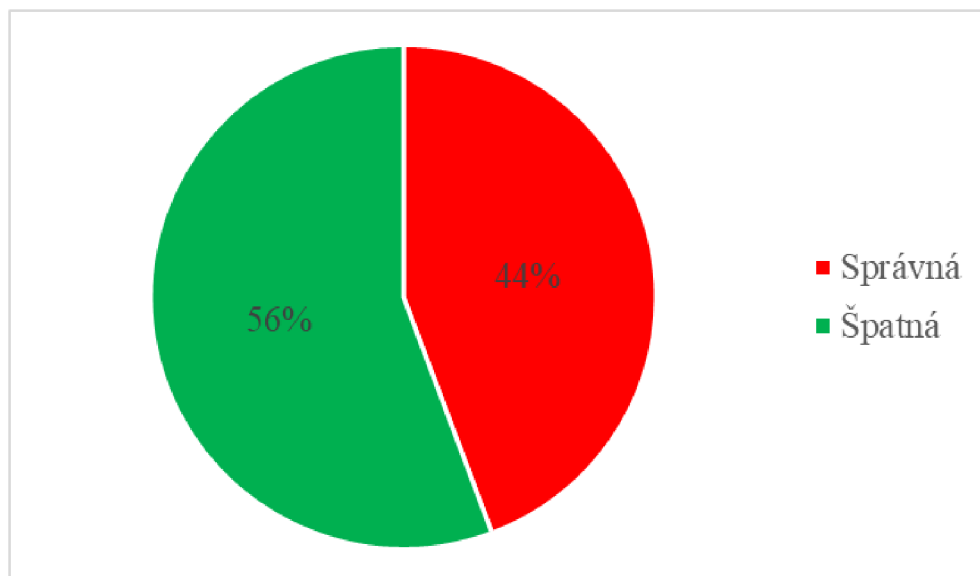

Obrázek 4 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 3 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní

4. *Druhy jednotek požární ochrany jsou:*

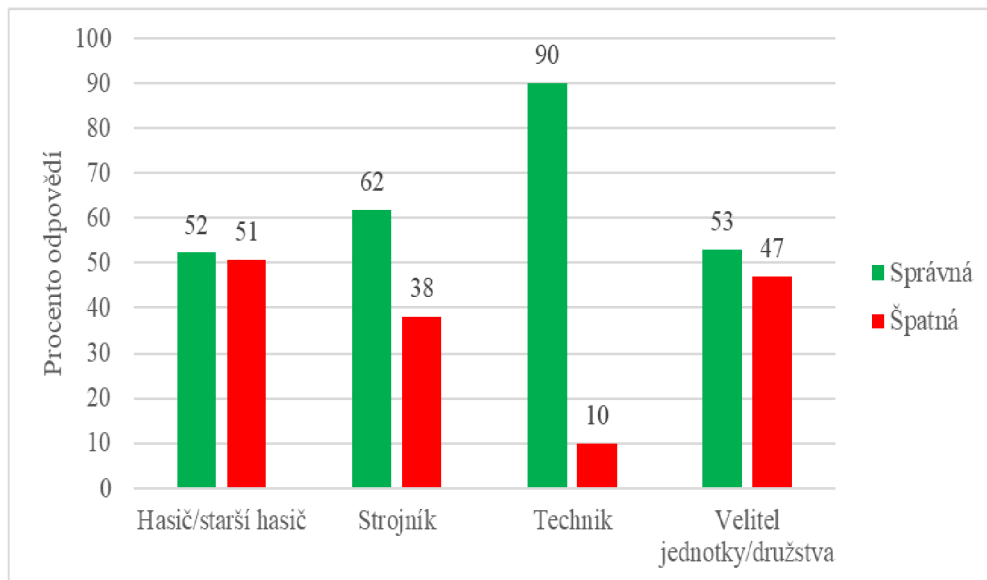
- a) **Jednotka hasičského záchranného sboru kraje, jednotka hasičského záchranného sboru podniku, jednotka sboru dobrovolných hasičů obce, jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku, vojenská hasičská jednotka**
- b) Jednotka hasičského záchranného sboru kraje, jednotka sboru dobrovolných hasičů obce
- c) JPO I, JPO II, JPO III, JPO IV, JPO V, JPO VI
- d) Druhy jednotek požární ochrany nerozlišujeme, pouze kategorie

Obrázek 5 ukazuje, že na otázku č. 4 vybralo správnou odpověď 56 % všech členů, špatně pak 44 %.

Obrázek 5 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 4, zdroj: vlastní

Obrázek 6 představuje odpovědi na otázku č. 4, kdy respondenti odpovídali dle funkce následovně: nejlépe si vzhledem k poměru respondentů vedli členové s funkcí strojník, kdy správně odpovědělo 62 % z nich. Správně odpovědělo 53 % osob s funkcí velitel, 52 % osob s funkcí hasič a 90 % osob s funkcí technik.

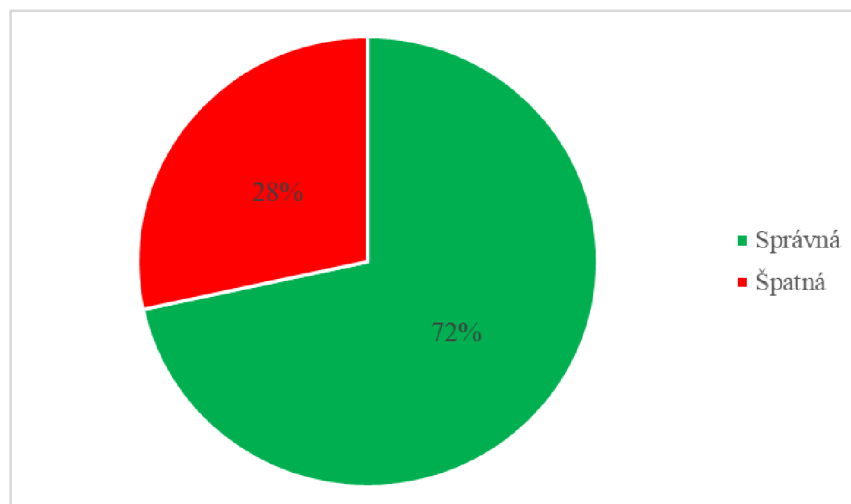

Obrázek 6 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 4 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní

5. *Jednotky s místní působností jsou:*

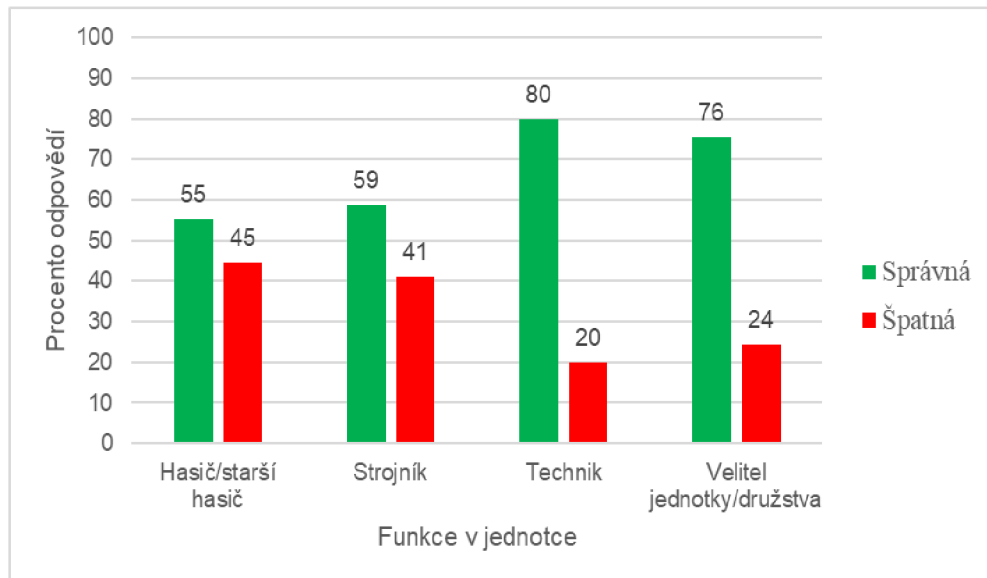
- a) JPO I, JPO II, JPO III
- b) JPO IV, JPO V, JPO VI**
- c) Všechny JPO jsou s územní působností
- d) Pouze jednotky podniků

Obrázek 7 ukazuje odpovědi na otázku č. 5, kdy odpovědělo správně 72 % respondentů. Špatně pak odpovědělo 28 %.

Obrázek 7 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 5, zdroj: vlastní

Obrázek 8 ukazuje zastoupení odpovědí dle funkcí, kdy na otázku nejlépe odpovídali členové s funkcí velitel a to celkem 76 % osob. Členové s funkcí hasič odpovídali z 55 % správně, a strojník v 59 % případech. Osob s funkcí technik odpovědělo správně 80 %.

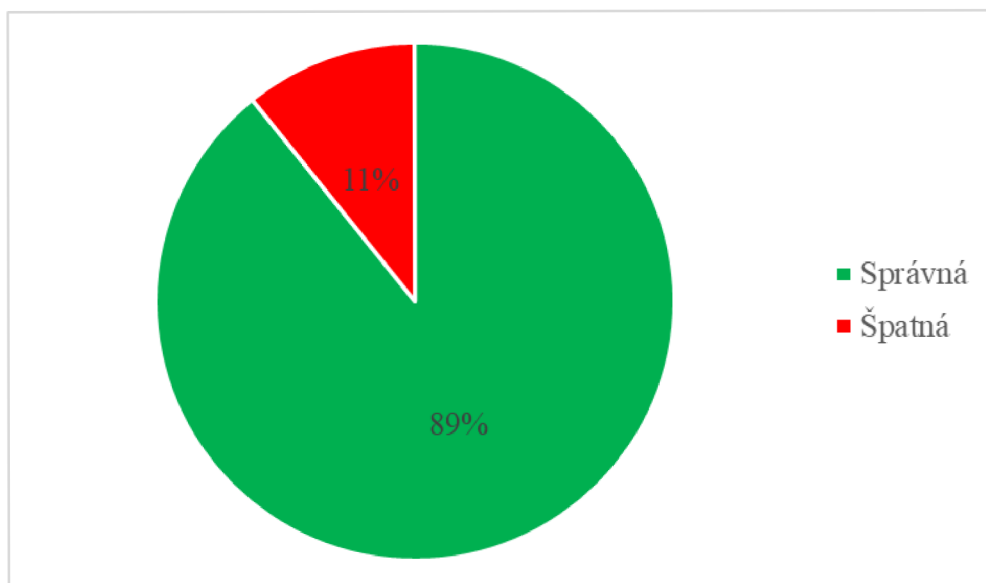

Obrázek 8 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 5 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní

6. *Družstvo o zmenšeném početním stavu je složeno z:*

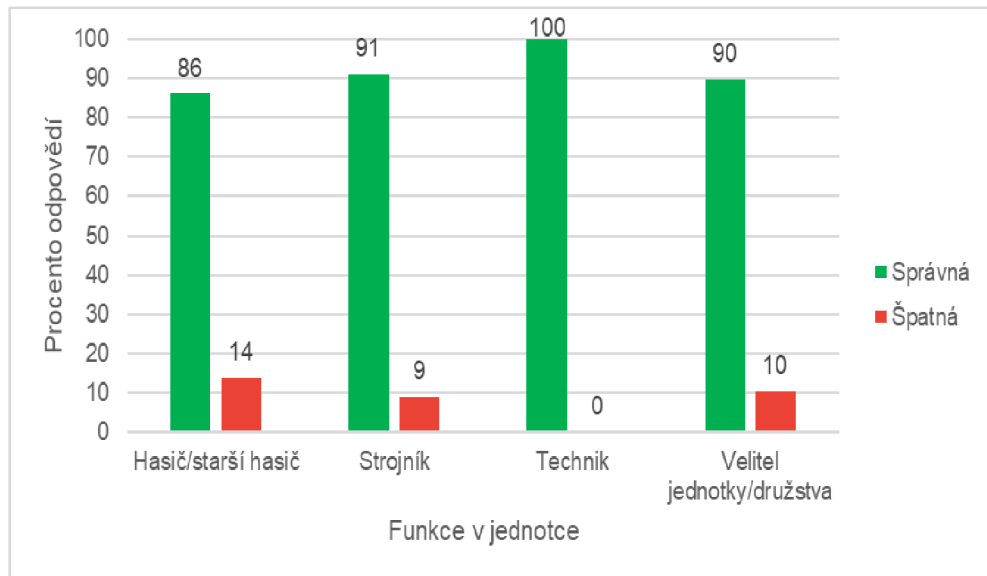
- a) 1+5 – Velitel, strojník, 4 hasiči
- b) 1+1 – velitel, strojník
- c) **1+3 – velitel, strojník, 2 hasiči**
- d) Takové družstvo neexistuje

Z obrázku 9 lze vyčíst, jak bylo odpovídáno na otázku č. 6. Správně odpovědělo 89 % respondentů. Špatnou odpověď zvolilo 11 % osob.

Obrázek 9 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 6, zdroj: vlastní

Obrázek 10 ukazuje zastoupení odpovědí v závislosti na funkci v jednotce. Respondentů s funkcí velitel správně odpovědělo 90 % z nich. Dále strojník 91 % osob, hasič 86 % osob a technik, kdy odpovědělo všech 100 % respondentů správně.

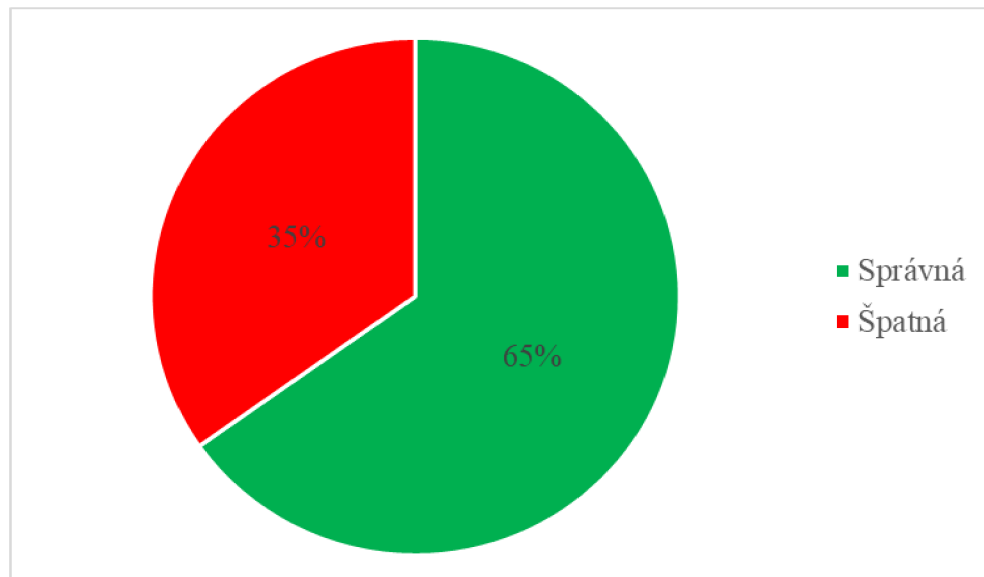

Obrázek 10 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 6 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní

7. ***Součástí organizačního řízení je:***

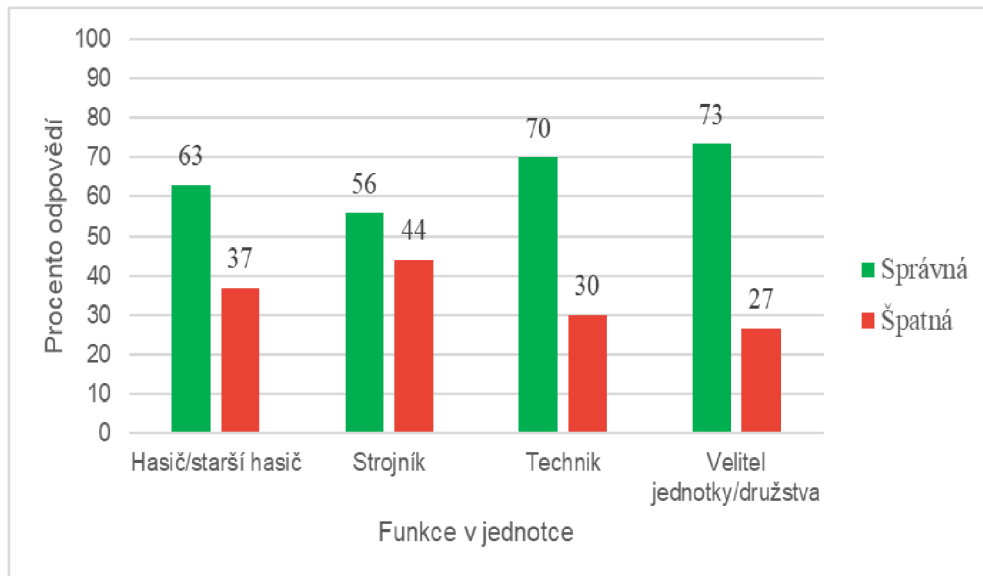
- a) Vyhlášení poplachu jednotce
- b) Výjezd na místo mimořádné události
- c) **Údržba a kontrola techniky, výcvik a školení**
- d) Návrat do místa dislokace

Otázka č. 7 byla zodpovězena celkem ze 65 % správně. Respondenti, kteří odpověděli špatně, nejčastěji vybrali odpověď a. Tuto skutečnost popisuje obrázek 11.

Obrázek 11 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 7, zdroj: vlastní

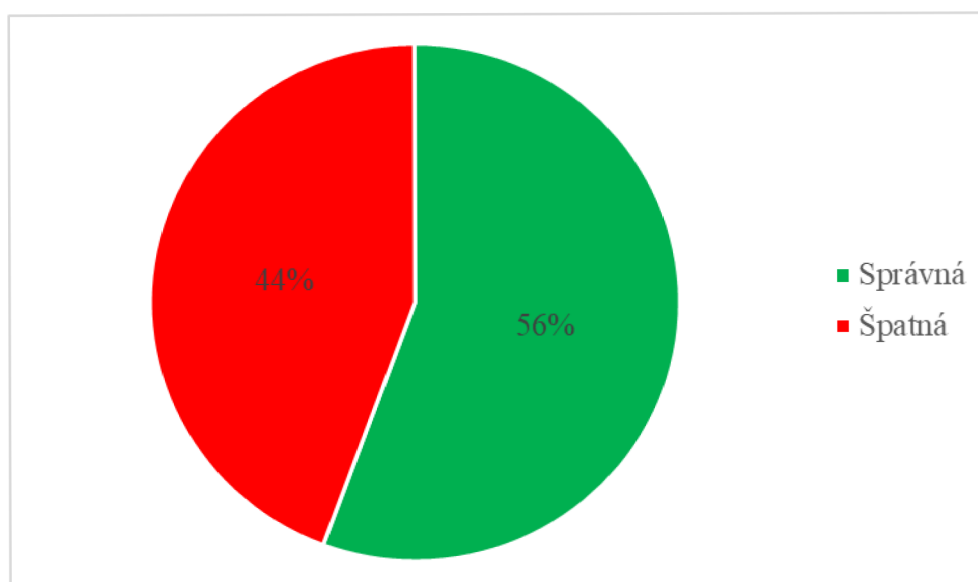
Z obrázku 12 lze vyčíst procentuální zastoupení odpovědí na otázku č. 7. Osob s funkcí velitel správně odpovědělo 73 % osob. Dále osoby s funkcí hasič, kdy správně odpovědělo 63 %, technik 70 % osob. Osob s funkcí strojník, správně odpovědělo 56 %.

Obrázek 12 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 7 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní

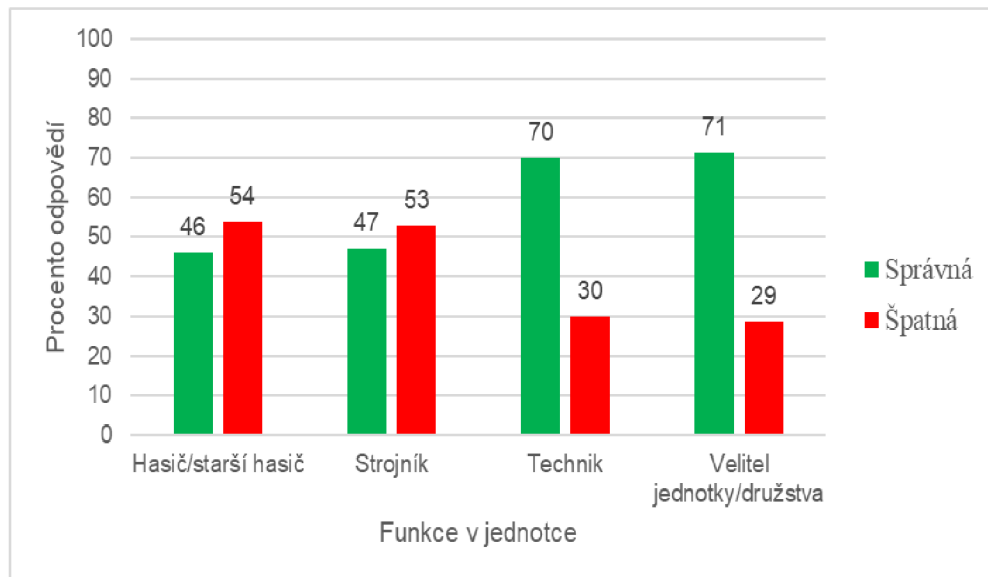
8. *Druhy požární útoku jsou:*
- a) **Čelní, boční, obchvatný, frontální**
 - b) Vnitřní, vnější
 - c) Útočný, obranný
 - d) Požární útok je pouze disciplína požárního sportu

Na obrázku 13 vidíme odpovědi na otázku č. 8, kdy správně odpovědělo 56 % osob a 44 % osob zvolilo špatnou odpověď.

Obrázek 13 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 8, zdroj: vlastní

Obrázek 14 ukazuje, jak bylo na otázku č. 8 odpovídáno. Nejlépe odpovídali členové s funkcí velitel, kde se jedná o 71 % osob, a technik kdy jde 70 % osob. Na tuto otázku poměrně špatně odpovídali členové s funkcí hasič a strojník, kdy převládaly špatné odpovědi. Na otázku odpovědělo správně pouze 46 % členů s funkcí hasič a 47 % členů s funkcí strojník.

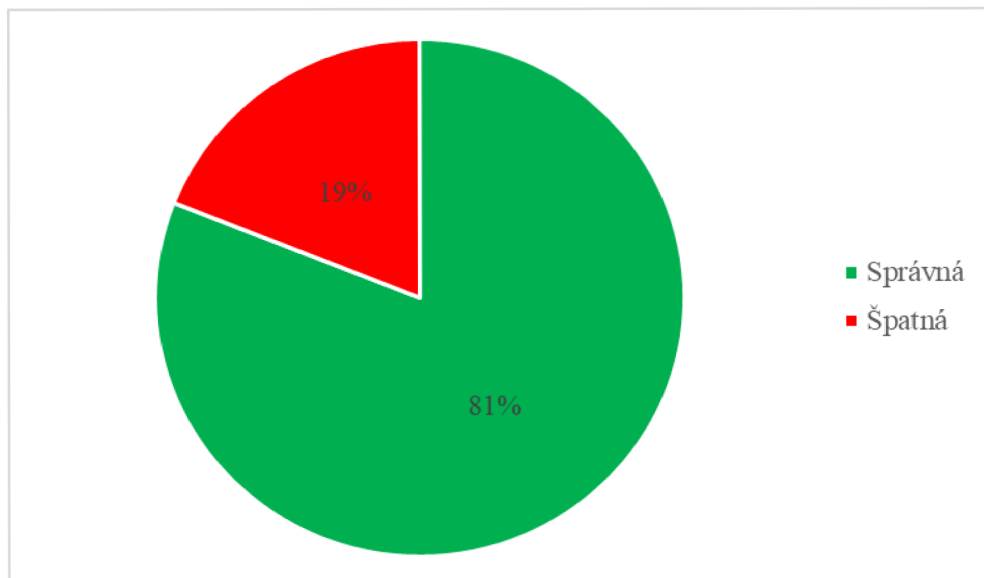

Obrázek 14 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 8 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní

9. ***Dálková doprava vody se provádí:***

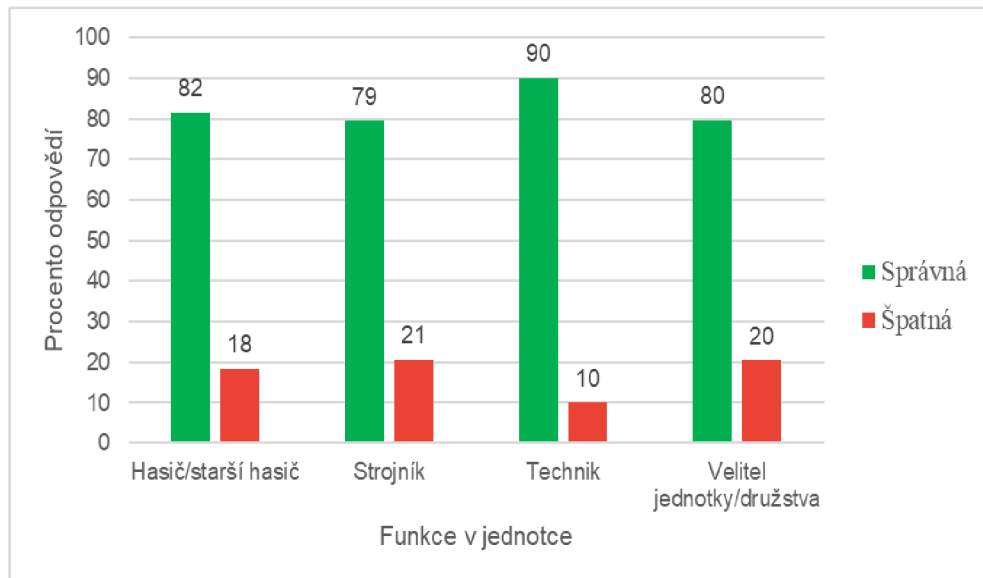
- a) Pouze kyvadlovou dopravou pomocí CAS
- b) Neprovádí se – vždy je použit pouze vodní zdroj na místě zásahu
- c) **Kyvadlovou dopravou, hadicovým vedením, kombinovaným způsobem**
- d) Pouze hadicovým vedením pomocí přenosných požárních motorových stříkaček

Obrázek 15 ukazuje, jak byla otázka č. 9 zodpovězena, a to vesměs správně. Správnou odpověď zvolilo 81 % respondentů.

Obrázek 15 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 9, zdroj: vlastní

Na otázku č. 9, jak je z obrázku 16 patrné, odpovídala většina osob v daných funkcích správně. Techniků správně odpovědělo 90 %, strojníků 79 % osob, hasičů 82 % a velitelů 80 %.

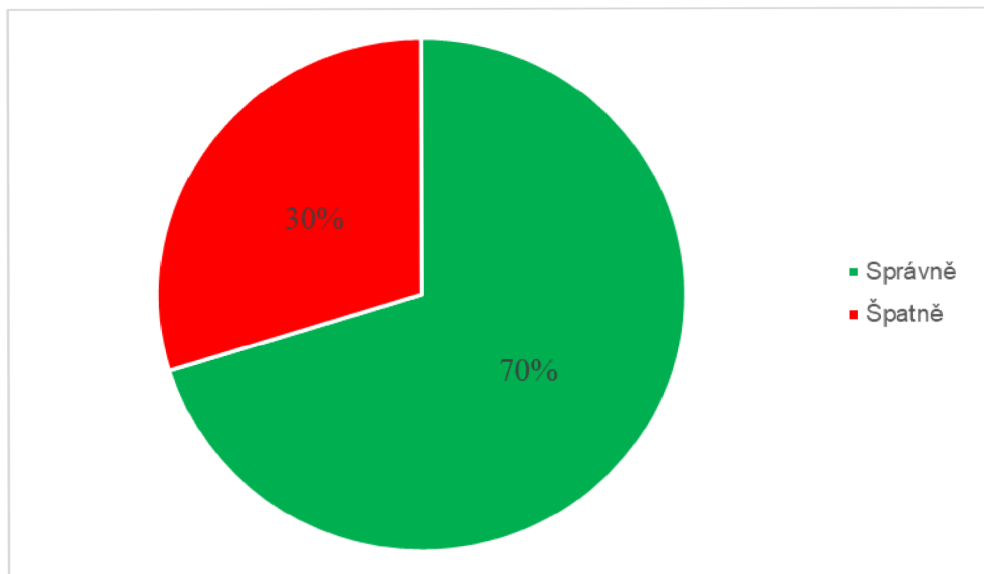

Obrázek 16 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 9 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní

10. *Jev nazývaný flashover je:*

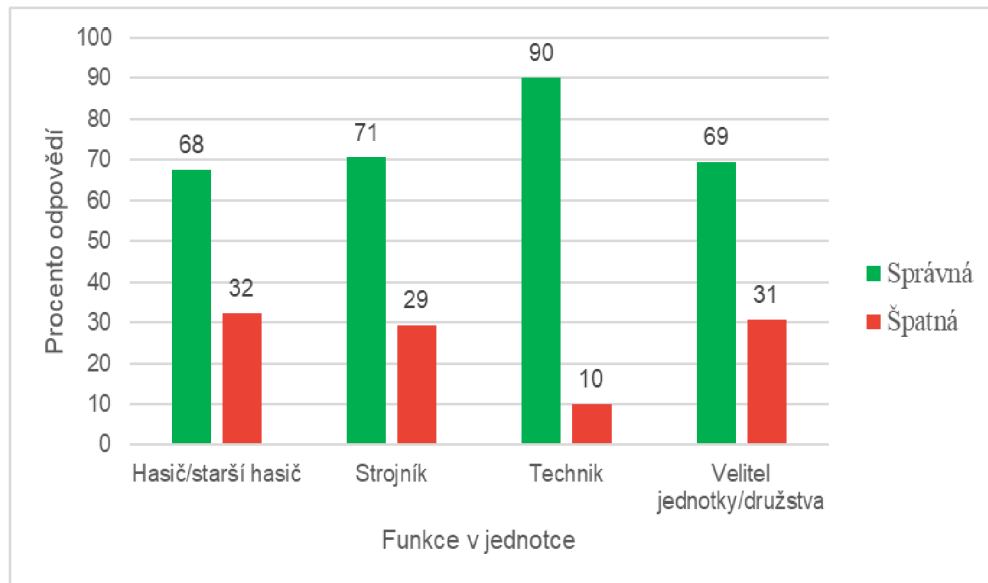
- a) Explosivní hoření
- b) Žihavé plameny
- c) To samé jako rollover
- d) **Náhlé vzplanutí plynů v celém prostoru**

Na otázku č. 10, jak je z obrázku 17 patrné, odpovídali respondenti poměrně dobře. Celkem správně odpovědělo 70 % osob.

Obrázek 17 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 10, zdroj: vlastní

Obrázek 18 ukazuje, že na otázku č. 10 odpovědělo 69 % velitelů správně. Strojníků odpovědělo 71 % správně a hasičů 68 %. Osob ve funkci technik odpovědělo 90 % správně.

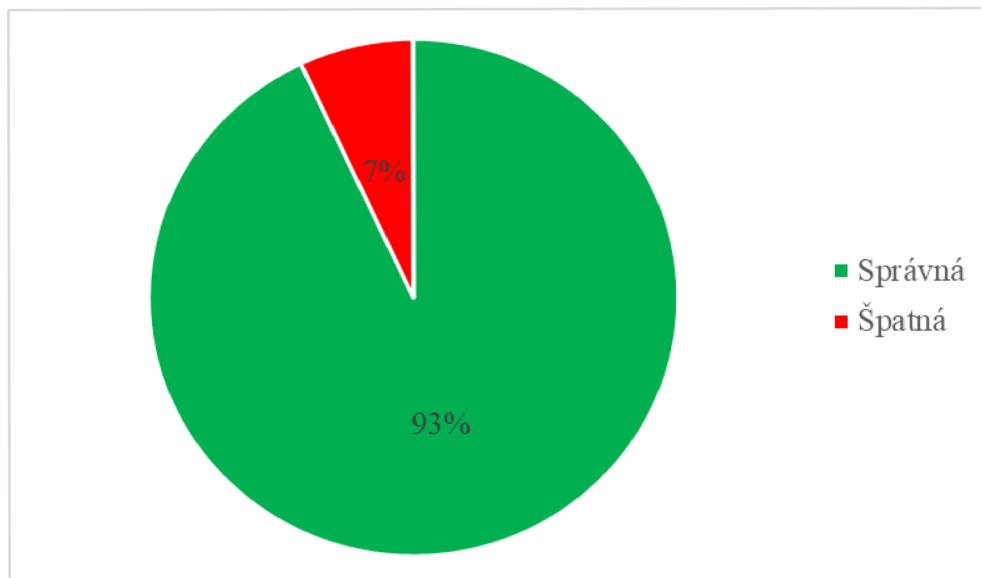

Obrázek 18 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 10 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní

11. Při lesním požáru se neprovádí:

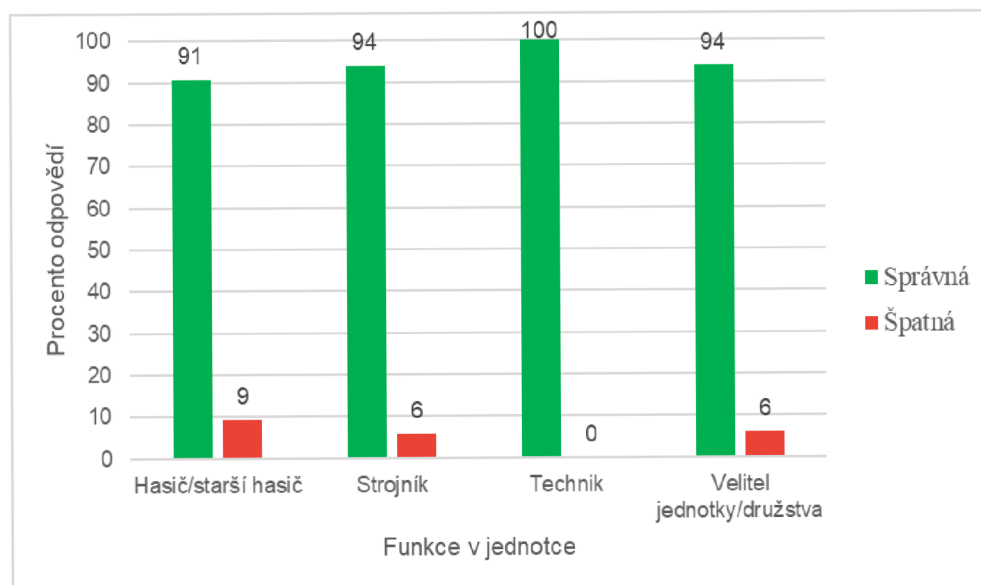
- a) Využívání letecké techniky pro hašení
- b) Používání prostředků pro zvýšení hasebního účinku vody
- c) **Ponechání přirozeného dohoření požáru bez dozoru**
- d) Využívání velkokapacitních čerpadel pro zásobování požární vodou

Obrázek 19 ukazuje odpovědi na otázku č. 11, kdy odpověděla většina respondentů správně a to 93 % osob.

Obrázek 19 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 11, zdroj: vlastní

Obrázek 20 ukazuje, že respondenti ve všech funkcích odpověděli správně ve více než 90 %. Jmenovitě velitelé v počtu 94 % osob, strojníci 94 % osob, hasiči 91 % osob a technik 100 % osob.

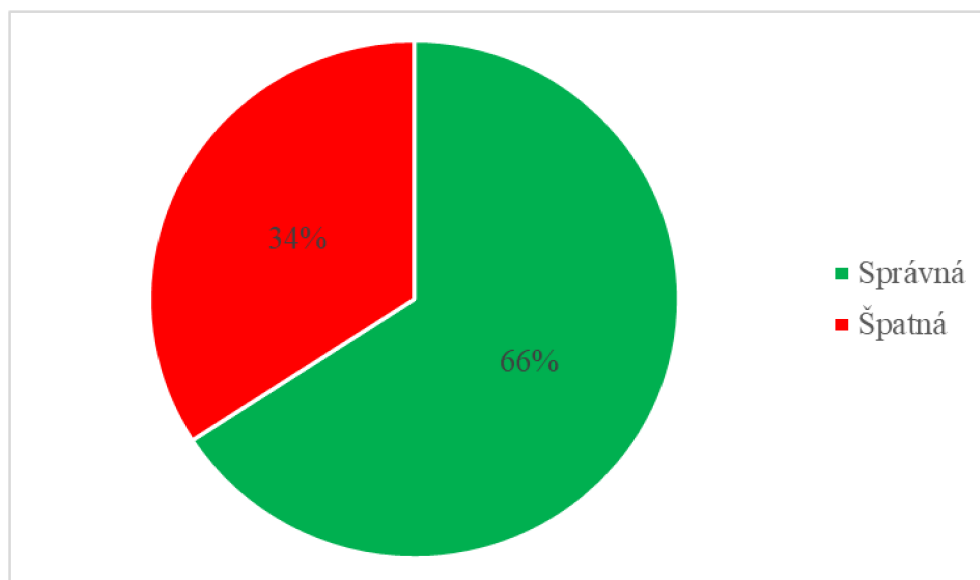

Obrázek 20 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 11 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní

12. Při hašení požáru za silného mrazu není prováděno:

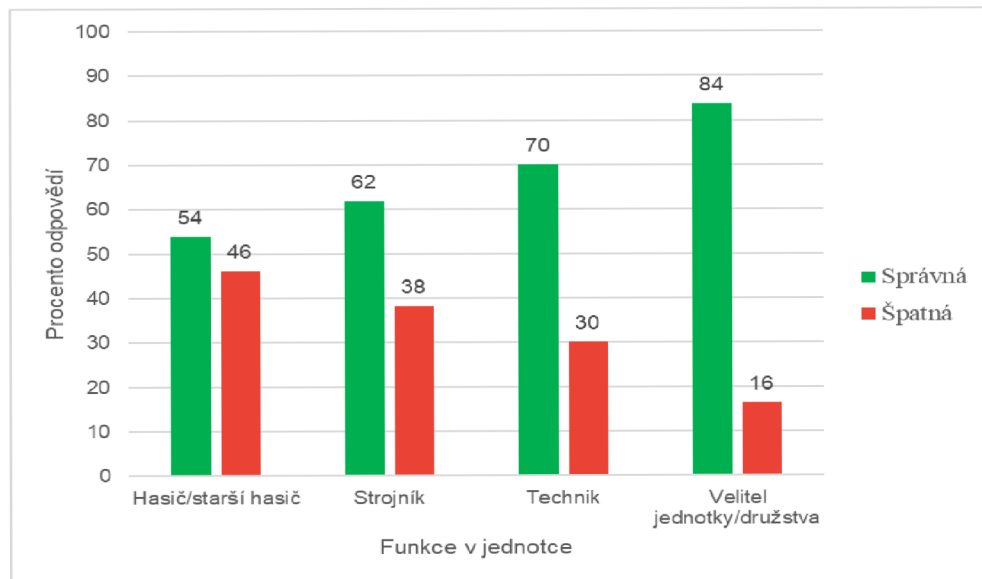
- a) Zасыпání hadicového vedení sněhem
- b) Provádění opatření proti vzniku podchlazení a omrzlin
- c) Při vnějších požárech používání kompaktních proudů, pokud možno bez rozdělovače
- d) Přidávání nemrznoucí směsi do nádrží CAS**

Obrázek 21 uvádí zastoupení odpovědí na otázku č. 12, kde můžeme vidět, že správnou odpověď zvolilo 66 % osob, a špatně odpovědělo 34 % respondentů.

Obrázek 21 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 12, zdroj: vlastní

Obrázek 22 ukazuje, že na otázku č. 12 odpověděli nejlépe zástupci funkce velitel a to 84 % osob. Dále strojník, kdy správně odpovědělo 62 % osob, hasič 54 % osob a technik 70 % osob.

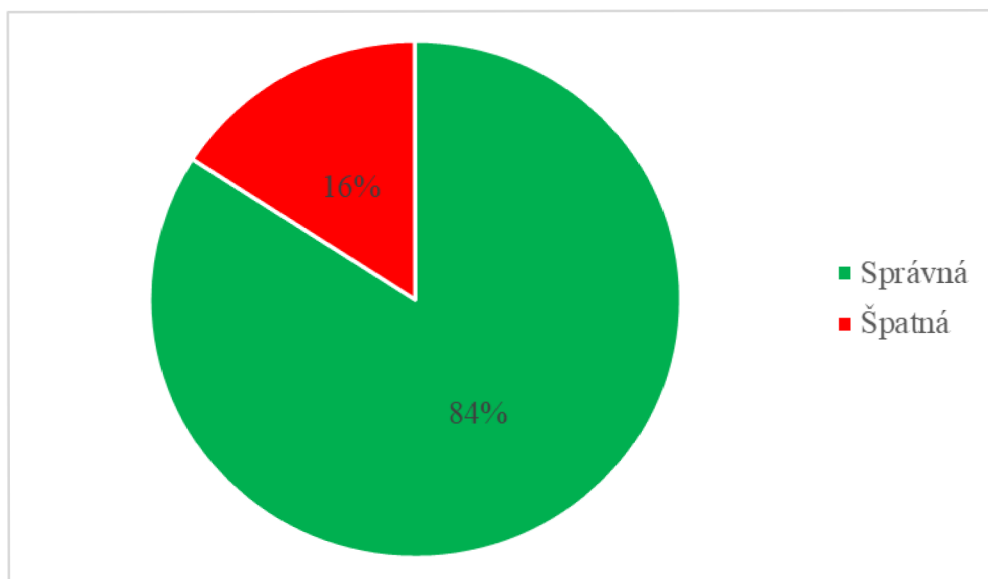

Obrázek 22 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 12 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní

13. Varování obyvatelstva při vzniku povodně je prováděno:

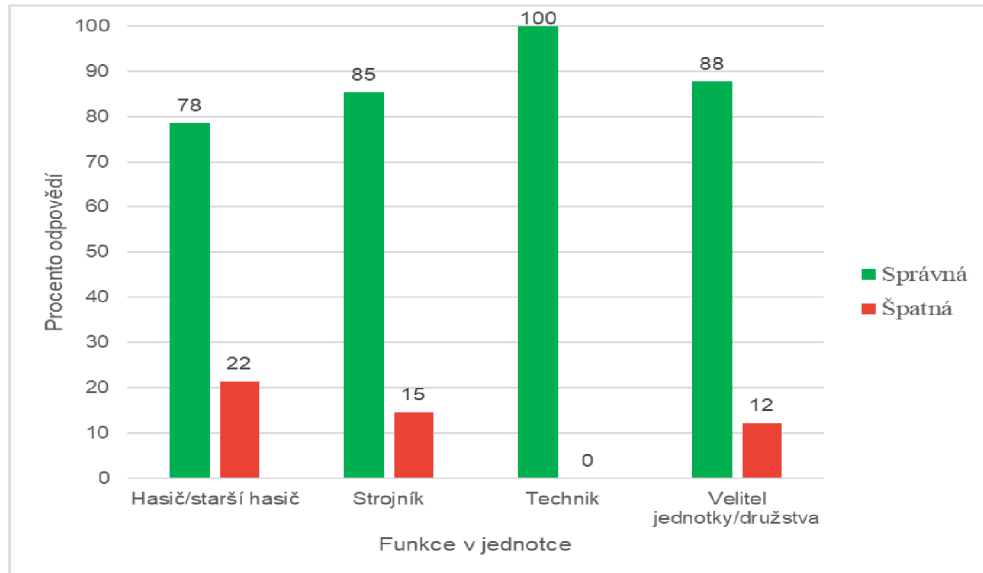
- a) Varování se při povodních neprovádí
- b) Všeobecnou výstrahou, doplněnou o tísňové informace**
- c) Povodňovou výstrahou
- d) Požárním poplachem

Obrázek 23 ukazuje poměr odpovědí na otázku č. 13, kdy byla odpovězena z 84 % správně. Špatnou odpověď zvolilo 16 % osob a nejčastější špatnou volenou odpovědí byla odpověď c.

Obrázek 23 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 13, zdroj: vlastní

Na otázku č. 13 správně odpovědělo 88 % velitelů, 85 % strojníků, 78 % hasičů a 100 % techniků.

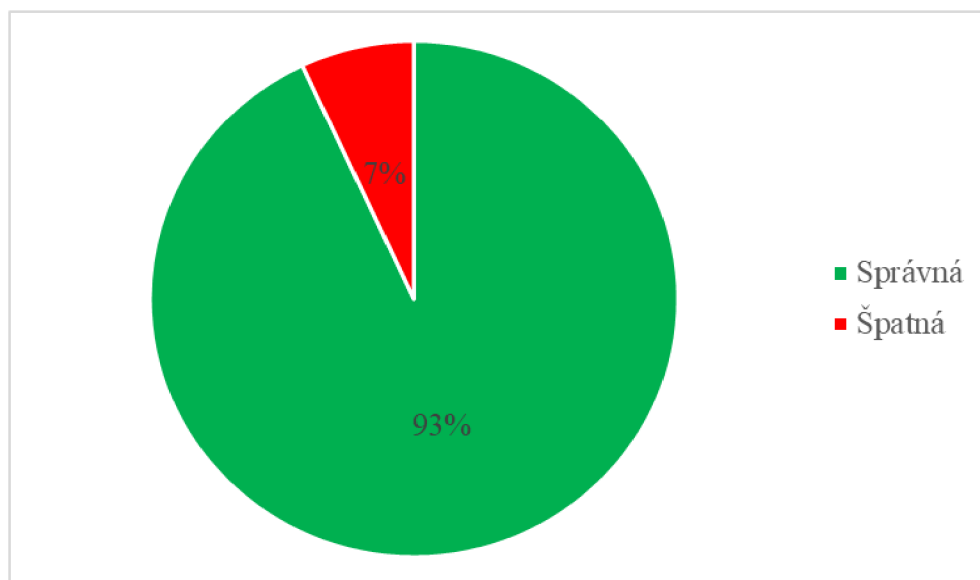

Obrázek 24 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 13 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní

14. Evakuační středisko je:

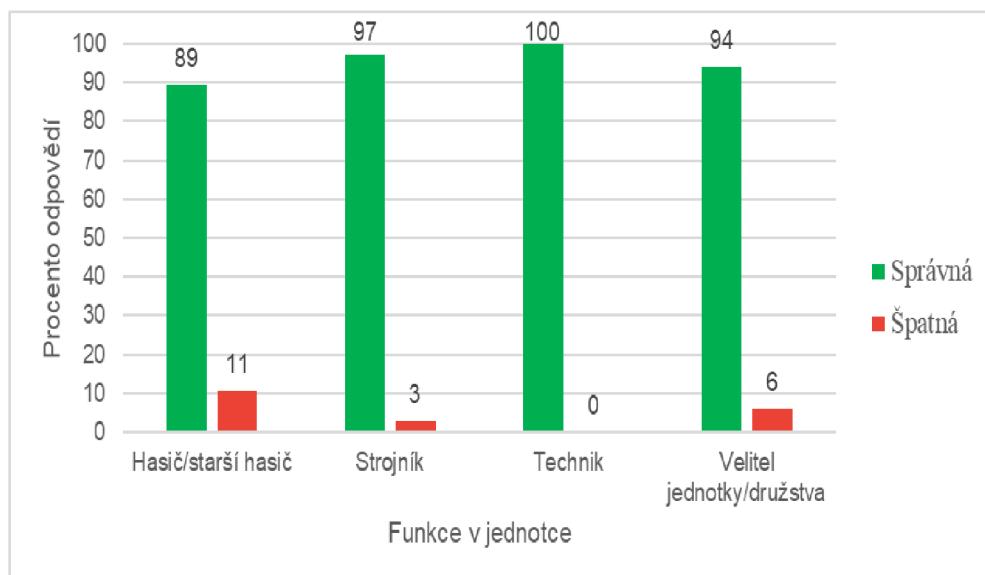
- a) Místo, odkud jsou osoby, zvířata a majetek evakuováni
- b) Místo a zařízení, kde jsou evakuované osoby shromažďovány**
- c) Prostor, kde zasahující jednotky odpočívají po evakuaci osob
- d) Je zřizováno při každé mimořádné události

Obrázek 25 ukazuje odpovědi na otázku č. 14, která se zabývala základním pojmem týkající se ochrany obyvatelstva. Správných odpovědí bylo celkem 93 %.

Obrázek 25 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 14, zdroj: vlastní

Obrázek 26 uvádí výsledky jednotlivých funkcí, kdy funkce strojník velitel a technik přesáhly hranici 90 %. Členové ve funkci hasič hranici 90 % těsně nepřekonali, ale dosáhli výsledku 89 %

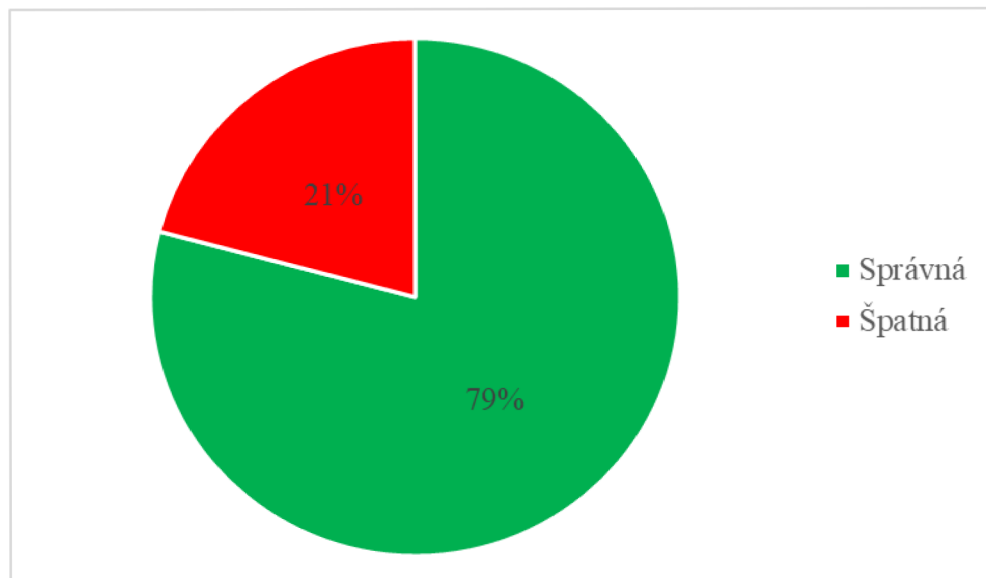

Obrázek 26 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 14 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní

15. Do skupiny mobilních protipovodňových systémů nepatří:

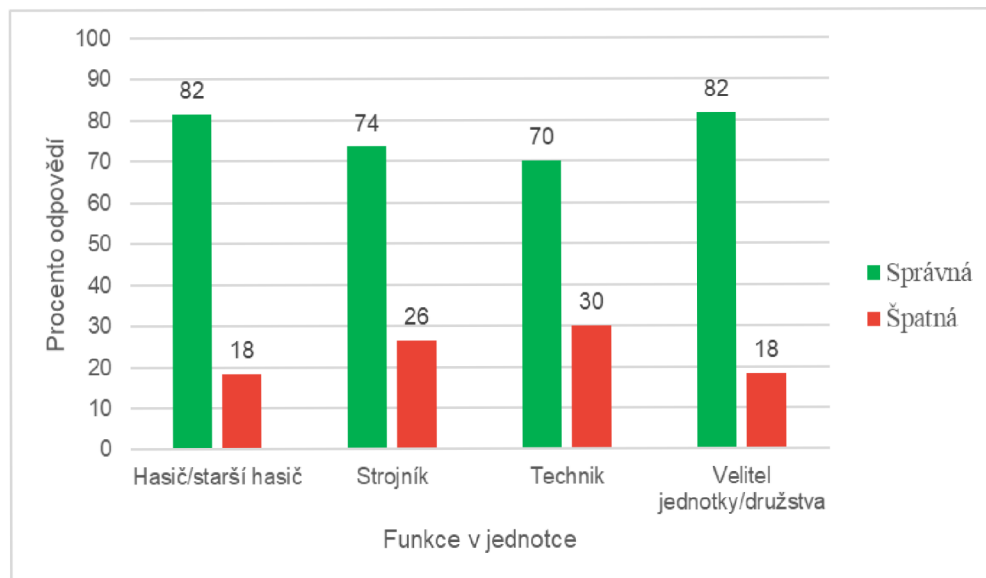
- a) Jednokomorové a dvoukomorové pytle plněné pískem
- b) Protipovodňové vaky
- c) Protipovodňová stěna z hliníku
- d) **Stacionární liniové hrazení**

Na otázku č. 15 odpovědělo dobře 79 % respondentů. Tato skutečnost je vyobrazena na obrázku 27.

Obrázek 27 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č.15, zdroj: vlastní

Na obrázku 28 vidíme opovědi na otázku č. 15. Na tuto otázku odpovědělo správně 82 % hasičů, 74 % strojníků, 70 % techniků a 82 % velitelů. Nejčastěji volenou špatnou odpovědí byla odpověď c.

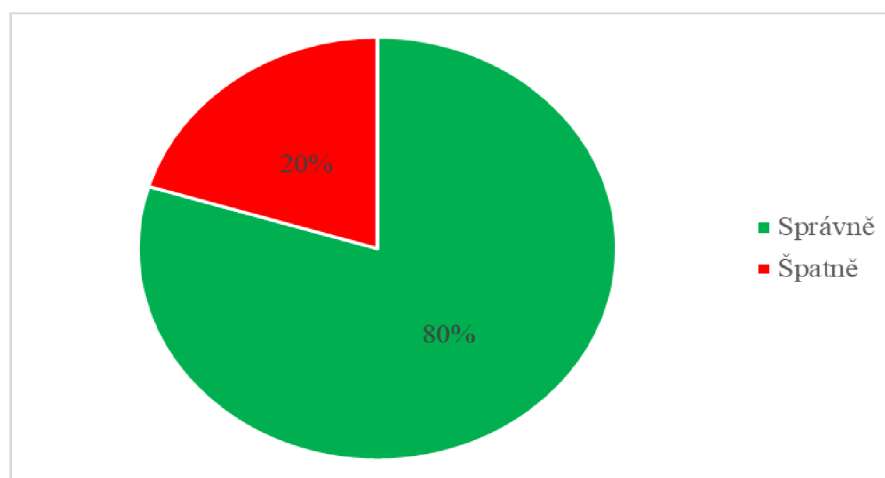

Obrázek 28 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 15 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní

16. Jednokomorové pytle s pískem jsou ukládány:

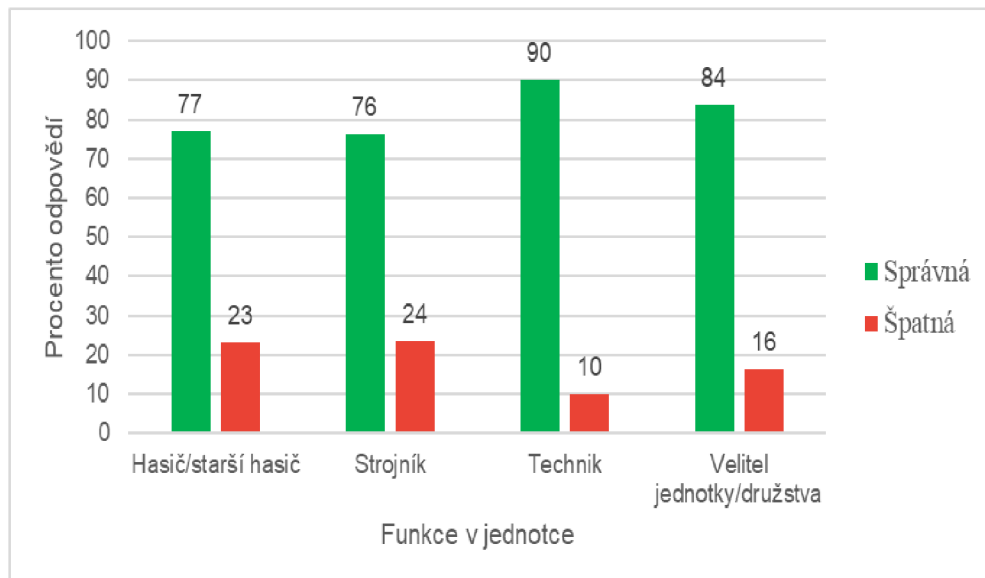
- a) Úvazky pytlů směrem od proudící vody, a patou pytle k vodě, nebo podélně
- b) Patou pytle směrem od proudící vody, a úvazky k vodě
- c) Na uložení pytlů nezáleží
- d) Pytle jsou ukládány pouze na místech, kde nehrozí kontakt s proudící vodou

Na otázku č. 16 odpovědělo správně 80 % osob. Tento výsledek je patrný na obrázku 29.

Obrázek 29 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 16, zdroj: vlastní

Obrázek 30 ukazuje, že na otázku správnosti uložení pytlů s pískem v protipovodňové hrázi odpovědělo správně 84 % velitelů, 90 % techniků, 76 % strojníků, a 77 % hasičů.

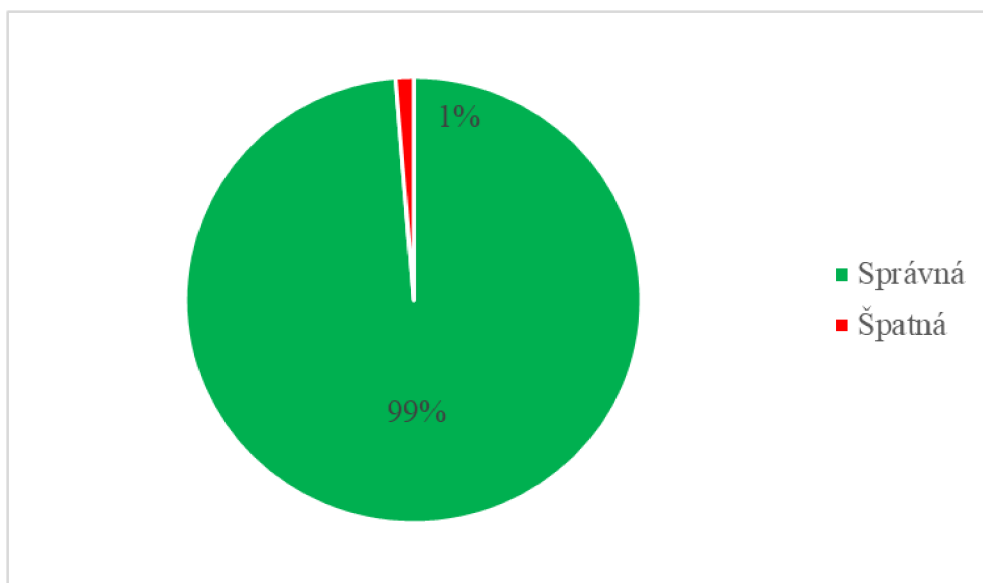

Obrázek 30 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 16 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní

17. Jaké stupně povodňové aktivity rozlišujeme?

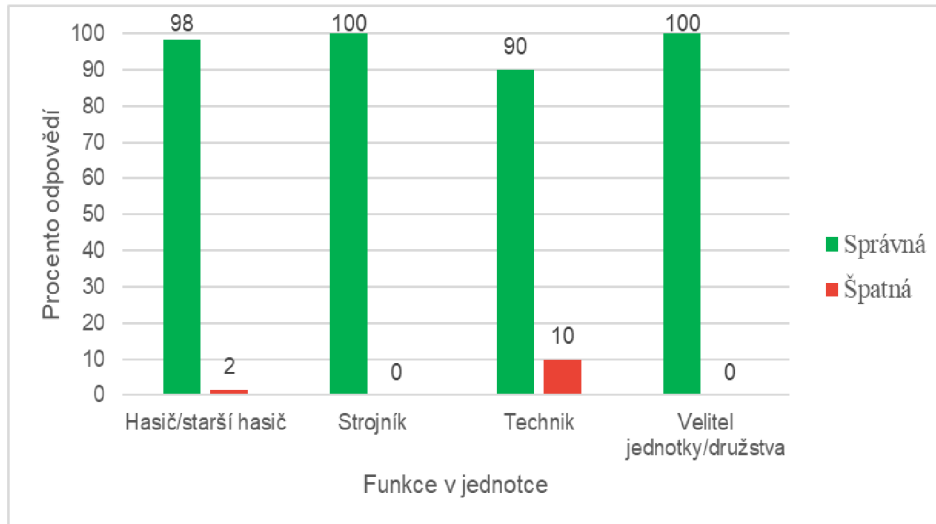
- a) Stupeň bez nebezpečí, stupeň hrozící nebezpečí, stupeň působící nebezpečí
- b) Stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu, válečný stav
- c) **1.stupeň (stav bdělosti), 2.stupeň (stav pohotovosti), 3.stupeň (stav ohrožení)**
- d) Stupně povodňové aktivity jsou utajovanou skutečností

Jak je patrné z obrázku 31, otázka č. 17 respondentům nečinila velké potíže a správně ji zodpovědělo 99 % osob a pouze 1 % osob zvolilo odpověď špatnou.

Obrázek 31 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 17, zdroj: vlastní

Obrázek 32 ukazuje, že špatnou odpověď na otázku č. 17 zvolil pouze 10 % techniků, a 2 % hasičů.

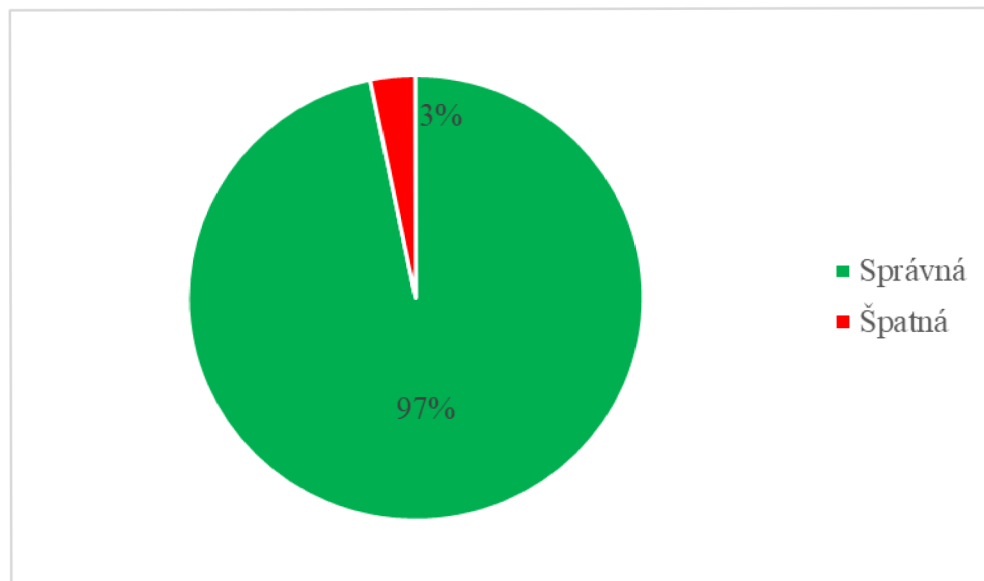

Obrázek 32 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 17 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní

18. Nebezpečná látka není:

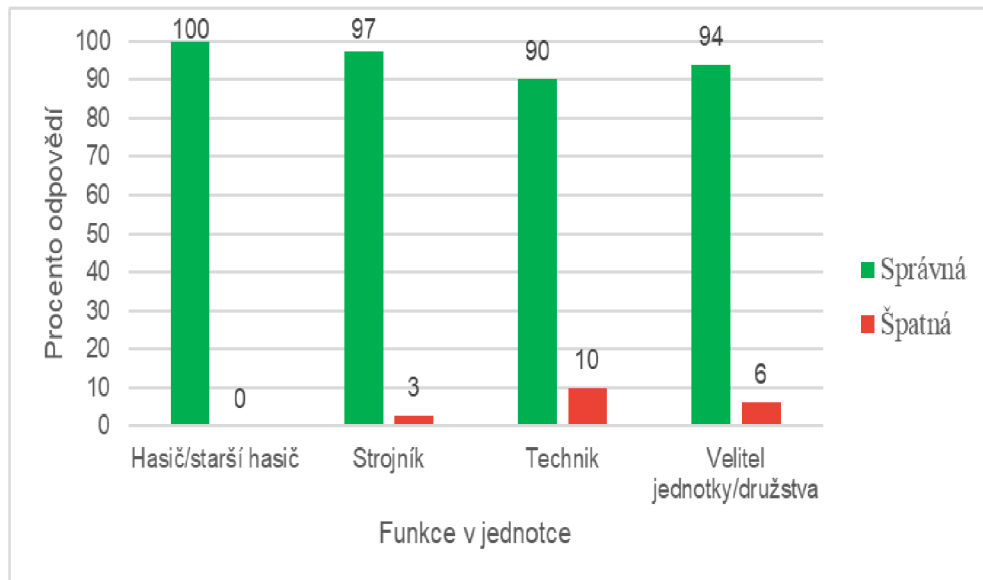
- a) Chemická látka nebo směs mající jednu nebo více nebezpečných vlastností
- b) Riziková biologická agens a toxiny, bojová otravná látka
- c) **Silně mineralizovaná voda**
- d) Cesium, Stroncium, radioaktivní jód

Otázku č. 18 zodpovědělo správně 97 % osob. Zastoupení odpovědí je patrné z obrázku 33.

Obrázek 33 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 18, zdroj: vlastní

Obrázek 34 ukazuje, že na otázku č. 18 správně odpovědělo všech 100 % dotazovaných osob s funkcí hasič, 97 % strojníků, 94 % velitelů a 90 % techniků.

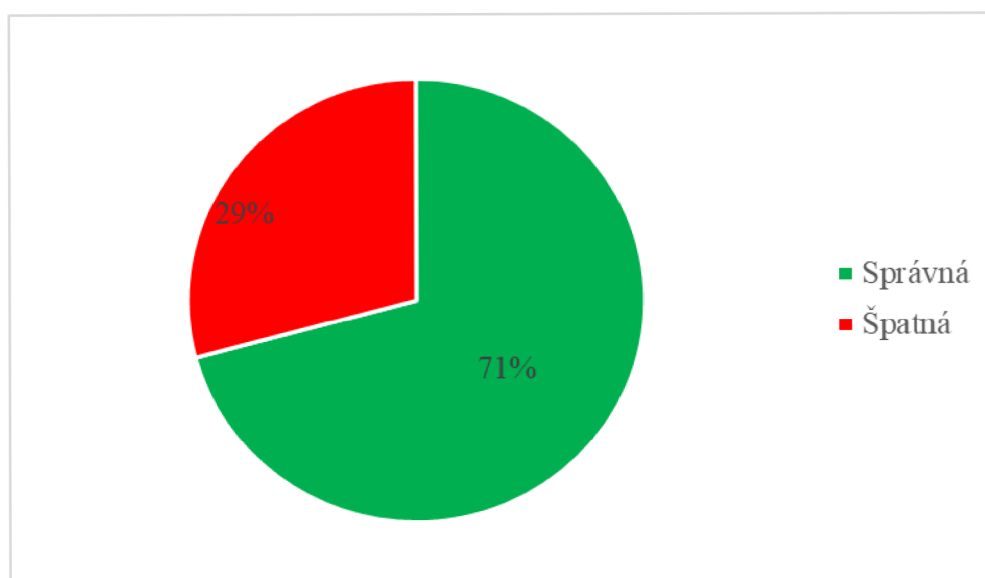

Obrázek 34 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 18 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní

19. V nástupním prostoru se neprovádí:

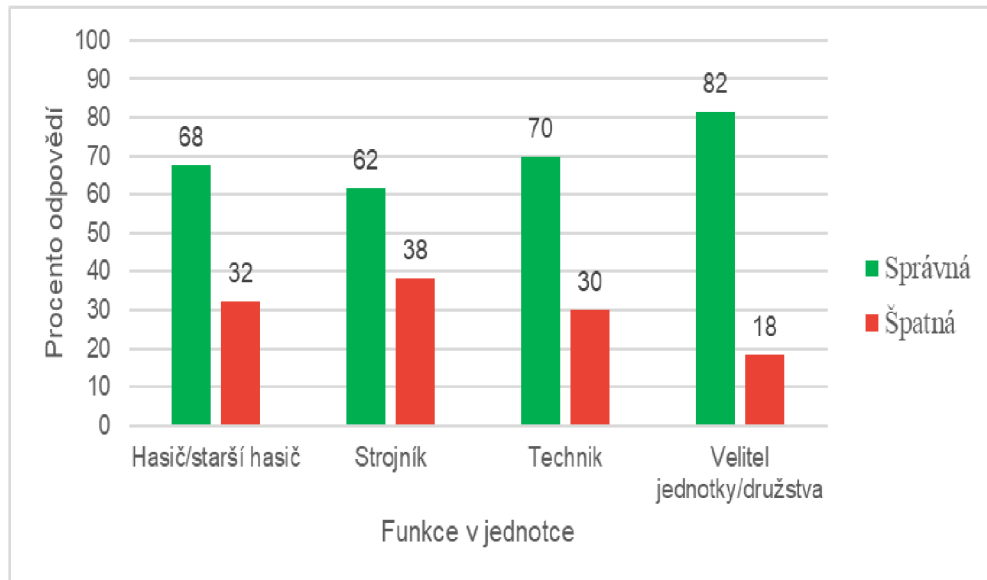
- a) Příprava věcných prostředků pro práci v nebezpečné zóně
- b) Kontrola úplnosti a správnosti nasazení ochranných prostředků a věcných prostředků
- c) **Dekontaminace zasahujících osob**
- d) Evidence a doba nasazení zasahujících

Otázku č. 19 zodpovědělo správně 71 % osob a špatně 29 %. Poměr odpovědí je patrný z obrázku 35.

Obrázek 35 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 19, zdroj: vlastní

Obrázek 36 ukazuje, že na otázku č. 19 nejlépe odpovídaly osoby zařazené do funkce velitel a to konkrétně 82 % osob, dále technik 70 % osob, strojník 62 % osob a hasič 68 % osob.

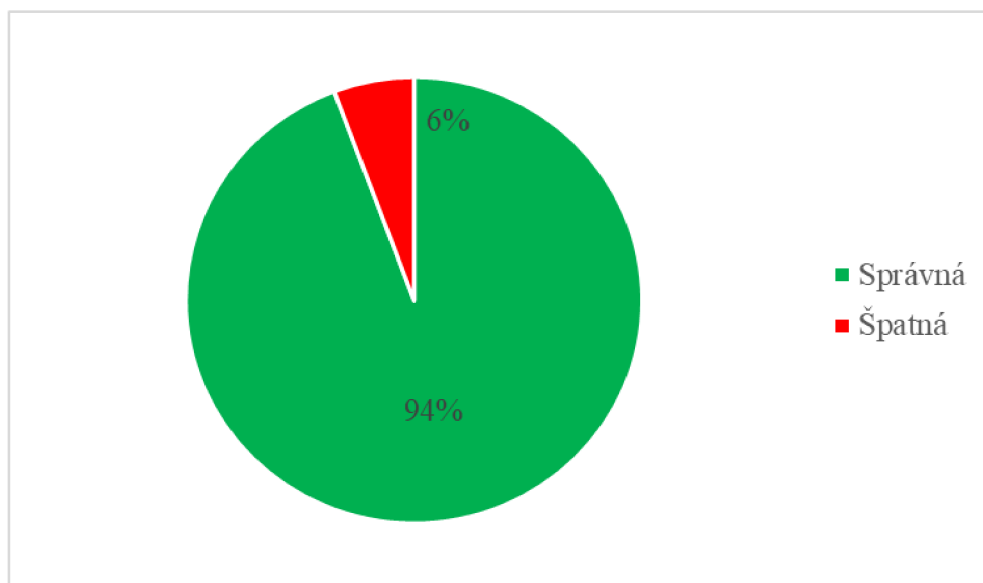

Obrázek 36 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 19 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní

20. *Dekontaminace radioaktivních látek se provádí:*

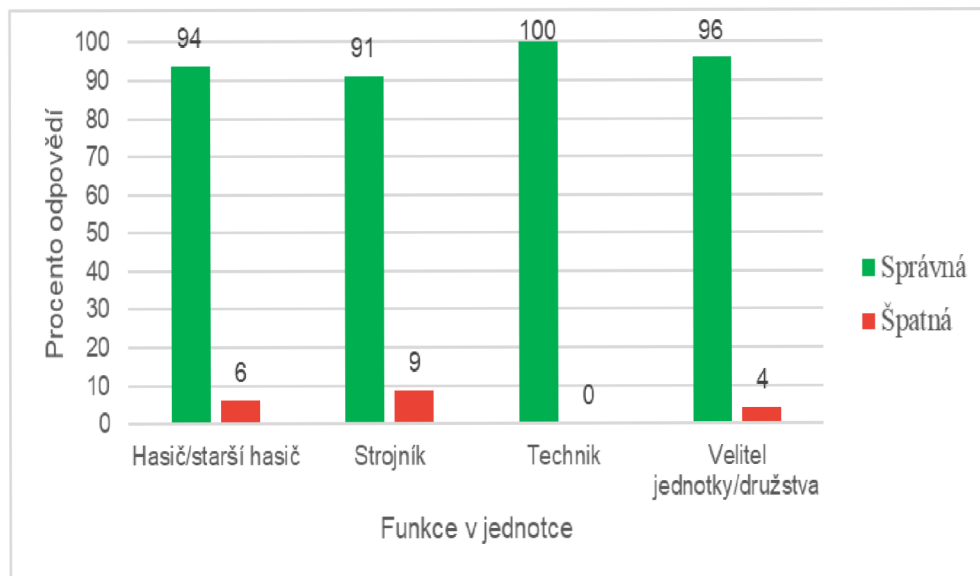
- a) Pouze u osob
- b) Pouze u techniky
- c) Neprovádí se, protože to u radioaktivních látek nelze
- d) **U osob i techniky**

Z obrázku 37 je patrné, že na otázku č. 20 odpovídala většina respondentů správně a pouze 6 % osob zvolilo špatnou odpověď.

Obrázek 37 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 20, zdroj: vlastní

Jak je z obrázku 38 patrné, osoby ve všech zastoupených funkcích odpovídali velmi dobře a dobrých odpovědí je více než 90 %. Správně odpovědělo 94 % hasičů, 91 % strojníků, 100 % techniků a 96 % velitelů.

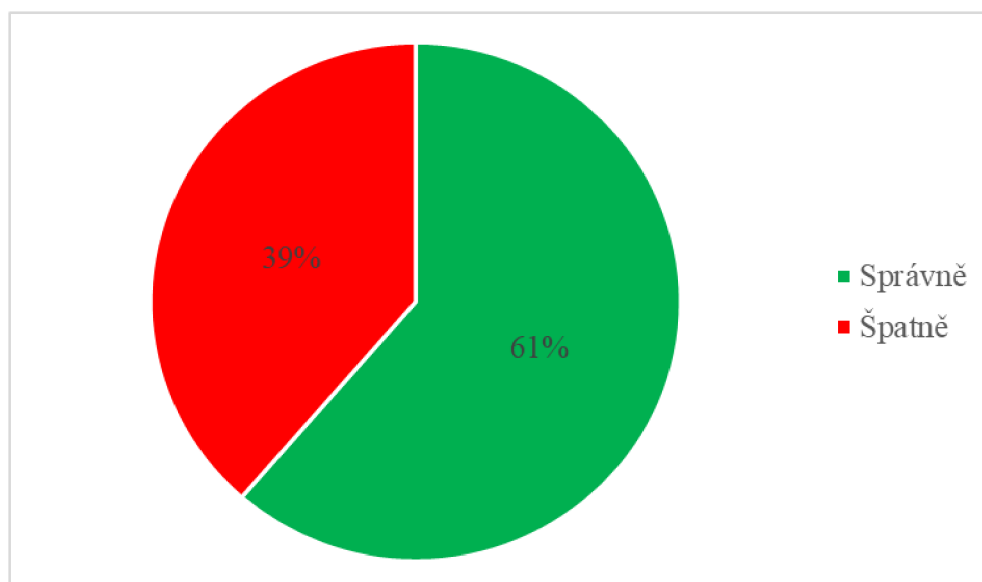

Obrázek 38 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 20 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní

21. ***Kemlerův kód označuje:***

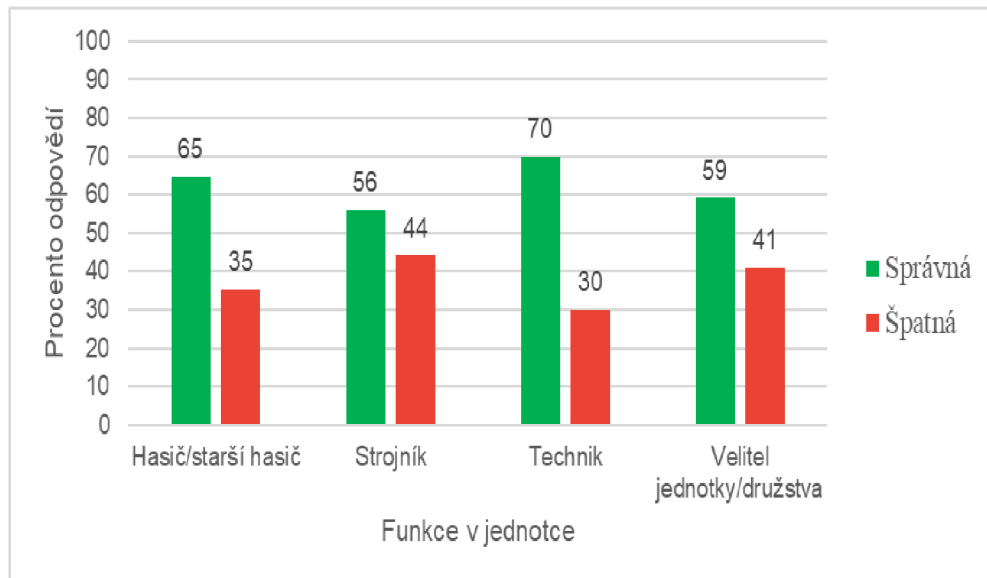
- a) Identifikační číslo látky
- b) Používá se pouze v námořní dopravě
- c) **Označuje nebezpečnost látky**
- d) Nemá spojitost s nebezpečnou látkou ale pouze s jejím obalem

Otázka č. 21 se zabývala značením nebezpečných látek, konkrétně na Kemlerovým kódem. Na tuto otázku odpovědělo správně 61 % respondentů, 39 % osob odpovědělo špatně. Toto je patrné na obrázku 39.

Obrázek 39 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 21, zdroj: vlastní

Na obrázku 40 můžeme vidět, že žádná ze zastoupených funkcí nedosáhla v úspěšnosti odpovědi na otázku 80 %. Osob ve funkci hasič, které na otázku odpověděly správně, bylo 65 %, strojníků 56 %, techniků 70 % a velitelů 59 %.

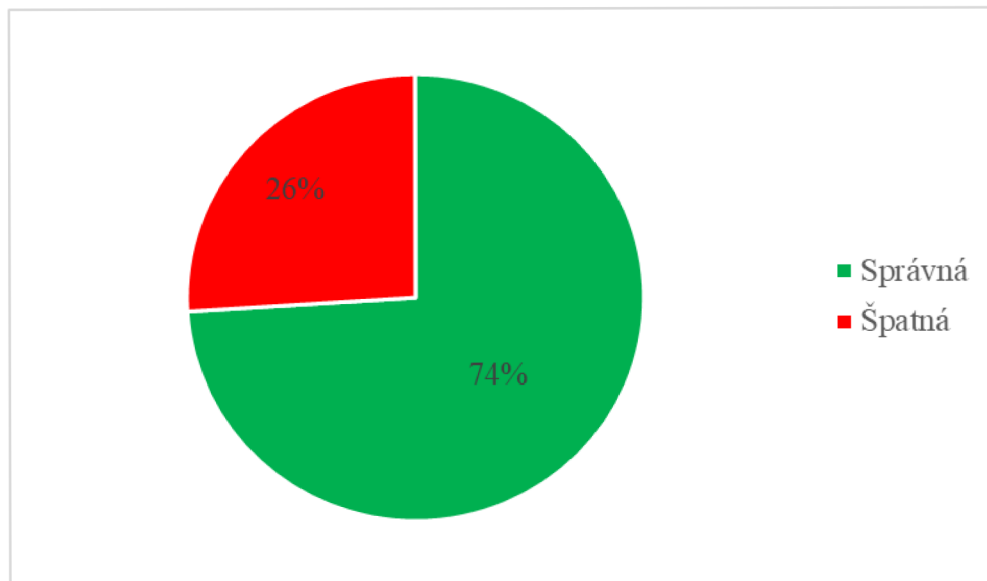

Obrázek 40 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 21 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní

22. *Která taktická zásada při příjezdu na místo havárie s únikem neznámé nebezpečné látky je špatná:*

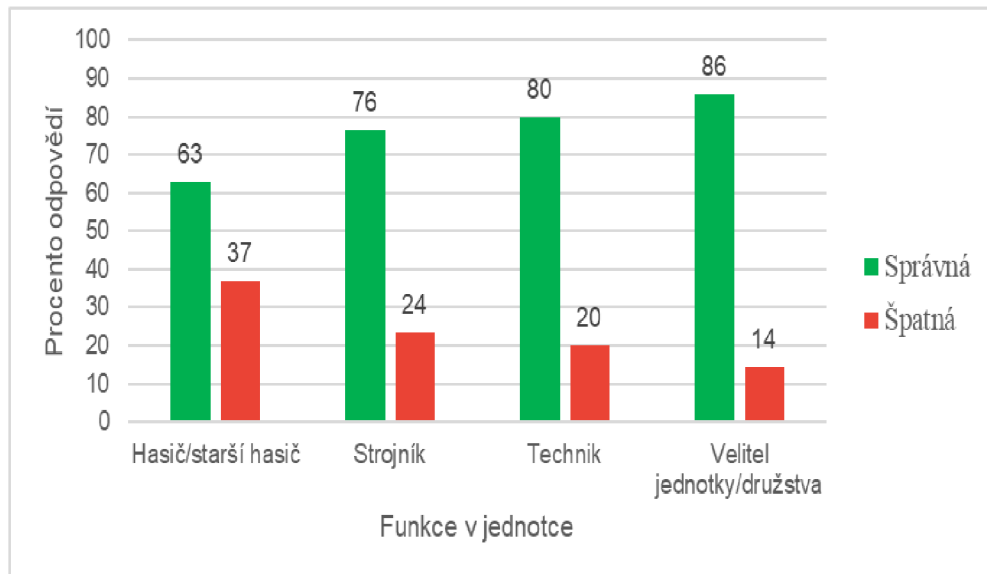
- a) **Příjezd ze závětrné strany**
- b) Odstavení techniky v bezpečné vzdálenosti
- c) Vyloučení iniciačních zdrojů
- d) Uzavření místa nehody

Obrázek 41 uvádí poměr odpovědí na otázku č. 22, odpovědělo správně 74 % respondentů. Jako nejčastěji vybíraná špatná odpověď byla odpověď c.

Obrázek 41 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 22, zdroj: vlastní

Na otázku č. 22, jak je patrné z obrázku 42, nejlépe odpovídala skupiny respondentů s funkcí velitel, kdy správně odpovědělo 86 % dotazovaných, následně strojníci, kdy správně odpovědělo 76 % osob, dále technik 80 % osob a hasič 63 % osob.

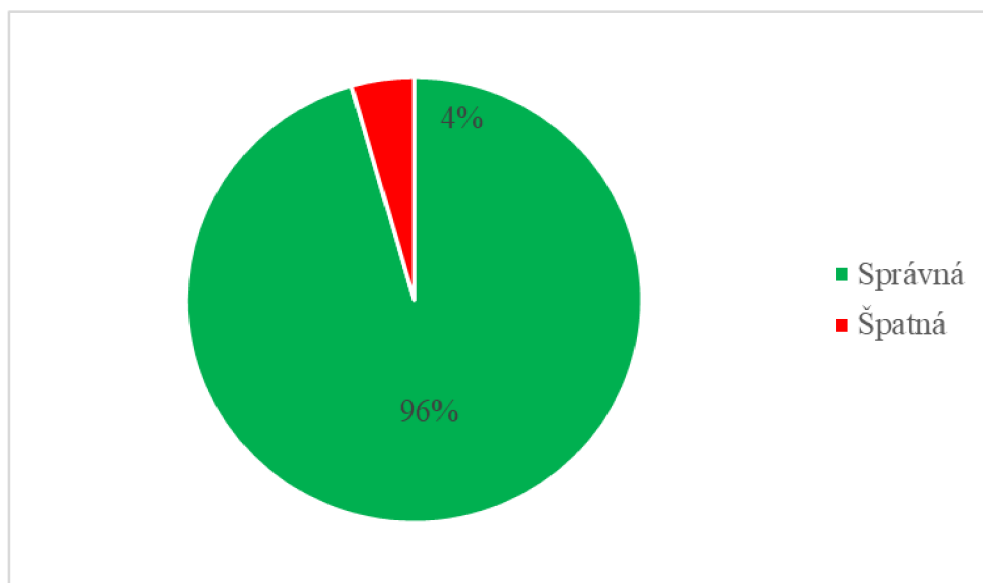

Obrázek 42 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 22 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní

23. *Odchyt a likvidace nebezpečného hmyzu se provádí v případech:*

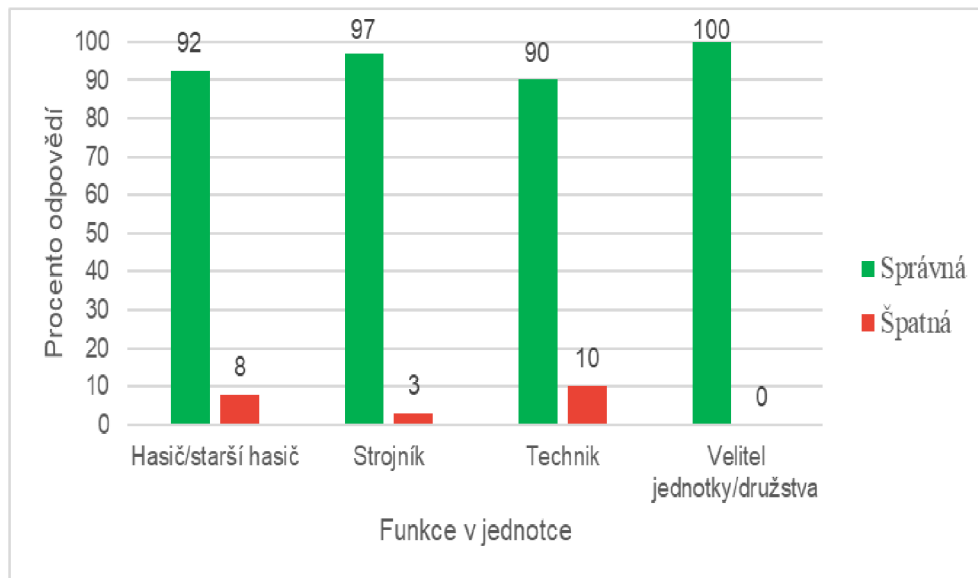
- a) Kdykoliv, kdy je to potřeba
- b) Kdy je bezprostředně ohroženo zdraví a život**
- c) Neprovádí, tuto činnost smí vykonávat pouze včelař
- d) V době, kdy jsou hnízda téměř prázdná

Na otázku č. 23 jak je patrné z obrázku 43 odpovídala většina dotázaných správně, a to celkem 96 %. Špatnou odpověď zvolili 4 % respondentů.

Obrázek 43 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 23, zdroj: vlastní

Obrázek 44 ukazuje, že 100 % osob s funkcí velitel odpovědělo správně. Ostatní funkce si vedly taktéž velice dobře a překonaly hranici 90 %.

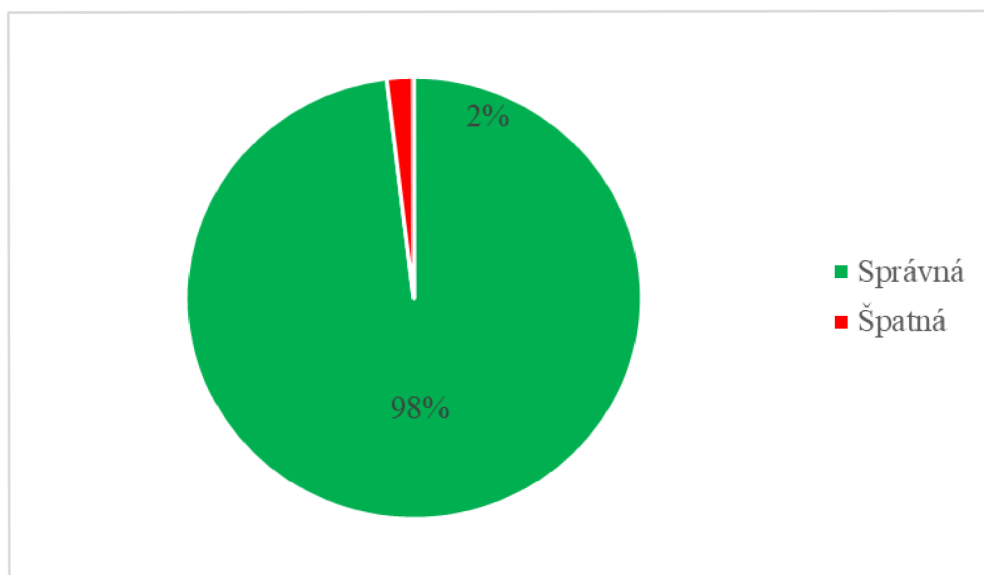

Obrázek 44 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 23 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní

24. Při sesuvu půdy hrozí:

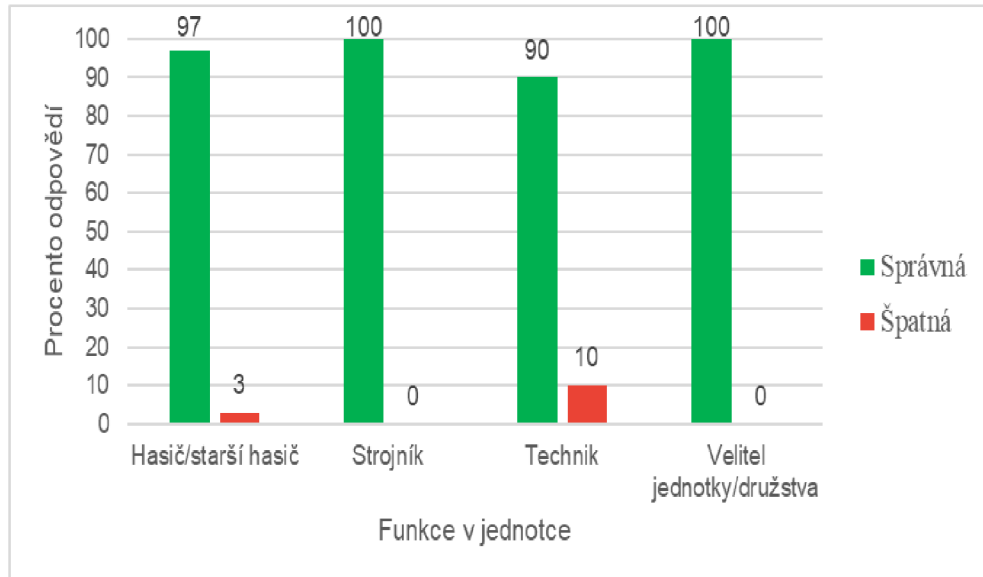
- a) **Nebezpečí zasypání a zavalení, nebezpečí zřícení konstrukcí**
- b) Sesuvy půdy se v České republice nevyskytují
- c) Nefunkčnost radiového spojení
- d) Vznik přirozené povodně

Obrázek 45 ukazuje poměr odpovědí na otázku č. 24, která se zaměřila na sesuvy půdy v České republice. Respondenti zvolili správnou odpověď v 98 %, a pouze ve 2 % zvolili špatně.

Obrázek 45 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 24, zdroj: vlastní

Z obrázku 46 lze vyčíst, že dosažená procenta správných odpovědí překročily hranici 90 %. Nejlépe si vedly osoby ve funkci velitel a strojník.

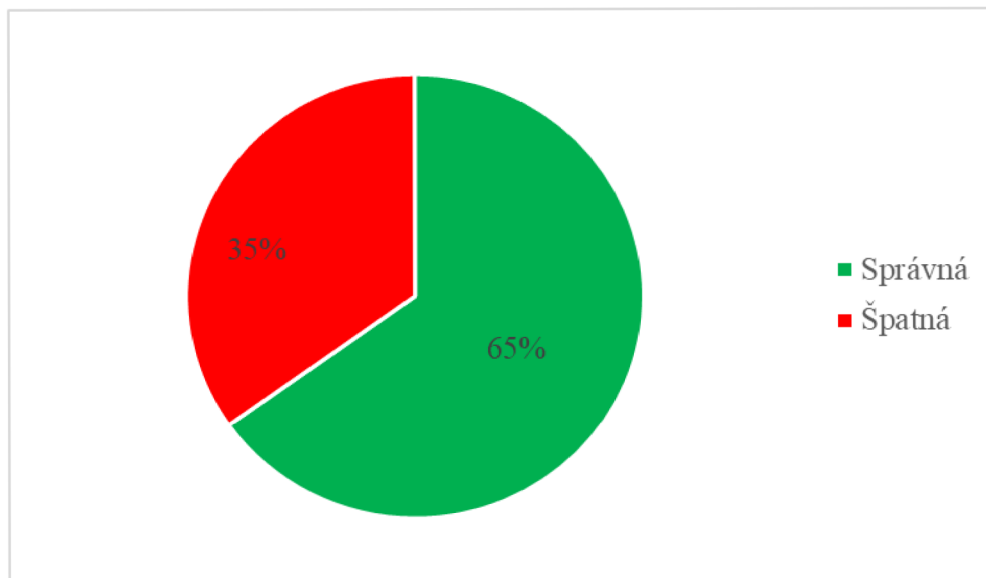

Obrázek 46 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 24 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní

25. *Jako technický zásah nelze klasifikovat:*

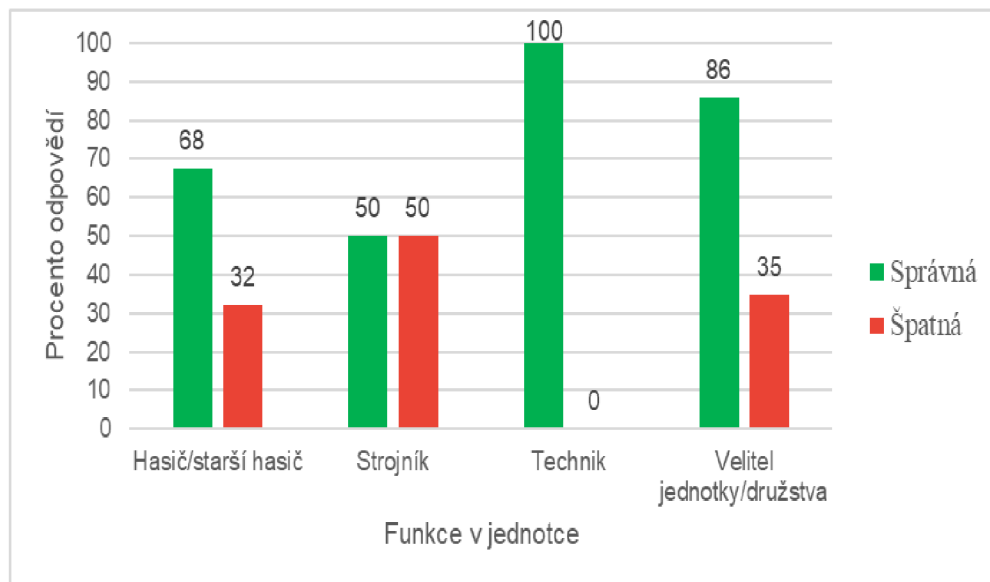
- a) Snesení pacienta na žádost ZZS
- b) Vytahování vozidla z rybníku
- c) **Rozřezání konstrukce při požáru**
- d) Záchrana telete z jímky

Obrázek 47 ukazuje, že správnou odpověď určilo 65 % osob. Jako nejčastěji špatně uváděná odpověď byla odpověď a.

Obrázek 47 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 25, zdroj: vlastní

Na otázku č. 25 týkající se technických zásahů odpovědělo správně 100 % techniků, 68 % hasičů, 50 % strojníků – tedy polovina, a 86 % velitelů. O tomto vypovídá i obrázek 48.

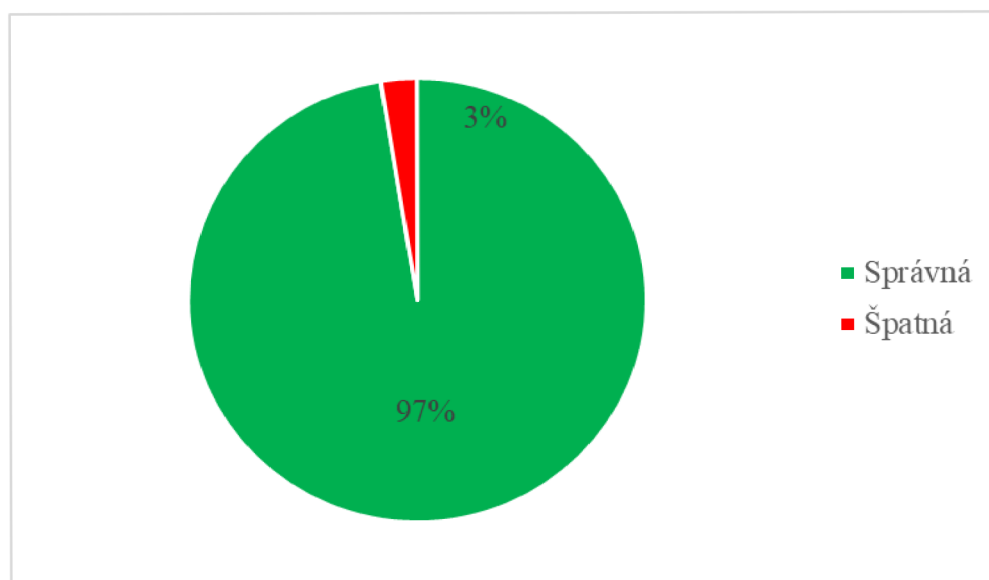

Obrázek 48 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 25 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní

26. *Obsluhovat motorovou řetězovou pilu smí:*

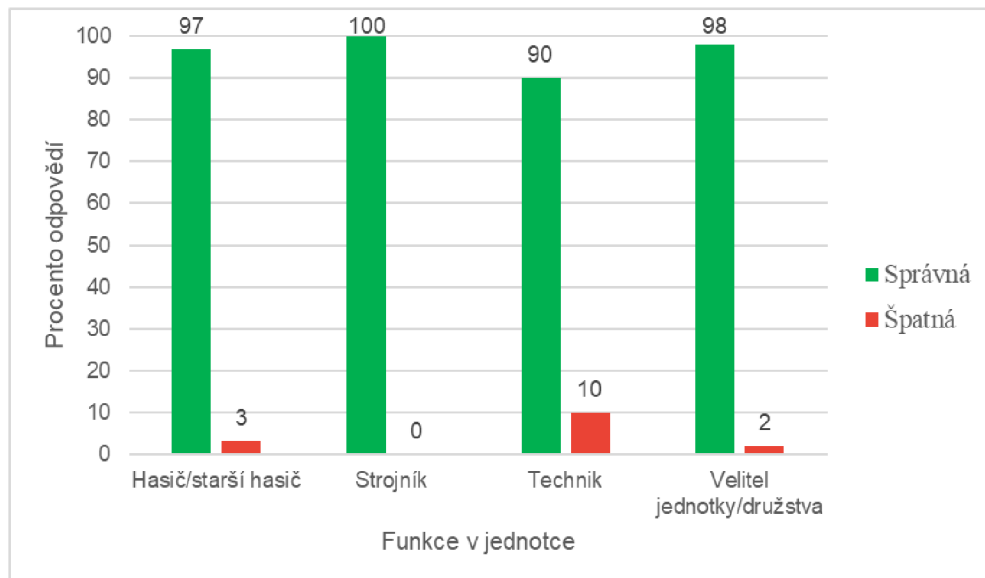
- a) Všichni členové jednotky
- b) Pouze absolvent kurzu obsluha motorových řetězových a rozbrušovacích pil**
- c) Velitel jednotky
- d) Technik

Otázka č. 26 se týkala technických zásahů. Na tuto otázku odpovědělo správně 97 % osob, pouze 3 % špatně. Tato skutečnost je patrná z obrázku 49.

Obrázek 49 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 26, zdroj: vlastní

Obrázek 50 ukazuje, že většina respondentů v daných funkcích odpověděla na tuto otázku správně a všechny funkce překročily hranici 90 %.

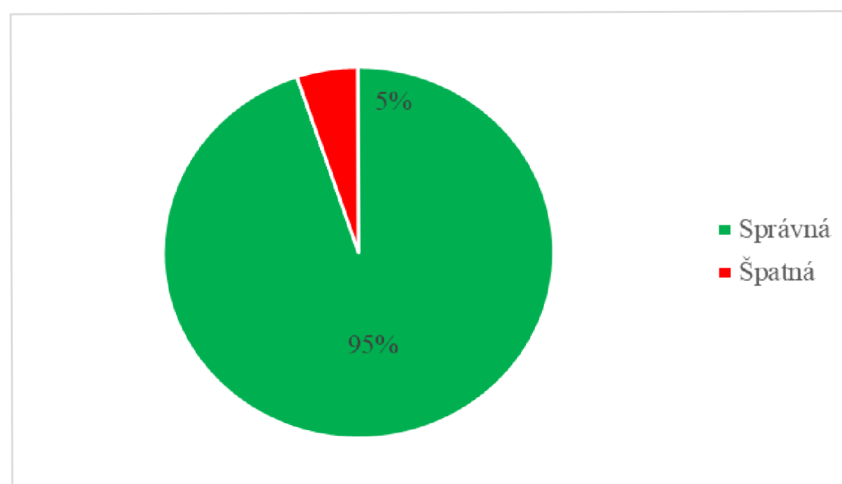

Obrázek 50 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 26 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní

27. *Důvodem k otevření uzavřených prostor není:*

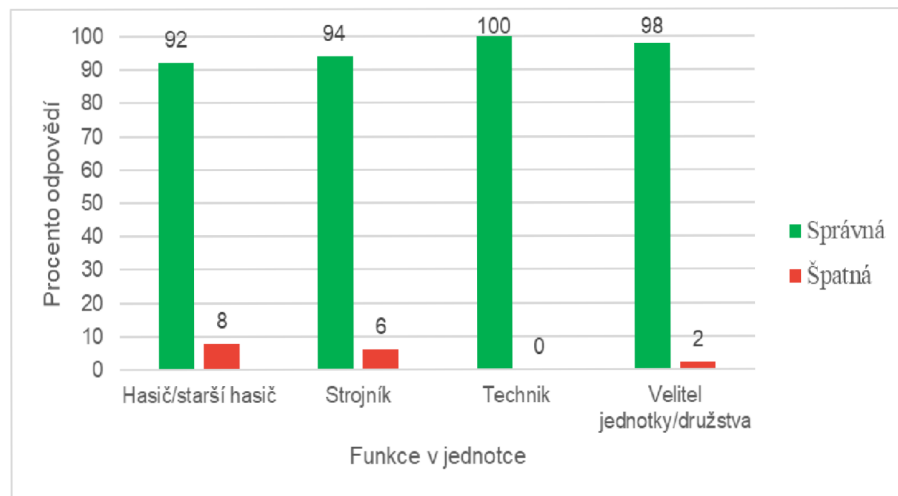
- a) Podezření na možnost vzniku požáru v uzamčeném prostoru
- b) Poskytnutí ošetření nebo nemocné zraněné osobě
- c) **Zalomený klíč ve dveřích**
- d) Hasební zásah

Na obrázku 51 vidíme zastoupení odpovědí na otázku č.27, kdy správně odpovědělo 95 % respondentů.

Obrázek 51 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 27, zdroj: vlastní

Na obrázku 52 můžeme vidět, že správné odpovědi u osob dle funkcí dosahují na hranici větší než 90 %.

Obrázek 52 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 27 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní

4.2 Parametrické testování – jednovýběrový t-test

Pro parametrické testování a ověření 1. hypotézy byl zvolen jednovýběrový t-test, a dále byla stanovena hypotéza H_0 , a alternativní hypotéza H_a .

H_0 : Znalosti členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí na území ORP Vimperk v oblasti teorie a postupů dosahují minimálně 80 %.

H_a : Znalosti členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí na území ORP Vimperk v oblasti teorie a postupů jsou statisticky nižší než 80 %.

Pro výpočet byly použity tyto empirické parametry:

$$n = 158$$

$$O_1 = 80,15$$

$$\mu_0 = 80$$

$$S_x = 12,54$$

$$t_{\text{exp}} = \frac{(\mu - \mu_0)}{S_x} * \sqrt{n}$$

$$t_{\text{exp}} = \frac{(88,15 - 80)}{12,54} * \sqrt{158}$$

$$t_{\text{exp}} = 0,150$$

$$W = (-\infty; -t_{(n-1)}(\alpha) > U < t_{(n-1)}(\alpha); +\infty) = (-\infty; -1,96 > U < 1,96; +\infty)$$

t_{exp} nenáleží W

Podle výsledku, který výpočet přinesl lze konstatovat, že hodnota t_{exp} nenáleží do oboru kritických hodnot W . Je tedy nutné přijmout nulovou hypotézu H_0 : *Znalosti členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí na území ORP Vimperk v oblasti teorie a postupů dosahují minimálně 80 %.*

4.3 Parametrické testování – ANOVA

Pro parametrické testování a ověření 2. hypotézy byla zvolena metoda ANOVA. Všechny parametry byly vyhodnoceny v programu Microsoft office excel. Byla stanovena nulová hypotéza H_0 a alternativní hypotéza H_a .

H_0 : Funkce v jednotce sboru dobrovolných hasičů obcí na území ORP Vimperk nemá vliv na znalosti v oblasti teorie a postupů při mimořádných událostech.

H_a : Funkce v jednotkách sborů dobrovolných hasičů obcí na území ORP Vimperk má vliv na znalosti v oblasti teorie a postupů při mimořádných událostech.

Zpracování dat, které jsou uvedeny v tabulce 7, proběhlo v programu Microsoft office excel, kdy byla použita metoda ANOVA, z níž vyplynuly výsledky, které jsou uvedeny v tabulce 8. Určená hladina významnosti byla stanovena – $\alpha = 0,05$

Tabulka 7 Výběrové charakteristiky daných skupin

Výběr	Počet	Součet	Průměr	Směrodatná odchylka
Hasič/starší hasič	65	5012	77,1	165,8
Strojník	34	2660	78,2	148,5
Technik	10	868	86,8	330,8
Velitel jednotky družstva	49	4124	84,2	92,0

Zdroj: vlastní

Tabulka 8 Výsledek metody ANOVA

Zdroj variability	SS	DF	MS	F	Hodnota P
Meziskupinový	1957,70	3	652,566	4,388	0,00540
Všechny výběry	22902,66	154	148,719		
Celkem	24860,35	157			

Zdroj: vlastní

SS – součet druhých mocnin odchylek od průměru

DF – Počet skupin -1, počet měření – počet skupin

MS – průměrný čtverec

F – hodnota F testu

Hodnota p – dosažená hladina významnosti

Dle výsledků můžeme vidět, že dosažená hladina p se rovná 0,0054, což je menší než stanovená hladina významnosti $\alpha = 0,05$, je tedy nutné zamítnout nulovou hypotézu, a přijmout hypotézu alternativní, tedy H_a : *Funkce v jednotkách sborů dobrovolných hasičů obcí na území ORP Vimperk má vliv na znalosti v oblasti teorie a postupů při mimořádných událostech.*

5 DISKUZE

Cílem diplomové práce bylo zjistit a zhodnotit znalosti členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, které jsou zřízeny na území obce s rozšířenou působností Vimperk. Na tomto území se nacházejí pouze jednotky kategorií JPO III a V, kde právě jednotky JPO V svým počtem převažují jednotky JPO III. Ačkoliv jsou jednotky kategorie JPO III povolávány k většímu množství mimořádných událostí, a to vzhledem k jejich územní působnosti, kdy mohou zasahovat i mimo území svého zřizovatele, měli by všichni členové zařazení do jednotek sborů dobrovolných hasičů všech kategorií, mít určitou úroveň znalostí z oblasti požární ochrany a taktických postupů při záchranných a likvidačních pracích při mimořádných událostech různých typů.

Pro účely této diplomové práce byl proveden rozbor dokumentů, které mají spojitost s fungováním, zřizováním a vzděláváním dobrovolných jednotek. Zdá se, že tyto dokumenty jsou zpracované velmi dobrou formou, a neměl by vznikat problém v jejich aplikování do „života jednotky“. Mnoho dokumentů funguje jako návod na zvládnání zřízení a chodu jednotky, je tedy jakousi pomůckou pro zřizovatele jednotky a jejího velitele.

Ve výzkumné části byl mezi členy JSDHO na území ORP Vimperk distribuován dotazník obsahující 2 obecné otázky, které zařadily respondenty do příslušných kategorií podle kategorie jednotky a funkce v ní. Toto umožnilo porovnat znalosti mezi členy vykonávající různé funkce. Dále obsahoval 25 vědomostních, které byly sestaveny za pomoci Bojového řádu JPO, kde byly vybrány a prostudovány některé kapitoly, ze kterých byly otázky tvořeny. Celkově se navrátilo 158 vyplněných dotazníků,

5.1 Diskuze k jednotlivým otázkám

Dotazník byl předložen členům jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, které se nacházejí na území obce s rozšířenou působností Vimperk. Dotazník byl tvořen celkem 27 uzavřenými otázkami.

Otázka č. 1, mající informativní charakter, se ptala na kategorii jednotky, ve které daný člen působí. Vzhledem k tomu že, na ORP Vimperk působí pouze kategorie JPO III a JPO V, byly k tomu přizpůsobené i odpovědi. Dotazník vyplnilo 93 členů

jednotek kategorie JPO III a 65 členů jednotek kategorie JPO V. Vyšší počet členů v JPO III je dán vyšší členskou základnou těchto jednotek.

Druhá informativní otázka se ptala na funkci, kterou člen v jednotce vykonává. Největší podíl (65 členů) má funkce hasič/starší hasič, a to z důvodu, že se jedná o nejzákladnější funkci v jednotce, funkci velitel jednotky/družstva zastupovalo 49 členů. Tento počet je dán důležitostí funkce a nutností zajišťovat určitý počet členů s touto funkcí v jednotce (na každou jednotku min. 3 velitelé družstva/jednotky). Dotazník vyplnilo celkem 34 členů s funkcí strojník, kdy každá jednotka musí mít minimálně 1 řidiče – strojníka, a 10 členů s funkcí technik. Funkce technik je málo využívaná funkce u JPO, z tohoto důvodu je i počet členů s touto funkcí, kteří vyplnili dotazník, nízký.

První vědomostní otázka, v pořadí otázka č. 3, se týkala znalosti nejdůležitějšího právního předpisu z oblasti požární ochrany. Správná odpověď byla varianta d) Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. Tuto odpověď zvolilo celkem 80 % respondentů správně, tj. 127 osob. Nejlépe odpovídaly osoby vykonávající funkci velitel jednotky/družstva, kdy správně odpovědělo 44 ze 49. Obdobná otázka byla uložena v dotazníku členům JSDHO na územním odboru Mladá Boleslav. Tento dotazník byl součástí bakalářské práce s názvem „Základní znalosti hasiče v jednotce sboru dobrovolných hasičů obce“ autorky Elišky Julie Vackové, DiS. Na otázku znalosti zákona o požární ochraně odpovědělo správně 77 % dotázaných respondentů. Je tedy možné říci, že členové JSDHO na území ORP Vimperk na tuto otázku odpovídali lépe než členové JSDHO na území územního odboru Mladá Boleslav.

Otázka č. 4 se zabývala druhy jednotek požární ochrany, kdy ze čtyřech odpovědí byla správně odpověď a) Jednotka hasičského záchranného sboru kraje, jednotka hasičského záchranného sboru podniku, jednotka sboru dobrovolných hasičů obce, jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku, vojenská hasičská jednotka. Na tuto otázku odpovědělo správně 56 % respondentů, tedy 88 z nich. Nejlépe odpovídali členové s funkcí strojník, kdy správně odpovědělo 21 z 34. Nejčastěji volenou špatnou odpovědí byla možnost c) JPO I, JPO II, JPO III, JPO IV, JPO V, JPO VI. Tuto špatnou odpověď volili respondenti pravděpodobně z důvodu záměny výrazů druh a kategorie jednotky.

Otázka č. 5 řeší znalost působnosti jednotek PO, konkrétně, které jednotky mají místní působnost. Správnou odpovědí byla možnost b) JPO IV, VPO V, JPOVI. Na tuto otázku odpovědělo správně 72 % odpovídajících, což z celkového počtu 158 činí 101 osob.

Na otázku nejlépe odpovídali členové vykonávající funkci velitel jednotky/družstva, kdy správně odpovědělo 37 osob. Vyšší správnost odpovědí si vysvětlují tím, že většina členů zná kategorii své jednotky, a tedy zná i působnost své jednotky. V případě, kdy dojde k události, která vyžaduje nasazení velkého množství jednotek požární ochrany, jsou jednotky s místní působností vysílány i mimo území svého zřizovatele. Může se jednat například o rozsáhlý požár lesa, průmyslových objektů apod.

Otázka č. 6 zkoumala znalost družstva o zmenšeném početním stavu a jeho počty. Správnou odpovědí v tomto případě byla odpověď c) 1+3 – velitel, strojník, 2 hasiči. Tato odpověď byla zvolena 141 osobami, což činí 89 %. Co se týká rozložení správných odpovědí podle funkcí, všechny funkce dosáhly velmi dobrého výsledku nad 80 %. Důvodem může být, častá účast těchto družstev při zásazích.

Otázka č. 7 se táže, co je součástí organizačního řízení v jednotce. Správná odpověď byla možnost c) Údržba a kontrola techniky, výcvik a školení. Otázka č. 7 byla zodpovězena ze 65 % správně, což v celkovém počtu činí 103 osob. Ze všech funkcí nejlépe odpovídali velitelé a hasiči. Nadpoloviční správnost odpovědí může být dána částečnou znalostí Řádu výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků, kde jsou tyto skutečnosti popsány.

Otázky č. 8 až č. 12 se věnují požární taktice. Otázka č. 8 zkoumá druhy požárního útoku, kdy správnou odpovědí bylo a) Čelní, boční, obchvatný, frontální. Tuto odpověď zvolilo 56 % respondentů tedy 88 osob. Na tuto otázku dle funkce nejlépe odpovídali členové s funkcí velitel a to 71 %, což činí 35 osob. Osoby vykonávající funkci hasič a strojník odpovídaly hůře, kdy zvolily jednu ze špatných odpovědí, a to ve více než 53 %. Ačkoliv je tato problematika zakotvena v Bojovém řádu jednotek požární ochrany, členové jednotek s ní patrně nejsou dobře seznamováni. Možné vysvětlení špatných odpovědí u funkce strojník je méně častý výskyt při požárním zásahu, kdy většinou obsluhují požární techniku. U funkce hasič může být na vině malá zkušenost se zásahy, nebo špatná kvalita základní nebo pravidelné odborné přípravy.

Otázka č. 9 se zabývá dálkovou dopravou vody a jejím provedením. V tomto případě byla správnou odpovědí možnost c) Kyvadlovou dopravou, hadicovým vedením, kombinovaným způsobem. Správně zvolilo 81 % osob, to je 128 ze 158. Na tuto otázku odpovídaly správně osoby v téměř všech funkcích kromě funkce strojník, všechny dosáhly více než 80 %. Dálková doprava vody je běžnou součástí požárního zásahu, je

tedy pravděpodobné, že je s ní většina členů JSDHO seznámena. Nejčastějším způsobem dálkové dopravy vody je kyvadlová doprava vody pomocí cisternových automobilových stříkaček. Tento způsob zajišťuje poměrně rychlou dopravu vody na místo zásahu bez použití dlouhého hadicového vedení.

Otázka č. 10 zkoumá jevy, které mohou vzniknout při požáru, zde konkrétně jevem flashover. Na tuto otázku byla správná odpověď d) Náhlé vzplanutí plynů v celém prostoru. Správně odpovědělo 70 % respondentů. Na tuto otázku odpovídali dobře členové ve všech funkcích. Nejlépe strojníci, kdy správnou odpověď zvolilo 71 % z nich. Důvodem může být znalost chování požáru v uzavřených prostorech, která je jedním ze základní tematických okruhů při přípravě hasiče. Jevy, jako je již zmíněný flashover nebo backdraft a rollover, vznikají v uzavřených prostorech, kde jsou vhodné podmínky pro jejich vznik. Tyto jevy jsou pro zasahující hasiče velmi nebezpečné, proto existují speciální kontejnery, ve kterých je možné simulovat podmínky požáru v uzavřeném prostoru a demonstrovat výše uvedené jevy. Díky těmto speciálním kontejnerům jsou hasiči lépe připraveni ke zdolávání požáru v uzavřených prostorách a umí rozpoznat možné nebezpečí. (HZS Olomouckého kraje, 2015)

Otázka č. 11 se věnuje lesním požárům a postupům, které se při těchto požárech volí. Bylo nutné vybrat odpověď, která se mezi ostatní nehodí. Tato odpověď byla obsažena pod možností c) Ponechání přirozeného dohoření požáru bez dozoru. Správně ji zvolilo 147 osob tedy 93 % z celkového počtu. Zastoupení správných odpovědí ve všech funkcích přesáhlo 90 %. Důvodem může být znalost postupů při hašení lesních požárů a také zvýšený počet požárů v přírodě, kterých každoročně přibývá, a jednotky jsou nuceny tyto požáry likvidovat. V letošním roce 2022 byl zaznamenán skokový nárůst požárů v přírodě, kdy za březen hasiči museli likvidovat přes 2 200 požárů. Jedná se tak o největší počet těchto událostí za poslední roky. Důvodem takového počtu je velmi suché období, které Českou republiku už delší dobu provází, a především nedbalost osob, které pálí biologický materiál a často se uchylují k vypalování porostů, což je zákonem zakázáno. (Klézl, 2022)

Otázka č. 12 řeší různé taktiky, které se při hašení požárů za silného mrazu využívají. I zde bylo nutné najít odpověď, která se mezi ostatní nehodí. Tato odpověď se nacházela pod možností d) Přidávání nemrznoucí směsi do nádrží CAS. Na tuto otázku odpovědělo správně 66 % respondentů, nejlépe pak členové s funkcí velitel. Částečný neúspěch může

být dán neznalostí Bojového řádu JPO konkrétně kapitoly Hašení požáru za silného mrazu, nebo je na vině nepozornost při čtení otázky.

Otázky č. 13 až č.17 se věnují ochraně obyvatelstva, konkrétně otázka č. 13 se zabývá způsobem varování obyvatelstva při povodních. Správnou odpovědí je možnost b) Všeobecnou výstrahou, doplněnou o tísňové informace. Správně zvolilo 84 % respondentů. Správnou odpověď zvolilo více než 70 % respondentů ve všech funkcích. Poměr správných a špatných odpovědí vypovídá o poměrně dobré znalosti funkce varování obyvatelstva v České republice. V České republice se využívají 3 signály, z nichž je pouze jeden varovný. Tento signál se nazývá „Všeobecný výstraha“, jedná se o nepřerušovaný kolísavý tón trvající 140 sekund. Dalšími signály, které můžeme v České republice slyšet je takzvaný „požární poplach“ jedná se o kolísavý tón, kdy je 25 sekund trvalý tón a 10 sekund přerušení a opět 25 sekund trvalý tón. Tento signál slouží ke svolání jednotek požární ochrany. Třetím tónem, který lze v České republice slyšet je „zkušební tón“ tento tón je trvalý a 140 sekund dlouhý. Jeho účelem je zjistit funkčnost varovného systému. Tato zkouška sirén se provádí zpravidla 1. středu v měsíci. (Centrum pro bezpečný stát, 2016)

Otázka č. 14 prověřuje znalost evakuačního střediska. Správnou odpovědí byla v tomto případě možnost b) Místo a zařízení, kde jsou evakuované osoby shromažďovány. I na tuto otázku bylo odpovídáno dobře, kdy bylo zvoleno 93 % správných odpovědí. Respondenti ve všech zastoupených funkcích dosáhly více než 80 % správných odpovědí. Tato číslo vypovídá o velmi kvalitních znalostech v problematice evakuace.

Otázka č. 15 se věnuje mobilním protipovodňovým systémům. Úkolem v této otázce je najít odpověď, která se mezi ostatní nehodí. Správná odpověď je pod možností d) Stacionární liniové hrazení. Na otázku odpovědělo správně 125 respondentů, nejlépe členové ve funkci velitel a hasič. Tento poměrně vysoký počet správných odpovědí může být dán osobní zkušeností s povodněmi, které jednou za čas zasáhnou i ORP Vimperk.

I otázka č. 16 je zaměřena na mobilní protipovodňové systémy, konkrétně na jednokomorové pytle s pískem a jejich uložení. Správná odpověď je možnost a) Úvazky pytlů směrem od proudící vody, a patou pytle k vodě, nebo podélně. Tato možnost byla zvolena 80 % dotazovaných a nejlépe osobami ve funkci velitel. Tento výsledek vypovídá o dobré znalosti problematiky stavby protipovodňových hrází z pytlů plněných pískem, a může plynout z vlastních zkušeností, které mohli hasiči nabýt při

povodních v roce 2002, kdy i ORP Vimperk zasáhla ničivá povodeň a byly stavěny protipovodňové hráze, právě z pytlů plněných pískem.

Otázka č. 17 se zabývá znalostí stupňů povodňové aktivity, které v České republice rozlišujeme. Správnou možností je c) 1.stupeň (stav bdělosti), 2.stupeň (stav pohotovosti), 3.stupeň (stav ohrožení). Na tuto otázku odpověděly špatně pouze 2 osoby, z řad hasičů a techniků. Celkově lze říci, že znalosti členů JSDHO o problematice povodní jsou velice dobré. V České republice jsou stupně povodňové aktivity vyhlášovány poměrně často, a to především v horských oblastech v období tání sněhu ve vyšších polohách a v případech, kdy jsou dlouhodobější nebo silné deště, které zvedají hladiny řek.

Otázky č. 18 až č. 22 jsou zaměřeny na nebezpečné látky, konkrétně otázka č. 18 se ptá na některé druhy nebezpečných látek. Nutné bylo vybrat odpověď, která mezi ostatní nepatří, tedy možnost c) Silně mineralizovaná voda. Na tuto otázku odpovědělo správně 153 osob ze 158. Nejlépe odpovídaly osoby s funkcí hasič, kdy správně zvolilo všech 65 respondentů s touto funkcí. Množství správných odpovědí by mohlo vypovídat o znalosti nebezpečných látek. Na území ORP Vimperk se nenachází žádný objekt, který by skladoval významné množství nebezpečných látek. Ve většině případů se jedná o amoniak, který slouží jako chladící medium. Nachází se např. na zimním stadionu Vimperk. Dalšími zdroji možného nebezpečí jsou čerpací stanice, které mají zásobu pohonných hmot, které přináší potenciální nebezpečí. (Město Vimperk, 2020)

Otázka č. 19 pojednává o nástupním prostoru a zde vykonávaných činnostech. V tomto případě bylo nutné zvolit odpověď, která byla nevhodná. Touto odpovědí byla možnost c) Dekontaminace zasahujících osob. Správně odpovědělo 112 osob, nejlépe pak odpovídali členové s funkcí velitel.

Další otázka č. 20, se zabývá dekontaminací a jejím prováděním. Správnou odpovědí je d) U osob i techniky. Správně ji zvolilo 94 % respondentů, bylo tedy pouze 9 špatných odpovědí. Osoby ve všech zastoupených funkcích dosáhly více než 90 % správných odpovědí. Dekontaminace slouží k odstranění škodlivých látek nebo jejich eliminaci na akceptovatelnou úroveň. Dekontaminaci podléhají lidé, technika, objekty nebo např. životní prostředí. Dekontaminace bývá často předmětem taktických cvičení, jako příklad lze uvést cvičení Zóna 2019, kde byla sestavena dekontaminační linka pro osoby tak i pro techniku. (Policie České republiky, 2019)

Otázka č. 21 se zaměřuje na označování nebezpečných látek při přepravě, konkrétně Kemlerovým kódem. Správnou odpovědí v tomto případě je odpověď c) Označuj nebezpečnost látky. Správně odpovědělo 61 % dotázaných. Nejčastější špatnou odpovědí byla odpověď a) Identifikační číslo látky pravděpodobně způsobená záměnou jiného kódu, a to UN kódem. Ačkoliv by měla být znalost Kemlerova kódu jednou ze základních dovedností hasiče, JSDHO na území ORP Vimperk se zásahem na nebezpečnou látkou setkávají velice zřídka. Kemlerův kód společně s UN kódem jsou umístovány ve formě tabulky na vozidlo převážející danou nebezpečnou látku. Tato tabulka se nazývá „výstražná identifikační tabulka nebezpečných látek“ a používá se v silniční dopravě (ADR) a v železniční dopravě (RID). K označení přepravy nebezpečných látek se dále využívá systém Hazchem, který se využívá například ve Velké Británii, nebo systém Diamant, jehož užívání je časté pro USA. (Požáry.cz, 2012)

V odpovědích na otázku č. 22 je nutné vyhledat špatnou taktickou zásadu při příjezdu na místo havárie s únikem neznámé nebezpečné látky. Správná odpověď je možnost a) Příjezd ze závětrné strany. Správně ji zvolilo 74 % osob, a nejlépe odpovídaly osoby ve funkci velitel. Je nutné, aby zasahující znali správné zásady při všech druzích zásahů, především u těch, které mají spojitost s neznámou nebezpečnou látkou. Při nedodržení všech správných zásad může dojít k fatálním následkům.

Otázky č. 23 až č. 27 jsou zaměřeny na technické zásahy různých druhů. Otázka č. 23 se ptá na odchyt a likvidaci nebezpečného hmyzu, konkrétně v jakých případech je provedení přípustné. Správná je možnost b) Kdy je bezprostředně ohroženo zdraví a život. I na tuto otázku odpovědělo velké množství osob správně a to 96 %. Nejlépe odpovídali členové ve funkci velitel, kdy správně odpovědělo všech 49 osob. Důvodem vysokého množství správných odpovědí může být že, tento typ události je častou činností, kterou jednotky provádějí.

Otázka č. 24 se řeší nebezpečí, které hrozí při sesuvech půdy. Správnou odpovědí je možnost a) Nebezpečí zasypaní a zavalení, nebezpečí zřícení konstrukcí. I zde respondenti odpovídali velmi dobře, a to celkem v 98 % případů. Všechny funkce dosáhly více než 90% množství správných odpovědí, některé i 100 %. Sesuvy půdy na ORP Vimperk nejsou časté, ale zdá se, že členové JSDHO jsou na ně dobře připravováni.

Na otázku č. 25 bylo nutné najít z daných odpovědí tu, která nepopisuje technický zásah. Otázka se ptá na klasifikaci technických zásahů. Správnou odpovědí je možnost

c) Rozřezání konstrukce při požáru. Na tuto otázku odpovědělo správně 103 respondentů, a nejlépe odpovídali členové ve funkci velitel. Technické zásahy tvoří největší počet událostí, na kterých hasiči po celé republice zasahují. Jedná se asi o 60 % ze všech zásahů. Nejčastěji se jedná o otevírání uzavřených prostor a transport pacientů. (HZS Pardubického kraje, 2022)

Otázka č. 26 se zabývá oprávněností obsluhovat motorové řetězové pily. Správnou odpovědí je možnost b) Pouze absolvent kurzu obsluha motorových řetězových a rozbrušovacích pil. Na tuto otázku odpověděly špatně pouze 3 % respondentů, tedy 4 osoby. Všechny funkce překonaly 90% hranici. Důvodem může být velice časté používání motorových a rozbrušovacích pil při zásazích. Jedním z důvodů bývají větrné smrště, které se na ORP Vimperk vyskytují v hojném počtu.

Poslední otázka č. 27 se ptá na otevírání uzavřených prostor, konkrétně co není důvodem, k tomuto zásahu. Správná možnost je v tomto případě c) Zalomený klíč ve dveřích. Na tuto otázku správně odpovědělo 95 % respondentů, a i zde všechny funkce překonaly 90% hranici. I přes malou frekvenci těchto zásahů mezi JSDHO na ORP Vimperk většina odpovědí byla správná. Lze tedy říci, že členové JSDHO mají dobré znalosti o vnikání do uzavřených prostor.

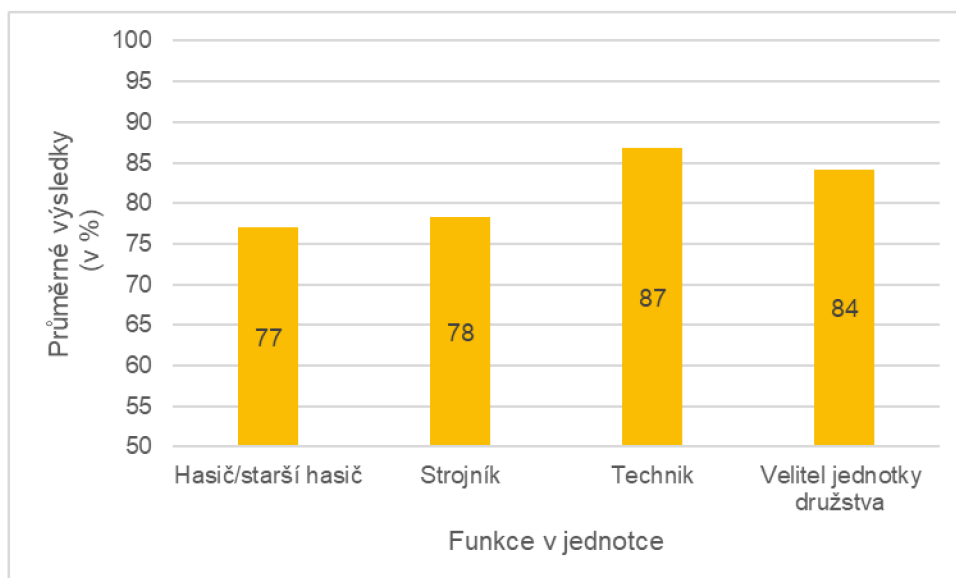
5.2 Diskuze ke statistickému šetření

Po navrácení dotazníků bylo provedeno jejich vyhodnocení za pomoci statistických metod. K ověření první hypotézy ve znění: Znalosti členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí na území ORP Vimperk v oblasti teorie a postupů dosahují minimálně 80 %, byl použit jednovýběrový t-test. Na základě statistického zpracování bylo zjištěno, že znalosti členů JSDHO na tomto území dosahují stanovené hranice 80 %. Bylo tedy nutné přijmout nulovou hypotézu.

Jako druhá hypotéza byla stanovena: Funkce v jednotce sboru dobrovolných hasičů obcí na území ORP Vimperk nemá vliv na znalosti v oblasti teorie a postupů při mimořádných událostech. K ověření této hypotézy bylo použit program Microsoft office excel, kde byla užitá metoda ANOVA, která slouží k porovnání průměrů. Za pomoci této metody bylo zjištěno, že znalosti členů JSDHO se liší podle funkce, a bylo tedy nutné zamítnout nulovou hypotézu. Dále bylo zjištěno, že nejvyšších znalostí dosahují členové s funkcí

velitel jednotky/družstva, a technik, kterých bylo v celkovém součtu pouze 10, je proto nutné nahlížet na tento výsledek jako méně vypovídající o znalostech členů s funkcí technik.

Jak ukazuje obrázek 53 výsledky osob v jednotlivých funkcích se od sebe odlišují. Nejlepšími znalostmi se prokázali členové s funkcí technik, kdy jejich znalosti dosahují 87 %. Dále mají velmi dobré znalosti členové s funkcí velitel jednotky/družstva kdy znalosti dosahují na úroveň 84 %. Pod stanovenou hranicí 80 % se nachází členové s funkcí hasič/ starší hasič, kdy jejich znalosti dosahují úrovně 77 % a členové s funkcí strojník dosahující na úroveň 78 %.

Obrázek 53 Dosažené výsledky respondentů v daných funkcích

Zdroj: vlastní

Výsledky této diplomové práce mohou být porovnány s výsledky uvedenými v bakalářské práci s názvem „Základní znalosti hasiče v jednotce sboru dobrovolných hasičů obce“ autorky Elišky Julie Vackové, DiS.. Tato práce zaměřena na obdobné téma, a to zjišťování znalostí členů jednotek dobrovolných hasičů, s rozdílem že se jednalo o jednotky na území územního odboru Mladá Boleslav (ÚO Mladá Boleslav). Vždy se jednalo o jednotky kategorie JPO III. Autorka taktéž provedla dotazníkové šetření a stanovila hranici úspěšnosti na 80 %. Po vyhodnocení dotazníků, autorka došla

k závěru, že znalosti členů jednotek SDH obcí na území územního odboru Mladá Boleslav, jsou na velmi nízké úrovni, dosahující 30 % a navrhla opatření, která mají za cíl zlepšení zvýšit úroveň znalostí u členů jednotek. Po porovnání mé diplomové práce a bakalářské práce studentky Vackové, můžeme říct, že výsledky členů JSDHO na území ÚO Mladá Boleslav a území ORP Vimperk jsou odlišné. Členové jednotek na ORP Vimperk dosáhli na stanovenou hranici 80 %, členové jednotek na území ÚO Mladá Boleslav dosáhli pouze na 30 %. Je tedy možné konstatovat že členové na území ORP Vimperk mají lepší znalosti v oblasti požární ochrany než členové jednotek sborů dobrovolných hasičů na území ÚO Mladá Boleslav.

7.3 Zhodnocení stavu a vlastní návrhy

Vzdělávání dobrovolných hasičů v České republice je nastaveno na poměrně dobré úrovni. Pozitivně vnímám způsob, jakým jsou vzdělávání členové ve funkcích strojník, technik a velitel družstva či jednotky. Funkce jednotného vzdělávání pomocí e-learningu je pozitivní v tom smyslu, že se členům zařazeným do kurzů S-8, S-16 a V-40 dostává mnoho kvalitních odborných informací, které jsou uceleny v prezentacích, které jsou prezentovány odborníky z SOŠ PO a VOŠ PO Frýdek-Místek. Většinou jsou tyto e-learningové kurzy zakončeny závěrečným testem, a dále pokračují prezenční formou většinou na územním odboru daného HZS kraje. Vzdělávání členů, kteří jsou v jednotce zařazení ve funkci hasič, jsou vzdělávání svými veliteli jednotek. Ne vždy jsou informace od velitelů jednotek ostatním členům předávány v dostatečně kvalitní formě a někdy se dokonce odborná příprava v jednotkách SDH obcí nekoná vůbec. Jako negativní vnímám i absenci některých kurzů připravovaných na územních odborech HZS krajů. Specializační kurzy lze absolvovat ve vzdělávacích střediscích, která zřizuje Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. Tyto kurzy jsou však zpoplatněny a hrazeny zřizovatelem jednotky, z tohoto důvodu nejsou příliš často využívány.

Ačkoliv je členství v jednotkách sborů dobrovolných hasičů obcí, jak už název napovídá dobrovolné, a členové tuto činnost vykonávají ve svém volném čase, existuje stále určité povinnosti, které musí členové plnit. Mezi tyto povinnosti patří i povinnost plnit odbornou přípravu a rozvíjet své znalosti a dovednosti. Aby nedocházelo k nedostatečnému plnění těchto úkolů, mělo by docházet k častějším kontrolám a ověřování schopností členů, a to ze strany zřizovatele jednotek, tak i ze strany HZS kraje. Dalším návrhem ke zlepšení

situace se vzděláváním členů jednotek je užší spolupráce mezi JSDHO a HZS kraje v oblasti vzdělávání členů s funkcí hasič, protože podle mého názoru odborná příprava ze strany velitele jednotky, kteří sami často nemají velké množství zkušeností, nemůže dokonale připravit hasiče k plnění svěřených úkolů. Překážkou v tomto směru je vysoká časová náročnost, a to jak pro instruktory z řad HZS krajů, nebo jiných institucí, tak i pro členy JSDHO.

6 ZÁVĚR

Diplomová práce na téma srovnání znalostí členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí na území obce s rozšířenou působností v oblasti teorie a postupů při mimořádných událostech byla zaměřena na ověření reálných znalostí, které by měl každý člen dobrovolných jednotek mít.

V teoretické části bylo popsáno fungování JSDHO v České republice, ale i v některých zemích nejen v Evropě. Dále byl popsán proces zřizování dobrovolných jednotek, které musí všechny obce ze zákona zřídit, nebo se podílet na chodu jiných jednotek. V teoretické části byl také popsán proces vzdělávání a cvičení dobrovolných hasičů v České republice, a byly popsány některé podklady sloužící k rozvoji znalostí a schopností členů v jednotkách.

Výzkumná část se zaměřila na vlastní zjišťování znalostí členů JSDH na ORP Vimperk, kdy byly formou dotazníků, který byl distribuován mezi 20 jednotek na tomto území, zjištěny reálné znalosti, které členové mají. Po vyhodnocení všech navrácených dotazníků bylo zjištěno, že hranice znalostí, která byla nastavena na 80 %, byla překonána, tudíž bylo zjištěno, že znalosti členů JSDHO na ORP Vimperk jsou na dobré úrovni. Odpověď na druhou hypotézu, která se zabývala, zda má funkce v jednotce vliv na znalosti, bylo zjištěno, že členové ve funkci velitel jednotky/družstva dosahovali lepších výsledků než ostatní funkce. Dobrých výsledků dosáhli i členové funkce technik, ale zde bylo pouze 10 respondentů s touto funkcí. Důvodem nízkého počtu členů s funkcí technik je ten, že tato funkce není v jednotkách příliš využívána.

Cíl práce *„Zhodnotit stav znalostí členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí na území obce s rozšířenou působností Vimperk v různých kategoriích v oblasti teorie a postupů při mimořádných událostech.“* byl v této diplomové práci splněn.

7 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ACREA CR: Analýza rozptylu [online]. Praha, 2022 [cit. 2022-05-06]. Dostupné z: <https://acrea.cz/analyza-rozptylu/>

Bohanes, et. al., Metodika k problematice jednotek sboru dobrovolných hasičů obce [online]. Brno: Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje, 2022 [cit. 2022-04-23]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/hzs-jihomoravskeho-kraje.aspx>

Centrum pro bezpečný stát, Co dělat..., aneb, Kapesní průvodce krizovými situacemi doma i v zahraničí. 5. vydání. Ilustroval Jaroslav DODAL. Praha., 2016. ISBN 978-80-905615-2-6.

CRDR spol, Druhy dokumentace požární ochrany a obsah jednotlivých dokumentů [online]. Praha:., 2019 [cit. 2022-04-06]. Dostupné z: <https://www.dokumentacebozp.cz/aktuality/druhy-dokumentace-pozarni-ochrany/>

ČERNÝ, J. Dějiny boje s ohněm: Ze světa až do Rynholce [online]. Rynholec, 2013 [cit. 2022-04-06]. Dostupné z: <https://sdh-rynholec.webnode.cz>

ČEVELOVÁ M., Výzkumný vzorek [online]. 2011 [cit. 2022-05-08]. Dostupné z: <https://www.cevelova.cz/slovnicek/vyzkumny-vzorek/>

Deník veřejné správy: Jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí [online]. Praha, 2017 [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6743300>

Dobrovoľná požiarna ochrana SR, 2022, Informácie o DPO SR [online]. Bratislava [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://www.dposr.sk/index.php/dpo-sr/info-o-dpo-sr>

Erfassung statistischer Daten [online]. Berlin, 2020 [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://www.feuerwehrverband.de/presse/statistik/>

Firefighting and Rescue System [online]. Polsko: International Cooperation Department, 2020 [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://www.gov.pl/web/kgpsp-en/firefighting-and-rescue-system>

Freiwillige Feuerwehr Vaterstetten, Freiwillige vs. Berufsfeuerwehr [online]. Vaterstetten:., 2022 [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://www.feuerwehr-vaterstetten.de/service/freiwillige-vs-berufsfeuerwehr/>

HANUŠKA, Z. Plošné pokrytí sil a prostředků jednotek požární ochrany v ČR [online]. 3. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2006 [cit. 2022-03-23]. ISBN 80-86634-02-9. Dostupné z: <https://www.fbi.vsb.cz/export/sites/fbi/030/.content/galerie-souboru/studijni-materialy/plosne-rozmisteni-sap.pdf>

Hasiči Lhoty u Potštejna, Funkce členů v JSDH. [online]. Lhoty u Potštejna: SDH Lhoty, 2022 [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://hasicilhoty.cz/soubory/struktura-jsdh/funkce-clenu-v-jsdh.pdf>

Hasičské jednotky [online]. Bratislava: Ministerstvo vnútra SR, 2022 [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://www.minv.sk/?hasicske-jednotky>

HZS ČR, Historie. [online]. Praha: 2021 [cit. 2022-03-09]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/uvod-hasicsky-zachranny-sbor-cr-historie.aspx>

HOMOLA V., Úvod do statistiky, 2014. [online]. [cit. 2022-04-12]. Dostupné z: <http://homel.vsb.cz/~hom50/SLBSTATS/UST/GS02.HTM>

Hrvatska vatrogasna zajednica, Najčešća pitanja i odgovori [online]. Chorvatsko., 2022 [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://hvz.gov.hr/pristup-informacijama/odnosi-s-javnoscu/najcesca-pitanja-i-odgovori/1821>

HZS Karlovarského kraje, Jak funguje stanice HZS. [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2021 [cit. 2022-03-09]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/jak-funguje-stance-hzs.aspx>

HZS Kraje Vysočina, Jednotky PO [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2009 [cit. 2022-03-09]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/hzs-kraje-vysocina-menu-jednotky-pozarni-ochrany-jednotky-po-jednotky-po.aspx>

HZS Olomouckého kraje, Flashover kontejner [online]. Nové Hamry: 2015 [cit. 2022-04-29]. Dostupné z: <http://www.flashover.cz/Fok.html>

HZS Pardubického kraje: Technické zásahy tvoří 60 % z celkového počtu událostí [online]. 2022 [cit. 2022-05-08]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/technicke-zasahy-tvori-60-z-celkoveho-poctu-udalosti.aspx>

Klézl T.: Sucho i nedbalost. Přírodu ničí rekordní požáry a bude jich více, varují hasiči [online]. Aktuálně.cz, 2022 [cit. 2022-04-29]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/sucho-i-nedbalost-prirodu-nici-rekordni-pozary-a-bude-jich-v/r~688991dab72411ec8d900cc47ab5f122/>

LINHART P., ŠILHÁNEK B. Nevládní organizace působící v ochraně obyvatelstva v některých evropských zemích. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2008. ISBN 978-80-86640-87-7.

MENŠÍK M., BERÁNKOVÁ J., 130 let českého dobrovolného hasičstva. 1. Praha: Fire Edit, 1994. ISBN 80-85602-12-1.

Město Vimperk: Krizové řízení [online]. Vimperk, 2020 [cit. 2022-05-01]. Dostupné z: <https://www.vimperk.cz/krizove-rizeni-krizovy-stab-mimoradne-udalosti/d-7345/p1=10581>

MV – GŘ HZS ČR, 2005. Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 36/2005, kterým se stanoví základní zaměření pravidelné odborné přípravy jednotek požární ochrany a příslušníků Hasičského záchranného sboru ČR 2005. In: Sběrka interních aktů řízení generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky

MV – GŘ HZS ČR, 2009. Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 7/2009, kterým se stanoví postup pro přípravu a provedení prověřovacích a taktických cvičení ČR 2009. In: Sběrka interních aktů řízení generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky.

MV – GŘ HZS ČR, 2015. Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 37/2015, kterým se stanoví pravidla statistického sledování mimořádných událostí, zásahové a ostatní činnosti jednotek požární ochrany a činnosti operačních a informačních středisek Hasičského záchranného sboru ČR a dokumentace o vedení zásahů, 2015. In: Sběrka interních aktů řízení generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky.

MV – GŘ HZS ČR, 2021c. Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 4/2021, kterým se stanoví základní zaměření pravidelné odborné přípravy jednotek požární ochrany a příslušníků Hasičského záchranného sboru ČR 2021. In: Sběrka interních aktů řízení generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky.

MV – GŘ HZS ČR, Jednotky PO [online]. Praha:, 2022b [cit. 2022-04-06]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>

MV – GŘ HZS ČR, Řád výkonu služby v jednotkách hasičských záchranných sborů podniků, sborů dobrovolných hasičů obcí a sborů dobrovolných hasičů podniků [online]. Praha:, 2021 [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/jednotky-pozarni-ochrany-ke-stazeni.aspx>

MV – GŘ HZS ČR, Výkon služby [online]. Praha: 2022a [cit. 2022-04-06]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/vykon-sluzby.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>

MV- GŘ HZS ČR, 2014 Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí [online]. Praha: [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/jednotky-pozarni-ochrany-ke-stazeni.aspx>

MV-GŘ HZS ČR, Statistická ročenka 2020 [online]. Praha: 2021a [cit. 2022-04-27]. ISSN 1213-7057. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>

MV-GŘ HZS ČR, Teze (témata) odborné přípravy pro funkci strojník [online]. Praha: 2014a [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/normy-znalosti.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>

MV-GŘ HZS ČR, Teze (témata) odborné přípravy pro funkci velitel družstva [online]. Praha: 2014b [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/normy-znalosti.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>

Nářízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně, 2001. In: Sbíрка zákonů České republiky, částka 65, s. 3630-3636, ISSN 1211-1244.

Nářízení vlády č. 352/2003 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti zaměstnanců jednotek hasičských záchranných sborů podniků a členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků, 2003. In: Sbíрка zákonů České republiky, částka 117, s. 5714-5728, ISSN 1211-1244.

NEPOVÍM, P. Odborná způsobilost členů [online]. Frýdek- Místek: SOŠ PO a VOŠ PO, 2014 [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://www.hasici-vzdelavani.cz/content/odborna-zpusobilost-clenu-osnovy-kurzu>

NEPOVÍM, P. Specializační kurzy [online]. Frýdek- Místek: SOŠ PO a VOŠ PO, 2014 [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://www.hasici-vzdelavani.cz/content/specializacni-kurzy-osnovy-kurzu>

Policie České republiky: Cvičení ZÓNA 2019 ukončeno [online]. České Budějovice, 2019 [cit. 2022-05-01]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/cviceni-zona-2019-ukonceno.aspx>

Požární bezpečnost staveb [online]. Praha: Topinfo, 2022 [cit. 2022-04-06]. Dostupné z: <https://www.tzb-info.cz/pozarni-bezpecnost-staveb>

Požáry.cz, Organizování prověřovacích a taktických cvičení u dobrovolných jednotek požární ochrany [online]. Česká republika: 2016 [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://www.pozary.cz/clanek/134977-organizovani-proverovacich-a-taktickych-cviceni-u-dobrovolnych-jednotek-pozarni-ochrany/>

Požáry.cz: Hazchem a Diamant – označování nebezpečných látek při silniční přepravě [online]. 2012 [cit. 2022-05-01]. Dostupné z: <https://www.pozary.cz/clanek/50602-hazchem-a-diamant-oznacovani-nebezpecnych-latek-pri-silnicni-preprave/>

RICHTER R. Slovník pojmů krizového řízení. Praha: Ministerstvo vnitra, Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2018. ISBN 978-80-87544-91-4.

SDH Hřebeč: Rozdělení jednotek PO [online]. Hřebeč, 2022 [cit. 2022-05-01]. Dostupné z: <https://hasicihrebec.cz/informace/po/>

SDH Stodůlky - historie hasičství [online]. Praha: SDH Stodůlky, 2012 [cit. 2022-03-09]. Dostupné z: <http://www.fdpstodulky.eu/stodulky/historie.htm>

Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, Bojový řád jednotek požární ochrany. V Ostravě: inženýrství, 2017. ISBN isbn:978-80-7385-197-2.

Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, Cvičební řád jednotek požární ochrany. V Ostravě: inženýrství, 2019. ISBN isbn:978-80-7385-010-4.

SKALSKÁ K., HANUŠKA Z., DUBSKÝ M. Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I. Praha: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. ISBN 978-80-86640-59-4.

Správa NP Šumava, Správa NP Šumava zajišťuje požární ochranu společně s obcemi – v Prášílech, Modravě a Stožci vznikly sdružené jednotky hasičů [online]. Vimperk., 2018 [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://www.npsumava.cz/sprava-np-sumava-zajistuje-pozarni-ochranu-spolecne-s-obcemi-v-prasilech-modrave-a-stozci-vznikly-sdruzene-jednotky-hasicu/>

StatSoft CR: Testování hypotéz (t-test) [online]. Praha, 2022 [cit. 2022-05-06]. Dostupné z: <http://www.statsoft.cz/>

SZASZO, Z. Stručná historie profesionální požární ochrany v českých zemích. 1. Český Těšín: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství HZS ČR, 2010. ISBN 978–80-86640-60-0.

ŠENOVSKÝ M., a HANUŠKA Z., Organizace požární ochrany a integrovaný záchranný systém. 2. přeprac. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2006. ISBN 80-86634-03-5.

ŠILHÁNEK, Bohumil. Hasiči ve Spolkové republice Německo. Časopis 112: Odborný časopis požární ochrany, Integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva. 2012, č. 2.

U.S. Fire Administration, Resources for the volunteer fire service [online]. Emmitsburg USA:, 2021 [cit. 2022-04-03]. Dostupné z: https://www.usfa.fema.gov/operations/ops_volunteer_fire_service.html

U.S. fire department profile [online]. Massachusetts, USA: NFPA, 2021 [cit. 2022-04-03]. Dostupné z: <https://www.nfpa.org/News-and-Research/Data-research-and-tools/Emergency-Responders/US-fire-department-profile>

VALÁŠEK J., Bezpečnostní politika české republiky integrovaný záchranný systém a ochrana obyvatelstva. Presentace, 2022

vatrogastvo.hr FIRE SERVICE IN CROATIA [online]. Chorvatsko:, 2022 [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <http://vatrogastvo.hr/english/>

Vojenský újezd Boletice, Vojenská hasičská jednotka [online]. Polná na Šumavě:, 2006 [cit. 2022-04-06]. Dostupné z: https://www.vojujezd-boletice.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=715&id=1010

Volunteer [online]. Johannesburg: City of Johannesburg, 2018 [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: https://www.joburg.org.za/services_/Pages/City%20Services/Emergency%20Services/Emergency%20Services/Volunteers.aspx

Volunteer Wildfire Services, ABOUT VOLUNTEER WILDFIRE SERVICES [online]. Jihoafrická republika., 2018 [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://vws.org.za/about/>

Vyhláška č. 35/2007 Sb., o technických podmínkách požární techniky, 2007. In: Sbíрка zákonů České republiky, částka 14, s. 246-268, ISSN 1211-1244.

Vyhláška č.69/2014 Sb., o technických podmínkách věcných prostředků požární ochrany, 2014. In: Sbíрка zákonů České republiky, částka 26, s. 779-796, ISSN 1211-1244

Vyhláška MV č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci), 2001. In: Sbíрка zákonů České republiky, částka 95, s. 5446-89, ISSN 1211-1244

Vyhláška MV č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, 2001. In: Sbíрка zákonů České republiky, částka 95, s. 5490-5532, ISSN 1211-1244.

Vyhláška MV č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, 2001 .In: Sbíрка zákonů České republiky, částka 127, s. 7447-7464, ISSN 1211-1244

Zákon č. 239/2000 Sb. Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, 2000. In: Sbíрка zákonů České republiky, částka 73, s. 3461-74, ISSN 1211-1244.

Zákon č. 262/2006 Sb., Zákon zákoník práce, 2006. In: Sbíрка zákonů České republiky, částka 84, s. 3146-3272, ISSN 1211-1244

Zákon č. 314/2001 Sb., o ochrane před požiarmi, 2001. In Zbierka zákonov Slovenskej republiky, částka 132, s 3418-3438, ISSN

Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, 1997. In: Sbíрка zákonů České republiky, částka 16, s. 1186 – 1264, ISSN 1211-1244

Zákon č.133/1985 Sb., o požární ochraně, 1985. In: Sbírka zákonů České republiky, částka 34, s. 674-91, ISSN 1211-1244

Zákon č.320/2015 Sb., o Zákon o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru), 2015. In: Sbírka zákonů České republiky, částka 135, s.4307-4324, ISSN 1211-1244

ZÁŠKODNÝ, Přemysl, HAVRÁNKOVÁ, Renata, HAVRÁNEK, Jiří, VURM, Vladimír. Základy statistiky (s aplikací na zdravotnictví). 2. vydání. Praha: CURRICULUM, 2011. ISBN 978-80-904948-2-4.

Związek Ochotniczych Straży Pożarnych, 2022, Misja i cele [online]. Polsko: RP, [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://zosprp.pl/misja/>

8 SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

Obrázek 1 Procentuální zastoupení dle kategorie JPO zdroj: vlastní	45
Obrázek 2 Procentuální zastoupení členů podle funkce v jednotce, zdroj: vlastní.....	46
Obrázek 3 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 3, zdroj: vlastní.....	47
Obrázek 4 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 3 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní	48
Obrázek 5 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 4, zdroj: vlastní.....	49
Obrázek 6 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 4 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní	50
Obrázek 7 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 5, zdroj: vlastní.....	51
Obrázek 8 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 5 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní	52
Obrázek 9 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 6, zdroj: vlastní.....	53
Obrázek 10 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 6 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní	54
Obrázek 11 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 7, zdroj: vlastní.....	55
Obrázek 12 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 7 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní	56
Obrázek 13 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 8, zdroj: vlastní.....	57
Obrázek 14 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 8 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní	58
Obrázek 15 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 9, zdroj: vlastní.....	59
Obrázek 16 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 9 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní	60
Obrázek 17 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 10, zdroj: vlastní	61

Obrázek 18 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 10 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní.....	62
Obrázek 19 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 11, zdroj: vlastní	63
Obrázek 20 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 11 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní.....	64
Obrázek 21 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 12, zdroj: vlastní	65
Obrázek 22 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 12 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní.....	66
Obrázek 23 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 13, zdroj: vlastní	67
Obrázek 24 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 13 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní.....	68
Obrázek 25 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 14, zdroj: vlastní	69
Obrázek 26 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 14 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní.....	70
Obrázek 27 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č.15, zdroj: vlastní	71
Obrázek 28 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 15 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní.....	72
Obrázek 29 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 16, zdroj: vlastní	73
Obrázek 30 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 16 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní.....	74
Obrázek 31 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 17, zdroj: vlastní	75
Obrázek 32 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 17 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní.....	76
Obrázek 33 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 18, zdroj: vlastní	77
Obrázek 34 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 18 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní.....	78

Obrázek 35 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 19, zdroj: vlastní	79
Obrázek 36 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 19 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní	80
Obrázek 37 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 20, zdroj: vlastní	81
Obrázek 38 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 20 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní	82
Obrázek 39 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 21, zdroj: vlastní	83
Obrázek 40 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 21 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní	84
Obrázek 41 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 22, zdroj: vlastní	85
Obrázek 42 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 22 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní	86
Obrázek 43 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 23, zdroj: vlastní	87
Obrázek 44 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 23 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní	88
Obrázek 45 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 24, zdroj: vlastní	89
Obrázek 46 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 24 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní	90
Obrázek 47 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 25, zdroj: vlastní	91
Obrázek 48 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 25 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní	92
Obrázek 49 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 26, zdroj: vlastní	93
Obrázek 50 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 26 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní	94
Obrázek 51 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 27, zdroj: vlastní	95

Obrázek 52 Procentuální zastoupení správných a špatných odpovědí na otázku č. 27 v závislosti na funkci v jednotce, zdroj: vlastní	96
Obrázek 53 Dosažené výsledky respondentů v daných funkcích Zdroj: vlastní	108

9 SEZNAM ZKRATEK

ADR – Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí

AS – automobilová stříkačka

CAS – cisternová automobilová stříkačka

FPO – fyzická podnikající osoba

HNJ – hromadný náhodný jev

HZS – Hasičský záchranný sbor

HZS ČR – Hasičský záchranný sbor České republiky

HZSp – hasičský záchranný sbor podniku

IZS – integrovaný záchranný systém

IZS – integrovaný záchranný systém

JPO – jednotky požární ochrany

JSDHO – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce

JSDHp – jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku

MU – mimořádná událost

MV – GŘ HZS ČR- Ministerstvo vnitra -Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky

NV – náhodný výběr

ORP – obec s rozšířenou působností

PO – právnická osoba

RID - Řád pro mezinárodní železniční přepravu nebezpečných věcí

SDH – sbor dobrovolných hasičů

SJ – statistická jednotka

SZ – statistický znak

ÚO – územní odbor

VSS – výběrový statistický soubor

ZSS – základní statistický soubor

10 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Funkční označení na náramenících a na výložkách pracovního stejnokroje II a svetru členů dobrovolných jednotek

Příloha B – Dotazník

PŘÍLOHY

Příloha A – Funkční označení na náramenících a na výložkách pracovního stejnokroje II a svetru členů dobrovolných jednotek (Vyhláška č. 247/2001 Sb., o činnosti jednotek požární ochrany)

A. Nárameník

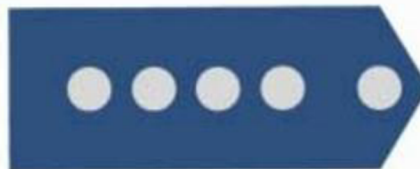
Hasič

Starší hasič po třech letech členství v jednotce

Strojník

Technik

Velitel družstva

Velitel družstva - zástupce velitele dobrovolné jednotky

Velitel dobrovolné jednotky

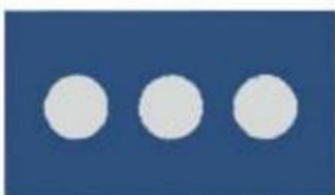
B. Výložka

Hasič

Starší hasič
po třech letech členství v jednotce

Strojník

Technik

Velitel družstva

Velitel družstva - zástupce velitele
dobrovolné jednotky

Velitel dobrovolné jednotky

Příloha B – Dotazník

Dobrý den,

jsem studentkou 2. ročníku navazujícího magisterského studia oboru Civilní nouzová připravenost.

Ke své diplomové práci s názvem Srovnání znalostí členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, na ORP Vimperk v oblasti teorie a postupů při mimořádných událostech, realizuji šetření v podobě vědomostního testu, který je určen pro členy jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí na tomto území.

Vědomostní test je rozdělen na pět oblastí, které se týkají organizace požární ochrany, požární zásah, ochrany obyvatelstva, nebezpečných látek a technických zásahů. Na každou otázku je pouze jedna správná odpověď.

Děkuji Vám za Váš čas a spolupráci

Dohnalová Eliška

1) Kategorie Vaší jednotky:

- a) JPO III
- b) JPO V

2) Vaše funkce v jednotce:

- a) Hasič/starší hasič
- b) Technik
- c) Strojník
- d) Velitel jednotky/družstva

3) Jednotky požární ochrany jsou zřizovány dle:

- a) Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému
- b) Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky
- c) Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- d) Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně

4) Druhy jednotek požární ochrany jsou:

- a) Jednotka hasičského záchranného sboru kraje, jednotka hasičského záchranného sboru podniku, jednotka sboru dobrovolných hasičů obce, jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku, vojenská hasičská jednotka
- b) Jednotka hasičského záchranného sboru kraje, jednotka sboru dobrovolných hasičů obce
- c) JPO I, JPO II, JPO III, JPO IV, JPO V, JPO VI
- d) Druhy jednotek požární ochrany nerozlišujeme, pouze kategorie

5) Jednotky s místní působností jsou

- a) JPO I, JPO II, JPO III
- b) JPO IV, JPO V, JPO VI
- c) Všechny JPO jsou s územní působností
- d) Pouze jednotky podniků

6) Družstvo o zmenšeném početním stavu je složeno z:

- a) 1+5 – Velitel, strojník, 4 hasiči
- b) 1+1 – velitel, strojník
- c) 1+3 – velitel, strojník, 2 hasiči
- d) Takové družstvo neexistuje

7) Součástí organizačního řízení je:

- a) Vyhlášení poplachu jednotce
- b) Výjezd na místo mimořádné události
- c) Údržba a kontrola techniky, výcvik a školení
- d) Návrat do místa dislokace

8) Druhy požárního útoku jsou:

- a) Čelní, boční, obchvatný, frontální
- b) Vnitřní, vnější
- c) Útočný, obranný
- d) Požární útok je pouze disciplína požárního sportu

9) Dálková doprava vody se provádí:

- a) Pouze kyvadlovou dopravou pomocí CAS
- b) Neprovádí se – vždy je použit pouze vodní zdroj na místě zásahu
- c) Kyvadlovou dopravou, hadicovým vedením, kombinovaným způsobem
- d) Pouze hadicovým vedením pomocí přenosných požárních motorových stříkaček

10) Jev nazývaný flashover je:

- a) Explosivní hoření
- b) Žihavé plameny
- c) To samé jako rollover
- d) Náhlé vzplanutí plynů v celém prostoru

11) Při lesním požáru není možné:

- a) Využít leteckou techniku pro hašení
- b) Použít prostředky pro zvýšení hasebního účinku vody
- c) Ponechání přirozeného dohoření požáru bez dozoru
- d) Využívání velkokapacitních čerpadel pro zásobování požární vodou

12) Při hašení požáru za silného mrazu není prováděno:

- a) Zасыpávání hadicového vedení sněhem
- b) Provádění opatření proti vzniku podchlazení a omrzlin
- c) Při vnějších požárech používání kompaktních proudů, pokud možno bez rozdělovače
- d) Přidávání nemrznoucí směsi do nádrží CAS

13) Varování obyvatelstva při vzniku povodně je prováděno:

- a) Varování se při povodních neprovádí
- b) Všeobecnou výstrahou, doplněnou o tísňové informace
- c) Povodňovou výstrahou
- d) Požárním poplachem

14) Evakuační středisko je:

- a) Místo, odkud jsou osoby, zvířata a majetek evakuovány
- b) Místo a zařízení, kde jsou evakuované osoby shromažďovány
- c) Prostor, kde zasahující jednotky odpočívají po evakuaci osob
- d) Je zřizováno při každé mimořádné události

15) Do skupiny mobilních protipovodňových systémů nepatří:

- a) Jednokomorové a dvoukomorové pytle plněné pískem
- b) Protipovodňové vaky
- c) Protipovodňová stěna z hliníku
- d) Stacionární liniové hrazení

16) Jednokomorové pytle s pískem jsou ukládány:

- a) Úvazky pytlů směrem od proudící vody, a patou pytle k vodě, nebo podélně
- b) Patou pytle směrem od proudící vody, a úvazky k vodě
- c) Na uložení pytlů nezáleží
- d) Pytle jsou ukládány pouze na místech, kde nehrozí kontakt s proudící vodou

17) Jaké stupně povodňové aktivity rozlišujeme

- a) Stupeň bez nebezpečí, stupeň hrozící nebezpečí, stupeň působící nebezpečí
- b) Stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu, válečný stav
- c) 1.stupeň (stav bdělosti), 2.stupeň (stav pohotovosti), 3.stupeň (stav ohrožení)
- d) Stupně povodňové aktivity jsou utajovanou skutečností

18) Nebezpečná látka není:

- a) chemická látka nebo směs mající jednu nebo více nebezpečných vlastností
- b) riziková biologická agens a toxiny, bojová otravná látka
- c) Silně mineralizovaná voda
- d) Cesium, Stroncium, radioaktivní jód

19) V nástupním prostoru se neprovádí:

- a) Příprava věcných prostředků pro práci v nebezpečné zóně
- b) Kontrola úplnosti a správnosti nasazení ochranných prostředků a věcných prostředků
- c) Dekontaminace zasahujících osob
- d) Evidence a doba nasazení zasahujících

20) Dekontaminace radioaktivních látek se provádí:

- a) Pouze u osob
- b) Pouze u techniky
- c) Neprovádí se, protože to u radioaktivních látek nelze
- d) U osob i techniky

21) Kemlerův kód označuje:

- a) Identifikační číslo látky
- b) Používá se pouze v námořní dopravě
- c) Označuje nebezpečnost látky
- d) Nemá spojitost s nebezpečnou látkou ale pouze s jejím obalem

22) Která taktická zásada při příjezdu na místo havárie s únikem neznáme nebezpečné látky je špatná:

- a) Příjezd ze závětrné strany
- b) Odstavení techniky v bezpečné vzdálenosti
- c) Vyloučení iniciačních zdrojů
- d) Uzavření místa nehody

23) Odchyt a likvidace nebezpečného hmyzu se provádí v případech:

- a) Kdykoliv, kdy je to potřeba
- b) Kdy je bezprostředně ohroženo zdraví a život
- c) Neprovádí, tuto činnost smí vykonávat pouze včelař
- d) V době, kdy jsou hnízda téměř prázdná

24) Při sesuvů půdy hrozí:

- a) Nebezpečí zasypaní a zavalení, nebezpečí zřícení konstrukcí
- b) Sesuvy půdy se v České republice nevyskytují
- c) Nefunkčnost radiového spojení
- d) Vznik přirozené povodně

25) Jako technický zásah nelze klasifikovat:

- a) Snesení pacienta na žádost ZZS
- b) Vytahování vozidla z rybníku
- c) Rozřezání konstrukce při požáru
- d) Záchrana telete z jímky

26) Obsluhovat motorovou řetězovou pilu smí:

- a) Všichni členové jednotky
- b) Pouze absolvent kurzu obsluha motorových řetězových a rozbrušovacích pil
- c) Velitel jednotky
- d) Technik

27) Důvodem k otevření uzavřených prostor není:

- a) Podezření na možnost vzniku požáru v uzamčeném prostoru
- b) Poskytnutí ošetření nebo nemocné zraněné osobě
- c) Zalomený klíč ve dveřích
- d) Hasební zásah